

PUBLICYSTYKA,
REPORTAŻ

Praca samorządowa
nie jest „grą” indywidualną,
tylko zespołową

BLIŻEJ
PRAWA

Głuchy telefon
(ekonomia nas pokonała)

LEKARZE
PO GODZINACH

Piękno twórczej
różnorodności

20 LAT

OPEL. STWORZONY W NIEMCZECH. DLA WSZYSTKICH.

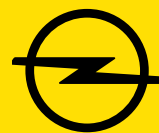
ASTRA już za:
699 zł netto/mies.
Opel Leasing

Przyjdź i sprawdź
specjalne zniżki dla
LEKARZY!

OPEL.PL

Opel Leasing. Kalkulację sporządzono dla modelu Opel Astra Hatchback Enjoy 1.0 Turbo 105 KM MT5 S&S w cenie 52 963 netto, w oparciu o zmienną stopę procentową WIBOR 1M, która w dniu 25 marca 2019 roku wynosiła 1,64%, powiększoną o marżę. Opłata wstępna 35,60%, okresu leasingu 60 miesięcy, wartość wykupu 1%, łączna suma opłat 115,71% ceny pojazdu. Dostępność produktu uzależniona jest od oceny zdolności finansowej Klienta. Opel Leasing jest nazwą handlową, pod którą BNP Paribas Leasing Services sp. z o.o. oferuje swoje usługi we współpracy z BNP Paribas Bank Polska S.A. w sieci dealerskiej Opel. Opel Leasing jest zarejestrowanym znakiem towarowym na rzecz Opel Automobile GmbH, a BNP Paribas Bank Polska S.A. oraz BNP Paribas Leasing Services sp. z o.o. są uprawnione do korzystania ze znaku na podstawie odrębnej sublicencji.

Zaprezentowane modele samochodów są jedynie ilustracją i mogą zawierać elementy wyposażenia dostępne za dopłatą. Szczegóły dostępne są u Dealerów biorących udział w promocji (lista dealerów dostępna na opel.pl). Czas trwania promocji: do 31.06.2019 r. Niniejsza propozycja nie stanowi oferty w rozumieniu art. 66 Kodeksu Cywilnego. Zużycie paliwa i emisja CO₂ dla Opla Astry 5D w zależności od wersji: 7,5-4,8 l/100 km, 170-126 g/km; Opla Crosslanda X w zależności od wersji: 7,2-4,7 l/100 km, 162-123 g/km; Opla Grandlanda X w zależności od wersji: 7,8-5,1 l/100 km; 177-135 g/km. Wartości zużycia paliwa i emisji CO₂, określone zostały na podstawie pomiarów w cyklu WLTP (światowa zharmonizowana procedura badania pojazdów lekkich), w zależności od wersji, zgodnie z Rozporządzeniami WE nr 2007/715, nr 2017/1153 oraz nr 2017/1151. Wartości mogą odbiegać od rzeczywistych, ponieważ nie uwzględniają zróżnicowanego stylu i warunków jazdy. Informacje dotyczące wyników pomiarów zużycia paliwa i emisji spalin nowych pojazdach osobowych, złomowania samochodu, przydatności do odzysku oraz recyklingu dostępne są u Dealerów marki Opel oraz na stronie opel.pl.

ŁÓDŹ
ul. Żeligowskiego 36
tel. 42 630 00 66
www.traxauto.pl

Piotrków Trybunalski
ul. Sikorskiego 50
tel. 44 307 00 30
www.traxauto.pl

Bełchatów
ul. Dobrzelów 20a
tel. 44 633 06 05
www.traxauto.pl

TRAX
www.traxauto.pl

Być albo nie być

Jak zapewne Szanowni Czytelnicy zauważyli, od kilku miesięcy zmieniliśmy wygląd okładek, przygotowując je dla Państwa w bardziej publicystycznej formie. Rysuje je dla nas współpracująca z gazetą graficzka – Joanna Apanowicz, chociaż w samą koncepcję okładki zazwyczaj angażuje się cały zespół kolegium.

Tym razem nasza okładka nawiązuje do słynnego dzieła Szekspira pt. „Hamlet”. Każdy z nas czytał w szkole ten dramat, którego akcja dzieje się na zamku w Danii. Dla przypomnienia dodam, że opisuje on bratobójczą walkę o koronę królestwa, w tle zaś, jak to u Szekspira bywa, toczą się sprawy o sprawiedliwość, zemstę i niespełnioną miłość. Tytułowe pytanie: „Być albo nie być” zadaje zaś sobie syn zamordowanego króla, wędrując po ruinach zamku, gdzie spotyka błąkającego się ducha ojca. Hamlet rozdarty jest między chęcią zemsty, a strachem przed popełnieniem zbrodni. Nie potrafiąc dokonać wyboru, nie podejmuje żadnego działania. Ostatecznie na skutek intryg nowego króla, jak i dramatycznego zbiegu okoliczności, Hamlet ginie wraz z większością bohaterów dramatu.

Zapewne treść dramatu jest uniwersalna i każdy z nas w pewnym

momencie swojego życia zadaje sobie hamletowskie pytanie, chociaż niektórzy trawestują je do prostszej formy: „być albo mieć?”. Nie zawsze okoliczności pytania są tak dramatyczne, jak u Hamleta, jednak każdy z nas dociera do punktu, w którym musi podjąć wyzwanie lub je porzucić. Takie pytanie zapewne zadają sobie też nasi młodszy koledzy, stając przed wyborem zawodowej drogi. Dlatego w aktualnym numerze oddajemy głos młodym autorom.

Rezydentka Katarzyna Boguszewska przedstawia w swoim artykule wyniki autorskiej ankiety przeprowadzonej wśród stażystów, a dotyczącej motywów dokonywania wyboru specjalizacji lekarskiej. Z kolei rezydent Damian Patecki komentuje dla naszych Czytelników ministerialny projekt zmian do ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentysty. Natomiast najmłodszy sekretarz ORL w Polsce, również rezydent, a także doktorant – Mateusz Kowalczyk pisze o konieczności budowania wspólnoty opartej na podobnych wartościach i celach, zarówno między lekarzami, jak i przedstawicielami innych zawodów zaufania publicznego.

Wszystko to dzieje się w przededniu zapowiadanej manifestacji

lekarskiej, której efekty zapewne poznamy w najbliższej przyszłości. Bez względu jednak na jej wynik, problemy lekarzy i lekarzy dentyistów szybko nie znikną i powrócimy znów do pytań o naszą przyszłość.

Wracając jednak do spraw bardziej lokalnych, zachęcam Państwa do przeczytania wywiadu z Prezesem ORL w Łodzi, w którym dr n. med. Paweł Czekalski opowiada o swojej pracy w pierwszym roku kadencji samorządowej. Wywiad jest długi, ale warto się z nim szczegółowo zapoznać, gdyż liczba podjętych przez samorząd w ostatnim czasie działań na rzecz lekarzy i lekarzy dentyistów jest imponująca.

Zwracam również Państwa uwagę na jeszcze jedną analizę ankiety, opisaną w obecnym numerze, a dotyczącą oceny przez lekarzy i lekarzy dentyistów zmian dokonanych w 2018 roku. Lekarze ocenili wprowadzenie sieci szpitali i podwyżek dla rezydentów i specjalistów, ale też zawarli w niej głosy o konieczności prawnego zalegalizowania obowiązków pacjentów wobec lekarzy.

Zapraszam do lektury. ●

Patrycja Proc
przewodnicząca Kolegium
Redakcyjnego „Panaceum”

na dzień dobry

LATO, LATO, LATO CZEKA...

Składając naszym Czytelnikom życzenia udanego wakacyjnego wypoczynku, zwykle dodawaliśmy, że... pod palmami, załączając stosowną fotografię. Nie musimy jednak wyjeżdżać z kraju, żeby się odstresować. Korzystajmy zatem ze słońca oraz relaksu nad polskim morzem, w górach lub... na Mazurach, czego życzy wszystkim lekarzom i lekarzom dentyistom...

ZESPÓŁ „PANACEUM”

2019

SPISANE NA GORĄCO

3 Między wolnością i odpowiedzialnością

SŁOWO PREZESA

4 Z notatnika rzecznika

6 Załówek czegoś nowego na przyszłość

ZAPISKI SEKRETARZA

PUBLICYSTYKA, REPORTAŻ

7 Dość umierania w kolejkach do leczenia

MANIFESTACJA NA ULICACH WARSZAWY

8 Ministerialne korekty...

WOKÓŁ PROJEKTU NOWELIZACJI USTAWY

9 Praca samorządowa nie jest „grą” indywidualną, tylko zespołową

ROZMOWA Z PREZESEM OKRĘGOWEJ IZBY LEKARSKIEJ W ŁODZI – DR. N. MED. PAWŁEM CZEKAŁSKIM

12 Projekt nie trafi pod obrady Sejmu

SZCZEPIMY, BO MYŚLIMY

13 Żaba

ALFABET FABIANA

14 Nasi mistrzowie

SYLWETKI ZASŁUŻONYCH NAUCZYCIELI LEKARZY

16 Dbaj o słuch! – spotkanie z prof. H. Skarżyńskim

CZWARTKI ZE ZDROWIEM I MEDYCYNĄ

18 Mediacje sądowe – potrzebne zmiany

ZAWSZE WARTO ROZMAWIAĆ

19 Staż i co dalej?

WYNIKI ANKIETY DOTYCZĄCEJ WYBORU SPECJALIZACJI

20 Komputerowe granie jednostką chorobową

21 (Nie)solidny pacjent

ZGŁĘBNIK STOMATOLOGICZNY

21 Zapewnić stomatologii należną promocję

22 Jak oceniamy zmiany w ochronie zdrowia w 2018 r.

ANKIETA NACZELNEJ IZBY LEKARSKIEJ

23 Zatrudnianie lekarza przez lekarza

PROPOZYCJE KORZYSTNE DLA DENTYSTÓW

Z ŻYCIA ŚRODOWISKA

24 Trombektomia mechaniczna także w Łodzi

25 Łódź walczy z otyłością w społeczeństwie

LEKARZE RAZEM Z PACJENTAMI

26 Profesor Jarosław Kalinka, prezesem PTMP

26 Zjazdy jubileuszowe absolwentów AM i UM w Łodzi

27 Wyzwania prawne w medycynie – tematem dyskusji

KONFERENCJA „PRAWO I MEDYCYNĄ”

IZBOWE AKTUALNOŚCI

28 Delegatura Sieradzka

28 Delegatura Skierniewicka

29 Obwieszczenia OKW OIL w Łodzi

29 Klub Lekarza w Łodzi zaprasza na pyszne obiady

BLIŻEJ PRAWA

30 Głuchy telefon (ekonomia nas pokonała)

Z LEKARSKIEJ WOKANDY

31 Prawniczy Newsletter Medyczny

31 Pierwsze udostępnienie dokumentacji – nieodpłatnie

RZECZNIK PRAW PACJENTA PRZYPOMINA

32 Dopłaty do szczepień dzieci i seniorów

NOWE ŚWIADCZENIE SOCJALNE OIL

33 Zmiany dotyczące kas fiskalnych

34 Krąg lekarzy objętych ochroną został rozszerzony

34 Opieka zdrowotna wraca do szkół

Z HISTORII MEDYCYN

35 Karol Koszada

PORTRETY NIEPOSPOLITYCH MEDYKÓW

36 U źródeł lekarskiej odpowiedzialności (odc. 3)

MEDYCYNĄ W SŁOWACH I OBRAZACH

37 Poszukujemy „białych kruków”

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

38 Wspomnienia o prof. Leszku Woźniaku

OPINIE, LISTY, POLEMIKI

40 Krynica Zdrój – po latach

DROBNE PRZYJEMNOŚCI

41 Z listów do redakcji

41 Podziękowania

LEKARZE PO GODZINACH

KLUB LEKARZA

44 Piękno twórczej różnorodności

46 „Czerwone maki” wybrzmiały na... Czerwonej

46 Klub Lekarza zaprasza

SPORT I REKREACJA

47 Dwadzieścia lat minęło... – jubileuszowe regaty

48 Łyk kieleckiej historii, legend i... smaków

OTWARCIE SEZONU „DOCTORRIDERS” 2019

49 Zapowiedzi imprez sportowych

PORA RELAKSU

50 Krzyżówka

zapraszamy na
panaceum.lodz.pl

Aktualność

Manifestacja lekarzy 1 czerwca. Jedźmy razem!

Aktualność

Prof. Jarosław Kalinka, prezesem Polskiego...

W izbie

Obiady w Klubie Lekarza w siedzibie OIL

Między wolnością i odpowiedzialnością

Wybór – słowo jak wiele innych – może mieć wiele znaczeń. Może polegać na eliminacji, ale także kompilacji, może dawać alternatywę albo wskazywać na orientację. Zawsze jednak określa jakąś decyzję. W przypadku dokonywania wyboru, bierzemy pod uwagę wiele czynników, które mają nam wskazać najlepszą z opcji. Tak dzieje się w każdym aspekcie życia.

Co prawda już starożytni filozofowie wskazywali, że jakkolwiek postąpisz, zawsze będziesz żałował, to jednak, dokując wyboru, zazwyczaj kierujemy się poczuciem trafności. Istnieje wiele teorii filozoficznych, związanych z pojęciem wyboru. Są kierunki głoszące, że jedyną wolnością w naszym życiu jest wolność wyboru, inne zaś wskazują, że wybór jest zawsze determinowany ograniczeniami metafizycznymi, religijnymi i społecznymi, aż po determinacje prawne, umysłowe, genetyczne czy też czysto organiczne. Zawsze wybór jednak wiąże się z odpowiedzialnością, ta zaś z etyką i moralnością.

Wybór, jeżeli nie ma być obarczony błędem, powinien opierać się na maksymalnie dużej ilości informacji. Życie jednak wskazuje, że najważniejszych wyborów dokonujemy, gdy wcale do ich podejmowania nie jesteśmy gotowi. Tak się dzieje z wyborem szkoły, kierunku studiów, zawodu, drogi życiowej, partnera życia, przyjaciół itd. Późniejsze doświadczenia weryfikują nasz wybór, a często zderzenie się z rzeczywistością jest bolesne. Pozostaje jedynie ufać, że gdy dokonywaliśmy wyboru, byliśmy co do jego słuszności przekonani. Chyba, że wybieraliśmy tzw. mniejsze zło, ale to wybór pozorny, bo zło to zawsze zło, bez względu na jego rozmiar. W zależności od sytuacji geopolitycznej, wybory funkcjonują z różnym nasileniem w przestrzeni publicznej. Przy czym w tej „materii” szczególnie jesteśmy poddawani różnym manipulacjom i – niestety – głównie funkcjonuje tu postawa „przeciw”, a nie „za”.

Wybraliśmy, moim zdaniem, najpiękniejszy zawód świata. To, czy

był to wybór świadomy, czy oparty na wpływach lub namowach, to już osobna sprawa. Rzeczywistość jednak wskazuje, że wykonywanie tego zawodu można utrudnić lub wręcz obrzydzić. Tak się dzieje, gdy nasze oczekiwania w żadnej mierze nie przystają do rzeczywistości. Niestety, przyczyniają się do tego także nasze koleżanki i koledzy lekarze. Mnożenie przykładów nie jest potrzebne, gdyż codzienność przynosi je w nadmiarze. Od uregulowań prawnych do zachowań poszczególnych kolegów. Od ministerstwa aż po gabinet lekarza. Od pracy *stricte* zawodowej aż po działalność społeczną. I nie ma znaczenia, czy dzieje się tak z niefrasobliwości (np. urzędniczej), ułomności charakteru lub ignorancji (np. zawodowej) czy destrukcyjnego działania.

Zmianie rzeczywistości praktycznie zawsze spotyka się z jakimiś przeciwnościami i trzeba się z tym liczyć. Trudno jednak przejść do porządku dziennego, gdy są to działania celowe czy wynikające z braku zrozumienia lub zwyczajnej negacji dla zasady. Informatyzacja – coś, w co brniemy z uporem i do czego prędzej czy później będziemy musieli się przyzwyczaić, wprowadzana na siłę, zawsze spotka się z negatywnym odbiorem. Ale tworzenie prawa w tym zakresie, w tak delikatnej materii jak ochrona zdrowia, z założeniem, że ma służyć głównie celom *quasi* propagandowym, jest przejawem braku odpowiedzialności. Można tu zebrać całą listę takich działań, tworzących bałagan, od zwolnień lekarskich i recept poczynając. Nie ma żadnych rozsądnych argumentów, uzasadniających potrzebę trwania w takim układzie. Bo propaganda to jedno, a realia drugie.

Mamy prawo, a biorąc pod uwagę konsekwencje – nawet obowiązek dbałości o warunki wykonywania naszego zawodu. Jako obywatele zaś mamy prawo oczekiwać, że działania rządzących opierają się na uczciwych

preszankach chęci poprawy obecnej sytuacji. Żadna z sił politycznych, sięgając daleko w przeszłość, nie spełniała naszych oczekiwań i żadna też nie traktowała lekarzy jako swojego pupila. Trzeba przy tym przyznać, że nasza wiarygodność i zaufanie w społeczeństwie były skutecznie dezawuowane, chociażby przez goniące za sensacją mass media.

Tak będzie się działo, póki nie stanimy się grupą solidarną i uznającą, że powodzenie indywidualnego lekarza zależy od siły i skuteczności całego środowiska. Powszechne przeliczanie kosztów, dodatkowej pracy (biurokratycznej) i odpowiedzialności na lekarza będzie skuteczne tak długo, jak poszczególne grupy będą wyłamywać się ze wspólnego frontu. I gdy przyjrzymy się dokładnie, to nie sposób nie zauważyć, że niepowodzenia naszych, jako środowiska, oczekiwań, w tym ma swoje źródło.

W dużych i zróżnicowanych grupach, a taką stanowi społeczność lekarska, trudno mówić o jednogłośnie, ale już o jednogłośności środowiska możemy się postarać, choć aklamacji trudno oczekiwać. Utopia? Warunkiem jest zdeterminowanie wyboru np. wspólnym celem, co może – dla osiągnięcia konsensusu – wymagać rezygnacji z przynajmniej części własnych, partykularnych interesów. I nie chodzi bynajmniej o prometeizm. Wystarczy dać z siebie to, czego oczekujemy od innych. Wybierajmy zatem mądrze i odpowiedzialnie.

Lato za pasem... Dla jednych okres wakacyjnego wypoczynku, dla innych wyczerpanej pracy, jako że w naszym zawodzie to kolega, a nie pracodawca udziela nam urlopu. Dobra pogoda daje jednak szansę wyboru choćby krótkiego wypoczynku. Zatem pogodnego lata życzę nam wszystkim.. ●

Paweł Czekański
prezes ORL w Łodzi

słowo
prezesa

z notatnika
rzecznika

Hybrydowa sala operacyjna w Szpitalu im. Wł. Biegańskiego

Hybrydowe sale operacyjne łączą możliwości, jakie dają sale operacyjne: kardiologiczna i kardiochirurgiczna. Wyposażone w nowoczesny sprzęt diagnostyczno-operacyjny i mogące pomieścić kilka zespołów lekarzy różnych specjalizacji to duża innowacja w leczeniu pacjentów. Taka sala, łącząca techniki stosowane w kardiologii inwazyjnej (do przezskórnych zabiegów i badań hemodynamicznych) oraz tradycyjnej kardiochirurgii wysokospecjalistycznej, powstała w wojewódzkim szpitalu im. Wł. Biegańskiego. Kardiolog – dr hab. n. med. Jan Zbigniew Peruga zapowiada, że u części pacjentów zamiast dwóch zabiegów będzie można wykonać tylko jeden. – Ten stół zabiegowy pełni funkcję stołu do diagnozowania i leczenia opartego na cewnikowaniu, ale w każdej chwili może być zmieniony na konwencjonalny stół stosowany w otwartej chirurgii w schorzeniach kardiologicznych i naczyń obwodowych. Możemy zaplanować u pacjenta jednocześnie zabieg, podczas którego wykonujemy na sercu dwie procedury; przykładowo jedną zapewniającą poprawę funkcji zastawki, a drugą polegającą na poszerzeniu naczyń. Do tej pory takie operacje trzeba było przeprowadzać etapowo – wyjaśnia doktor J. Peruga. Prace nad utworzeniem sali trwały pięć lat i wraz z wyposażeniem

pochłonęły ponad 17 mln zł. Niestety, na razie będzie wykorzystywana w niewielkim stopniu, bo szpital nie ma wystarczającego kontraktu z NFZ. Podobną salę w Łodzi ma jeszcze tylko Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego.

ŹRÓDŁO: RADIO ŁÓDŹ

Dodatkowe pieniądze z NFZ na tomografię, rezonans i usunięcie zaćmy

Szpitaly w Łodzi i województwie łódzkim mogą liczyć na nielimitowane środki na badania tomografii komputerowej i rezonansu magnetycznego, a także operacje usunięcia zaćmy. Łódzki Oddział Wojewódzki NFZ przeznaczył na ten cel 61 mln zł. Dzięki temu poprawi się stan finansów szpitali, a pacjenci będą krócej czekać na badania i przyjęcia do szpitali. W łódzkim regionie średni czas oczekiwania na zabieg usunięcia zaćmy powinien skrócić się do miesiąca w przypadkach pilnych, a w stabilnych trzeba będzie czekać około roku. Średni czas oczekiwania na tomografię skróci się do tygodnia w przypadkach pilnych i dwóch tygodni w przypadkach stabilnych. Przewiduje się, że pacjenci w stanie pilnym będą czekali na rezonans magnetyczny miesiąc, a w stanie stabilnym – do dwóch miesięcy. Z nielimitowanych badań rezonansem w województwie łódzkim można korzystać w dwudziestu placówkach, z czego dziewięć znajduje się w samej Łodzi. Badania tomografii prowadzone są w trzydziestu pięciu szpitalach, z trzydziestu pięciu placówek, w tym piętnastu w Łodzi.

ŹRÓDŁO: „DZIENNIK ŁÓDZKI”

Sercowy telemonitoring w Bełchatowie

Ponad stu mieszkańców Bełchatowa będzie korzystał z telemonitoringu serca. Miasto po raz drugi postanowiło dofinansować ten nowatorski program, pomagający w walce z chorobami serca. Z miejskiego budżetu na ten cel przeznaczono 20 tys. zł. Jak informuje magistrat,

projekt telemonitoringu serca w Bełchatowie trwa od kwietnia do sierpnia 2019 r. Zgodnie z kwalifikacją lekarską, dokonywaną w bełchatowskim Szpitalu Wojewódzkim im. Jana Pawła II oraz w miejscowej placówce Polsko-Amerykańskich Klinik Serca, pacjenci objęci zostaną jedno-, dwu- lub trzymiesięczną kardiologiczną opieką online. W tym czasie korzystać będą ze stu trzydziestu trzech bezpłatnych, miesięcznych abonentów upoważniających do użytkowania urządzeń monitorujących. Podobnie jak w roku ubiegłym, każda z zakwalifikowanych do programu osób zostanie przeszkolona z prawidłowego ich stosowania w placówce PAKS-u. Dotychczas najczęściej korzystali z telemonitoringu serca w Bełchatowie pacjenci między pięćdziesiątym a siedemdziesiątym rokiem życia, najmłodszy pacjent miał dziewiętnaście, a najstarszy – osiemdziesiąt pięć lat.

ŹRÓDŁO: „NASZE MIASTO BEŁCHATÓW”

W łódzkim szpitalu pojawił się robot „da Vinci”

W łódzkim szpitalu prywatnym operację usunięcia raka prostaty będzie się wykonywać przy użyciu robota „da Vinci”. To pierwsze urządzenie tego typu w Łodzi, a szóste w Polsce. Problemem jest cena, gdyż łódzki Oddział Wojewódzki NFZ tych zabiegów nie refunduje. Dotychczas łodzianie, którzy chcieli poddać się prostatektomii z wykorzystaniem tak nowoczesnego sprzętu, jeździli do Warszawy, gdzie operacja w prywatnej klinice kosztowała ich około 50 tys. zł. W Łodzi będzie kosztować „tylko” 30 tys. zł. Jak mówi dr n. med. Bartłomiej Jakóbczyk, urolog, który już wkrótce będzie wykonywał takie operacje, robot nie robi nic sam – zależy od operatora, którym jest chirurg. Daje jednak lekarzowi możliwość ultraprecyzyjnego usunięcia tkanki nowotworowej i zmniejsza w znacznym stopniu ryzyko wystąpienia po operacji zaburzeń potencji i nietrzymania moczu. W Polsce zabiegi z zastosowaniem systemu

chirurgii robotowej „da Vinci” nie są świadczeniami tzw. gwarantowanymi i dlatego nie mogą być finansowane ze środków publicznych.
ŹRÓDŁO: „DZIENNIK ŁÓDZKI”

Szpital MSWiA w Łodzi z nowym oddziałem

W łódzkim Szpitalu MSWiA otwarto Ośrodek Kardiologii i Elektrofizjologii. Szpital rozszerzył w ten sposób swoją działalność w zakresie inwazyjnego leczenia kardiologicznego, bo wcześniej była tu tylko hemodynamika. Jak mówi dyrektor szpitala, Robert Starzec – w placówce będą teraz wykonywane wszystkie zabiegi z kardiologii, poza operacyjnymi na otwartym sercu. Jest tu też nowoczesna rehabilitacja kardiologiczna, więc pacjenci otrzymają kompleksową opiekę. Oddział dysponuje dwudziestu dwoma łózkami, do tego są cztery stanowiska intensywnego nadzoru kardiologicznego oraz pięć stanowisk rehabilitacji kardiologicznej, co zapewnia pacjentom kompleksową opiekę. Utworzenie i wyposażenie ośrodka kosztowało 1,5 mln zł, większość tej kwoty przekazało Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

ŹRÓDŁO: RADIO ŁÓDŹ

Międzynarodowa konferencja okulistyczna w Łodzi

W Centrum Konferencyjno-Biznesowym Hotelu „Double Tree by Hilton”

w Łodzi, w dniach 10–11 maja br., odbyło się dwudniowe III Międzynarodowe Sympozjum Siatkówkowo-Jaskrowe „Okulistyka Nowe Horyzonty”. Organizatorem merytorycznym wydarzenia był Gabinet Okulistyczny N&M, reprezentowany na otwarciu sympozjum przez prof. Jerzego Nawrockiego, prof. Zofię Michalewską oraz dr n. med. Zofię Nawrocką. Konferencję objął patronatem wojewoda łódzki Zbigniew Rau, który w czasie uroczystości otwarcia powiedział: – Centrum Profesora Nawrockiego, jak kiedyś manufaktury Poznańskiego, Grohmana czy Scheiblera, jest takim współczesnym punktem odniesienia łódzkich sukcesów, znanych w kraju i za granicą. Spotkanie zgromadziło ponad pięciuset okulistów, w tym ekspertów zarówno z Polski, jak i z Turcji, Niemiec, Stanów Zjednoczonych, Francji, Hiszpanii, Włoch i Wielkiej Brytanii. W programie sympozjum znalazły się wykłady i kursy prowadzone przez wybitnych specjalistów, a równolegle prezentowane były przez firmy z branży, sprzęty okulistyczne i produkty stosowane w okulistyce.

ŹRÓDŁO: WWW.LODZKIE.EU

Protest fizjoterapeutów w bełchatowskim szpitalu

Prawie wszyscy fizjoterapeuci z Szpitalu Wojewódzkim im. Jana Pawła II poszli na zwolnienia lekarskie. Wyjątkiem jest jedna osoba, która

przebywa na wcześniej zaplanowanym urlopie. Witold Tomaszewski, pełniący obowiązki dyrektora szpitala, wyjaśnia, że nie pozostaje to bez wpływu na organizację pracy szpitala. – Największy problem jest z pacjentami dochodzącymi, czyli takimi, którzy są przyjmowani w trybie ambulatoryjnym, w związku z czym będą oni przesuwani na kolejne terminy. Przebywających w szpitalu staramy się zabezpieczyć w taki sposób, aby rehabilitowali ich lekarze ze specjalizacją z rehabilitacji medycznej – powiedział W. Tomaszewski. Bełchatowscy fizjoterapeuci przyłączyli się niespełna tydzień temu do ogólnopolskiej akcji protestacyjnej, organizowanej przez Ogólnopolski Związek Zawodowy Pracowników Fizjoterapii (OZZPF). Uczestnicy akcji, która rozpoczęła się 7 maja br. masowym oddawaniem krwi, domagają się od Ministerstwa Zdrowia podwyżki wynagrodzeń, dodatków do szkoleń i lepszej wyceny świadczeń. Po kilku dniach forma protestu została zaostrzona o strajk włoski i uliczne manifestacje, a od 21 maja siedmiu fizjoterapeutów podjęło głodówkę w Dziecięcym Szpitalu Klinicznym w Warszawie przy ul. Żwirki i Wigury.
ŹRÓDŁO: RADIO ŁÓDŹ

Joanna Barczykowska-Tchórzewska
 rzecznik prasowy OIL w Łodzi
 Informacje zebrane 22 maja 2019 r.

Załączek czegoś nowego na przyszłość

zapiski
sekretarza

W ostatnim felietonie pisałem o potrzebie budowania wspólnoty na pozytywnych wartościach i nawiązywaniu porozumienia z innymi grupami zawodowymi. Jak wszyscy wiemy, od samego gadania nikt jeszcze nic nie zmienił na lepsze. Liczą się przede wszystkim czyny. Nic jednak nie dzieje się samo i zawsze pozytywne wyniki podparte są wcześniejszą żmudną pracą. A w przypadku organizacji takich, jak samorzady zawodowe, przydaje się jeszcze cierpliwość w dążeniu do realizacji zamierzeń, ponieważ nadal, mówiąc kolokwialnie, nasze młyny miały powoli.

Nie inaczej było w przypadku Łódzkiego Porozumienia Samorządów Zawodów Zaufania Publicznego. Porozumienie zawiązało się w 2010 r. na mocy deklaracji założycielskiej podpisanej przez szefów łódzkich samorządów zawodów zaufania publicznego, tj. adwokatów, lekarzy, notariuszy, architektów, radców prawnych, inżynierów budownictwa, urbanistów, rzeczoznawców majątkowych, komorników, lekarzy weterynarii, diagnostów laboratoryjnych, doradców podatkowych, biegłych rewidentów, aptekarzy i rzeczników patentowych. Przyznam szczerze, że zanim trafiłem do naszego samorządu, nie miałem pojęcia o istnieniu tego typu inicjatywy. Temat poznałem bliżej dopiero w momencie, gdy jako sekretarz ORL, zacząłem w imieniu Prezesa Izby, uczestniczyć w posiedzeniach tego gremium.

Założy się, że zdecydowana większość z Państwa czyta o tym „Porozumieniu” pierwszy raz. O czym to świadczy? O naszym olbrzymim problemie w przekazywaniu ważnych informacji z życia samorządu naszym członkom. Jeżeli do tego dołożymy niemal wrodzony brak zainteresowania lekarzy czymkolwiek poza własnymi sprawami, mamy gotową tragedię informacyjną. A szkoda, bo w tle toczą się czasami rzeczy z pozoru błahe, acz ważne. Idealnie

odzwierciedla to sytuacja, dotycząca powyższego „Porozumienia”. Odkąd aktywnie uczestniczę w jego pracach, staram się wnieść do tego zacnego gremium nieco więcej optymizmu i nowego sposobu myślenia o tym, co tu i teraz, i w przyszłości. Jednocześnie w myśl zasady, o której wspominałem, czyli szukania sojuszników uważam, że tego typu spotkania są idealnym miejscem do informowania, przekonywania i zachęcania do współdziałania innych środowisk w prowadzonych przez nas akcjach. Mogą też być idealną przestrzenią do podjęcia próby faktycznego budowania naszego małego, lokalnego społeczeństwa obywatelskiego.

Idąc tym tropem, jakiś czas temu, na jednym ze spotkań, na kilka dni przed rozpoczęciem strajku nauczycieli, zaproponowałem podjęcie stanowiska wyrażającego poparcie dla ich akcji. Po burzliwej wymianie zdań pomysł przepadł. Głosy sceptycyzmu i wyczekiwania przeważały. Dzięki doświadczeniu z poprzednich spotkań i zaznajomieniu z formą, tempem i odwagą w działaniach, prezentowaną przez przedstawicieli niektórych samorządów, przyjąłem taką decyzję bez zaskoczenia. Muszę przyznać, że jednak pewne ziarno zostało zasiane. Jaka wielka była moja satysfakcja, gdy na następnym spotkaniu, gdy protest nauczycieli był w rozkwicie i na fali wznoszącej w mediach, te same osoby, które wcześniej tak bardzo wstrzeмиęliwie podchodziły do tej sprawy, teraz stały się gorącymi zwolennikami podjęcia stanowiska popierającego!

Postanowiłem jednak wykorzystać zrodzony na nowo entuzjazm wśród przedstawicieli samorządów i zaproponowałem tym razem stanowisko wyrażające pełne poparcie dla działań środowiska medycznego w dążeniu do realizacji porozumienia zawartego pomiędzy lekarzami rezydentami a Ministerstwem Zdrowia 8 lutego 2018 r. I tutaj dochodzimy do kolejnego

wątku, który poruszyłem w wstępie – czasu reakcji. Wydawać by się mogło, że rzeczy oczywiste, które uważamy za słuszne w całej ich rozciągłości, nie wymagają nadmiernego analizowania i rozkładania na czynniki pierwsze. Nic bardziej mylnego. Los jednak nam sprzyjał i po miesięcznych konsultacjach mogę powiedzieć, że się udało. Na posiedzeniu w dniu 16 maja br. zostało podjęte stanowisko w powyższej sprawie [jego pełny tekst s. 26 – przyp. red.]. Biorąc pod uwagę okoliczności, uważam to za mały sukces. Zgodnie z ustaleniami, stanowisko miało zostać rozestane wśród członków pozostałych samorządów razem z informacją na temat zbliżającej się manifestacji medyków i chęcią do uczestnictwa. Kilka samorządów zapowiedziało od razu udział swoich przedstawicieli.

Być może uznają Państwo, że to wszystko to jedynie kolejne nic nieznaczące stanowisko, wysłane gdzieś w eter. Ja jednak widzę w tym pewne przełamanie stagnacji, gest solidarności i wsparcia i być może załączek czegoś nowego na przyszłość. A już na pewno wiem, że nie patrzyłbym w lustro spokojnie, wiedząc, że nie skorzystałem z okazji i nie spróbowałem czegoś zmienić i przekonać do środowiska lekarskiego innych grup społecznych, skoro miałem taką możliwość. Łódzkie „Porozumienie” ma ogromny potencjał, który wciąż nie został wykorzystany. Razem jest nas kilkadziesiąt tysięcy ludzi w samej tylko Łodzi. Moglibyśmy stanowić niebywale skuteczną siłę w realizacji naszych postulatów, gdybyśmy tylko nauczyli się solidarnie współpracować, działać i wykorzystywać nasz potencjał. Nie tylko dla własnego dobra, ale wszystkich pozostałych grup zawodowych, bo łączą nas te same wartości, tylko zbyt często o tym zapominamy. ●

Mateusz Kowalczyk
sekretarz ORL w Łodzi

Dość umierania w kolejkach do leczenia

„Dość umierania w kolejkach do leczenia” – to hasło, z jakim Ogólnopolski Związek Zawodowy Lekarzy i Porozumienie Rezydentów OZZL, zachęcają do wznowienia demonstracji środowiska.

Na sobotę, 1 czerwca, trzy lata po pierwszej manifestacji PR na ulicach Warszawy, która rozpoczęła falę protestów, zapowiedziano kolejną. Mimo że minęły trzy lata, postulaty pozostały niezmiennie. Lekarze domagają się m.in. zwiększenia nakładów na ochronę zdrowia do 6,8 proc. PKB.

Tytułem wstępu i wyjaśnienia

Trudno jest pisać o wydarzeniu, które jest jeszcze... przed nami. Może brzmi to dziwnie zważywszy, że ten numer „Panaceum” dotrze do rąk Czytelników, już „grubo” po 1 czerwca, czyli dacie manifestacji, o której powyżej. Tymczasem nasze pismo musieliśmy oddać do drukarni jeszcze przed tym terminem, a konkretnie 27 maja br., w poniedziałek, gdyż taki obowiązuje nas harmonogram.

Pisząc ten tekst, nie wiemy zatem, czy ta ogólnopolska demonstracja lekarzy rezydentów, lekarzy specjalistów oraz studentów medycyny w ogóle się odbyła – chociaż trudno sobie wyobrazić odwołanie takiego zgromadzenia, wymagającego logistycznego przygotowania, w tzw. ostatniej chwili. Nie wiemy też, ilu było ostatecznie manifestantów, czy byli to tylko lekarze, czy również przedstawiciele innych zawodów medycznych (i jakich), a także grupy wspierających ich pacjentów – bo trwały jeszcze rozmowy na ten temat. No i do końca nie było ustalone, jaką ostatecznie trasą przemarszerują manifestujący i gdzie się będą zatrzymywać (gmach Sejmu, budynek Rady Ministrów, Kancelaria Prezydenta RP). Wiadomo było, że spotkają się przed siedzibą Ministerstwa Zdrowia przy ul. Miodowej w Warszawie.

O tym, jak cały protest ostatecznie przebiegał, dowiedzieli się już Państwo zapewne z bieżących doniesień

mediów, a także internetowego portalu „Panaceum”. Łamy naszego „wydania papierowego” poświęcamy więc krótkim informacjom na temat przyczyn tego protestu, o czym poniżej w tym artykule oraz w tekście lek. Damiana Pateckiego na s. 8.

Złamanie obietnic przez rządzących

Impulsem do manifestacji było złamanie obietnic złożonych w lutym 2018 r. przez ministra zdrowia, Łukasza Szumowskiego. Chodzi m.in. o przyjęcie innej metodologii liczenia podstawy do ustalenia wzrostu nakładów na ochronę zdrowia w latach 2019–2024, brak podwyżek dla rezydentów stomatologii oraz brak norm zatrudnienia dla sekretarek medycznych.

Pierwszy problem widzą wszyscy – służba zdrowia jest skrajnie niedofinansowana. Nowelizacja ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, nazywana „ustawą 6 proc. PKB”, miała to zmieniać, realizując postanowienia tzw. „Porozumień Szumowskiego” (czyli podpisanych między ministrem zdrowia i lekarzami z Porozumienia Rezydentów

OZZL). Rezydenci zakładali wzrost nakładów na ochronę zdrowia w kolejnych latach na podstawie PKB w roku bieżącym, rządzący zrobili inaczej. Jako punkt odniesienia przyjęli PKB sprzed dwóch lat, co znacznie zmniejszyło kwoty przeznaczane na leczenie. Rezydenci czują się oszukani, dlatego kolejny raz przypominają o postulatach środowiska, domagając się jednocześnie zaprzestania finansowania „nowej piątki PiS” i przekazania tych środków na ochronę zdrowia.

Podobnie myślą pacjenci, na co wskazują badania opinii publicznej. Większość Polaków uważa, że pierwszym i najważniejszym celem, który powinien być sfinansowany z budżetu państwa, jest likwidacja kolejek do leczenia. Takie były wskazania 52 proc. ankietowanych, gdy tymczasem na elementy z „nowej piątki PiS”: dodatek 500 zł na pierwsze dziecko i trzynastą emeryturę – „zagłosowało” odpowiednio po 12 proc. i 11 proc. Tylko taki procent ocenia je jako cele priorytetowe w budżecie państwa. •

Joanna Barczykowska-Tchorzewska,
Nina Smoleń

manifestacja
na ulicach
warszawy

więcej czytaj na
panaceum.lodz.pl

Ministerialne korekty...

wokół projektu
nowelizacji
ustawy

Jarosław Biliński wyciągnął wnioski z pracy w zespole powołanym w październiku 2017 r. przez ministra zdrowia – Konstantego Radziwiłła. Wówczas efektem działalności tego zespołu były tylko wnioski i zalecenia, które nigdy nie zostały przez rządzących przełożone na język prawniczy. Tym razem, po podpisaniu porozumień z kolejnym szefem resortu zdrowia – Łukaszem Szumowski w lutym 2018 r., środowisko lekarskie poszło o krok dalej. Powołany przez ministra zespół, ramię w ramię z prawnikami, przygotował projekty „gotowych” aktów prawnych, w tym ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentystry.

Minister miał dostać (i dostał) pakiet ustaw przygotowanych do szybkiego procedowania – taki zresztą był cel tej gigantycznej pracy, której owocem stało się prawie dwieście stron legislacyjnych rozwiązań. Dla Ł. Szumowskiego sprawa nie jest jednak taka prosta i do tej pory nie ustosunkował się całościowo do otrzymanej propozycji. Współautorzy projektu, wspomniany J. Biliński (przewodniczący zespołu, który nad nim pracował) oraz Łukasz Jankowski, na znak protestu zrezygnowali ze spotkania z ministrem 9 maja br., zorganizowanego z udziałem dziennikarzy. Mieli rację, czego bowiem miałyby dotyczyć te rozmowy?

Członkowie Naczelnej Rady Lekarskiej włożyli bardzo dużo pracy w dopracowanie projektu nowelizacji ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry, a następnie zaapelowali o jak najszybsze przyjęcie „w całości”. Poparł go również Zarząd Główny OZZL. Niestety, ciągle znamy tylko medialne zapowiedzi, dotyczące treści projektu ustawy po korektach dokonanych w MZ. Można przypuszczać, że albo ministerialny dokument nie istnieje i jest właśnie pisany na kolanie albo też ostateczna jego wersja będzie zależać od frekwencji na manifestacji medyków 1 czerwca br.

w Warszawie i potencjalnej gotowości środowiska do przeprowadzenia kolejnego protestu.

Poniżej przedstawiam stan wiedzy na temat projektu ustawy po ministerialnych zmianach „na teraz”, to jest dzień 20 maja br.:

1. WRZUTKA

Do projektu mają być dodane zapisy dotyczące pracy lekarzy z zagranicy w Polsce (spoza Unii Europejskiej), które nie były przedmiotem prac zespołu. Powstanie państwowy egzamin nostryfikacyjny, który zastąpi egzaminy przeprowadzane przez uczelnie. Obawiam się, że poziom tego egzaminu będzie korelował z aktualnym niedoborem lekarzy w Polsce. Poza tym, na wzór niemiecki, ma być wprowadzone ograniczone prawo wykonywania zawodu lekarza przez cudzoziemców w określonym szpitalu. Celem tej regulacji będzie ułatwienie podejmowania pracy dla tych medyków, którym nie udało się nostryfikować dyplomu.

Wnioski nasuwają się same. Samorząd lekarski co do zasady nie jest przeciwny podejmowaniu pracy przez obcokrajowców w Polsce, ale ma ustawowy obowiązek stać na straży jakości wykonywanego zawodu. Nie ma powodu, dla którego lekarze chcący pracować w Polsce mieliby spełniać niższe wymagania niż lekarze polscy.

2. PRZEINACZENIA

a) Lekarski Egzamin Końcowy

Z poprzednim punktem bezpośrednio związana jest ministerialna propozycja, by LEK i LDEK składał się w 70 proc. z pytań bazowych. Wydaje się, że ma to być kolejne ułatwienie dla obcokrajowców, by mogli pokonać próg zaliczenia egzaminu, który wynosi 56 proc. W obecnej formie LEK jest przede wszystkim obiektywnym narzędziem do rekrutacji na rezydenturę i po zmianach może stracić tę rolę.

b) Państwowy Egzamin Specjalizacyjny

PES ma być oparty w 70 proc. na bazie pytań, wbrew stanowisku NRL, które mówiło o 100 proc.

3. SKREŚLENIA

a) Wynagrodzenia

Usunięto z projektu zapisy mówiące o odpowiednio jednej, dwóch i trzech średnich dla lekarzy, a także pensjach dla kierowników specjalizacji.

b) Zejścia po dyżurze

Wbrew zapisom porozumienia z 8 lutego 2018 r., specjalistom ciążę będą odejmowane od pensji tzw. zejścia po dyżurze.

c) Dwudziestopięciodniowy urlop szkoleniowy do PES

Nie będzie, bo „inne zawody też takich urlopów nie mają”.

d) Zmniejszenie liczby specjalizacji

Osobiście uważam, że w obecnej sytuacji zrezygnowanie z propozycji zmniejszania liczby specjalizacji jest dobrą decyzją, która pozwoli uniknąć niepotrzebnych konfliktów.

4. NIEPEWNY STATUS

a) zdawanie PES na ostatnim roku specjalizacji,

b) zaliczanie przebiegu specjalizacji przez kierownika specjalizacji,

c) przekazanie nadzoru nad szkoleniem rezydentów okręgowym izbom lekarskim,

d) wprowadzenie umiejętności lekarskich.

Umiejętności lekarskie, to – moim zdaniem – pseudospecjalizacje, które w polskich warunkach mogą być kolejnym biurokratycznym obowiązkiem. ●

Damian Patecki

Łódź, 21 maja 2019 r.

Od redakcji: Publikujemy tekst po niewielkich skrótach, pełna wersja jest dostępna na www.panaceum.lodz.pl.

więcej czytaj na
panaceum.lodz.pl

Praca samorządowa nie jest „grą” indywidualną, tylko zespołową

„Panaceum” rozmawia z Prezesem Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi – dr. n. med. Pawłem Czekalskim

Fot. S. Grzanek

PANACEUM: – W minionym roku, po wygranych wyborach i objęciu funkcji prezesa Okręgowej Rady Lekarskiej, udzielił Pan Doktor wywiadu „Panaceum”, który nosił tytuł „Marzenia do spełnienia”. Rozmowa dotyczyła Pana deklaracji wyborczych, przedstawionych wiosną 2018 r. na XXXVI Okręgowym Zjeździe Lekarzy. Te deklaracje pozostały wówczas w sferze marzeń, czy któreś z nich spełniły się?

PAWEŁ CZEKALSKI: – No cóż, marzenia mają to do siebie, że niektóre a priori są niespełnialne, ale stanowią przecież nieodłączny element prawdziwego życia. Mówiąc o marzeniach, odnosimy się zwykle do celów i dążeń, które przed sobą stawiamy, a pragnienie ich spełnienia stanowi motor do działania. I w tym sensie moje ówczesne marzenia były mocno osadzone w rzeczywistości i obejmowały konkretne obszary działania łódzkiego samorządu, którymi chciałem się zająć, gdyż wymagały – moim zdaniem – szczególnej troski. Po to,

żeby szanując i kontynuując ogromny dorobek swoich poprzedników, którym zawdzięczamy mocne podstawy naszej Izby, dążyć do tego, żeby się ona zmieniała na miarę czasów, w których przyszło nam żyć. Tak, by była w stanie zapewnić bezpieczeństwo zawodowe członkom naszej korporacji oraz ich pacjentom, przyczyniając się jednocześnie do wzrostu prestiżu środowiska lekarskiego i szacunku dla naszego zawodu w społeczeństwie. Wiele przez tych dwanaście minionych miesięcy udało się nam zrobić, ale jeszcze więcej pozostało do zrobienia.

– Co może Pan Prezes zaliczyć w tym czasie do sukcesów łódzkiego samorządu?

– Na przykład to, że udało się nam wprowadzić na szczebel Naczelnej Izby Lekarskiej liczną reprezentację łódzkiej OIL. Niektórzy mówią nawet, że nadreprezentację w stosunku do liczby członków, w poprzednich kadencjach niespotykaną. W składzie Naczelnej Rady Lekarskiej znalazło się – poza moją osobą – sześciu delegatów z Łodzi, w tym Grzegorz Mazur, który został członkiem Prezydium NRL i objął funkcję skarbnika. Rzecznikiem Praw Lekarzy na szczeblu NIL wybrano Grzegorza Krzyżanowskiego, a jednym z dwóch jej mediatorów – Lesława Jacka Pypcia. Mamy swoich reprezentantów niemal we wszystkich radach programowych ośrodków merytorycznych, w tym w Radzie Programowej „Gazety Lekarskiej” oraz komisjach rewizyjnej i wyborczej, będących organami NIL, a także innych komisjach problemowych i zespołach NRL. Nie sposób

wymienić wszystkie nazwiska naszych reprezentantów, publikowało je „Panaceum”, warto jednak jeszcze wspomnieć, że np. funkcję wiceprezesa Komisji Stomatologicznej NRL objęła Małgorzata Lindorf, a mnie wybrano na sekretarza Konwentu Prezesów Okręgowych Izb Lekarskich. To nam pozwala aktywnie uczestniczyć w pracach władz naczelnych samorządu i współdecydować o kierunkach jego działania, m.in. w zakresie monitorowania rządowych propozycji, dotyczących zmian w ochronie zdrowia, a jednocześnie stać na straży przestrzegania porządku prawnego w tym systemie przez rządzących.

– Jednym z zadań priorytetowych, które Pan Prezes sobie wyznaczył, było zorganizowanie pełniejszej i szybszej komunikacji między władzami Izby i jej członkami.

– Jak Czytelnicy z pewnością zauważyli, od momentu, gdy doktor Patrycja Proc objęła funkcję przewodniczącej Kolegium Redakcyjnego „Panaceum”, zmieniła się szata graficzna naszego pisma, czyli tzw. *layout*, który stał się bardziej przejrzysty i czytelny. Zmiany dotyczące „Panaceum” będą postępowały i korelowały z rozwojem naszych mediów internetowych. Wprawdzie izbowa strona www oraz portal „Panaceum” działają już od dawna, jednak prawdziwą rewolucję w tej dziedzinie przyniesie dopiero utworzenie platformy cyfrowej, czyli pakietu programów internetowych, które będą dostępne dla lekarzy i lekarzy dentyków z poziomu nie tylko komputerów,

cd. na s. 10

wywiad

cd. ze s. 9

ale również tabletów i smartfonów. Nad zbudowaniem takiej platformy pracuje powołany specjalnie do tego celu Zespół IT, składający się z młodych lekarzy, dla których cyfryzacja nie ma tajemnic. W jego skład wchodzi: Mateusz Kowalczyk, Łukasz Jasek i Przemek Karpiński, a wspierają ich pracownicy Biura Izby: Wojciech Łukomski i Joanna Barczykowska.

– **Utworzenie izbowej platformy internetowej to wielkie przedsięwzięcie, którego nie podjęła się jeszcze żadna inna Izba w kraju. Czy ma szansę zakończyć się sukcesem?**

– Zdecydowanie tak, gdyż nie chodzi tylko o możliwość szybko przekazywania bieżących informacji między Izbą a jej członkami, np. na temat istotnych wydarzeń w ochronie zdrowia lub w samorządzie, czy zmian w prawie medycznym. Ważne jest wprowadzenie elektronicznego obiegu dokumentów w Biurze Izby, a co za tym idzie – umożliwienie lekarzom załatwiania niektórych spraw urzędowych drogą online. Przed informatyzacją nie da się uciec, dlatego trzeba ją ośwoić.

– **Wiele się od pewnego czasu mówi o konieczności odbiurokratyzowania pracy lekarza, ten temat znalazł się również w Pana wystąpieniu programowym...**

– Zawsze byłem niepokorny, jeśli chodzi o stosowanie „papierologii” w pracy lekarza, zwłaszcza wypełnianie druków i formularzy dla potrzeb takich instytucji, jak ZUS czy NFZ. Lekarzy jest coraz mniej, jesteśmy przemęczeni pracą związaną z leczeniem, więc narzucanie nam dodatkowych obowiązków biurowych jest niczym nieuzasadnione. I z tym będę nadal walczył jako samorządowiec, ale biurokracja to jest taka hydra, której – jeśli się utnie jedną głowę – to dwie albo i trzy inne odrastają. Jest jednak taka zasada, że „smaruje się te drzwi, które skrzypią”, więc będę się starał skrzypiec w tej sprawie jak najgłośniej, najczęściej i w jak najwyższych gremiach. Zresztą obecność łódzkiej

Izby w przestrzeni publicznej, nasze wypowiedzi w mediach, w każdej istotnej sprawie nas dotyczącej sprawiają, że jesteśmy zauważani, a nasze problemy nie są bagatelizowane i nie są przez społeczeństwo traktowane jako „wina lekarzy”, ale jako wada systemu. Wypada dodać, że ogrom pracy w nasz medialny wizerunek wkłada redaktor Joanna Barczykowska – nasza rzeczniczka prasowa.

– **Obejmując funkcję prezesa ORL, obiecywał Pan Prezes, że będzie utrzymywał bezpośrednie kontakty z członkami Izby, składał systematycznie wizyty w delegaturach oraz placówkach leczniczych w terenie.**

– Złożyłem taką obietnicę i staram się z niej wywiązywać. Żeby być bardziej dyspozycyjnym, zrezygnowałem z prowadzenia prywatnej praktyki lekarskiej, aktualnie pracuję wyłącznie w klinice Uniwersytetu Medycznego. W Izbie bywam w zasadzie codziennie, drzwi mojego gabinetu są dla każdego zawsze otwarte. Na posiedzeniach delegatur jeżdżę tak często, jak pozwalają mi na to obowiązki zawodowe i samorządowe. Odwiedzam szpitale, rozmawiam z pracującymi tam koleżankami i kolegami, dyrektorami tych placówek oraz ich organami założycielskimi. To, jak działa i postrzegana jest nasza Izba, jest dla mnie niezwykle istotne. Oczywiście, nie jako budynek, lecz my wszyscy – lekarze i lekarze dentyści, tworzący wspólny samorząd. I to powinno być priorytetem dla nas wszystkich, zwłaszcza izbowych działaczy, bo praca samorządowa nie jest grą indywidualną, tylko zespołową. Dlatego tak ważne jest, żebyśmy działali wszyscy razem, zmierzając w jednym kierunku i dążąc do jednego celu. Myślę, że tak się w naszej Izbie dzieje i dlatego udaje się nam realizować wiele inicjatyw.

– **Trudno w tym krótkim wywiadzie omówić wszystkie, może warto jednak chociaż je wypunktować...**

– Rozszerzyliśmy stałą pomoc prawną, udzielaną naszym członkom na łamach „Panaceum”, komentując wciąż

zmieniające się przepisy prawa medycznego, a przede wszystkim pomagamy lekarzom w rozwiązywaniu ich indywidualnych problemów prawnych, związanych z zatrudnieniem w placówkach publicznych lub prywatnych oraz prowadzeniem własnej działalności. Do tego dwóch mecenasów współpracuje z naszą Komisją Rzecznika Praw Lekarzy, której zadaniem jest podejmowanie działań związanych z obroną godności i interesów lekarzy, a także wspieranie koleżanek i kolegów w sytuacji zagrożenia ich praw w związku z wykonywaniem zawodu.

– **Wspomniał Pan Prezes o izbowej pomocy prawnej dla lekarzy prowadzących własną działalność, która jest szczególnie ważna dla lekarzy dentyków...**

– To prawda, wykonują oni bowiem swój zawód w odrębnych warunkach niż lekarze innych specjalności. Tylko nieliczni pracują na tzw. etatach lub kontraktach, w przeważającej liczbie prowadzą prywatne gabinety, stając się tym samym przedsiębiorcami, którzy muszą umieć poruszać się w gąszczu dotyczących ich przepisów. To bardzo dobrze, że pomimo różnic między nami, wciąż tworzymy wspólny samorząd zawodowy, bo przecież wszyscy jesteśmy lekarzami.

– **Na chwilę oderwali się od zasadniczego tematu tej rozmowy, czyli rocznego bilansu działalności łódzkiej Rady, wybranej na XXXVI OZL. Co jeszcze przez miniony rok udało się zrobić?**

– Rozbudowaliśmy współpracę z firmami specjalizującymi się w ubezpieczeniach. To już nie tylko grupa brokerska „Global”, która od lat doradza nam w wyborze ubezpieczycieli oferujących lekarzom swe produkty i nie tylko program „Pigułka” firmy PZU, ale także firma „Inter Polska”, która ubezpiecza naszych stażystów. Znacznie rozszerzyliśmy pomoc socjalną dla naszych członków: jest bon edukacyjny, z którego korzystają głównie młodzi lekarze, starsi zaś mogą wnioskować o przyznanie bonu rehabilitacyjnego, wydłużyliśmy też

terminy składania wniosków o „becikowe” z racji urodzenia dziecka w rodzinie lekarskiej. Ostatnią naszą inicjatywą jest decyzja o dofinansowaniu szczepień dla dzieci lekarskich, a także naszych seniorów. Staramy się też podejmować doraźne inicjatywy pomocowe, organizując np. opiekę nad dziećmi lekarskimi w sytuacji, gdy nagle ogłoszono 12 listopada 2018 r. dniem wolnym od pracy dla wszystkich, tylko nie dla pracowników służby zdrowia, czy w związku ze strajkiem nauczycieli.

– **Ważnym dla lekarzy obszarem działania samorządu lekarskiego jest jego aktywność w organizacji szkoleń. Czy w tej dziedzinie Łódzka Izba podjęła jakieś nowe inicjatywy?**

– Poza działalnością szkoleniową własnego Ośrodka Kształcenia Medycznego, podjęliśmy współpracę w tym obszarze z łódzkim Uniwersytetem Medycznym, który na mocy listu intencyjnego, podpisanego z rektorem Radzisławem Kordkiem, będzie nam udostępniać swoją bazę edukacyjną, w tym nowoczesne Centrum Symulacji Medycznych.

– **A jeśli już mowa o współpracy z instytucjami zewnętrznymi, to warto wspomnieć o organizowaniu przez łódzką Izbę również akcji edukacyjnych promujących oświatę zdrowotną w społeczeństwie.**

– Jeszcze w poprzedniej kadencji podjęliśmy inicjatywę organizowania spotkań z udziałem pacjentów pn. „Lekarze swojemu miastu”, która rozwija się teraz bardzo dynamicznie dzięki nawiązaniu kontaktów z Fundacją „Misja Medyczna”. Raz w miesiącu, w siedzibie Izby przy ul. Czerwonej, odbywają się „Czwartki ze zdrowiem i medycyną”, na których utytułowani specjaliści różnych dziedzin propagują zachowania prozdrowotne i zdrowy styl życia. Takich spotkań odbyło się już w sumie pięć, wszystkie cieszyły się ogromnym zainteresowaniem pacjentów. Nie od rzeczy będzie tu również wspomnieć, że łódzka OIL aktywnie włączyła się w ogólnopolskie akcje edukacyjne organizowane przez

inne Izby: dolnośląską – „Szczepimy, bo myślimy” oraz śląską – „SOR(ry) – tu się ratuje życie”.

– **Nie mówiliśmy jeszcze o działalności, z której słynie Izba Łódzka, a która polega na organizowaniu licznych imprez kulturalnych i sportowych, a także z myślą o lekarskich dzieciach i wnukach, takich jak „Spotkania z Mikołajem” czy „Dzień Dziecka”.**

– To prawda, ale w tej niezwykle bogatej i różnorodnej działalności, którą kontynuujemy od lat, nie jest łatwo proponować coś nowego, chociaż z satysfakcją odnotowuję, że liczne inicjatywy podejmują lekarze z Koła Młodych Lekarzy i Lekarzy Dentyistów. Tej działalności nie zamierzamy ograniczać, wręcz przeciwnie, gdyż jest szczególnie cenna, jeśli chodzi o integrację naszego lekarskiego środowiska. Co więcej, na co dzień przytłoczeni nawałem odpowiedzialnych obowiązków zawodowych, właśnie w uprawianiu różnych dyscyplin sportowych, czy w malowaniu, fotografowaniu, pisaniu wierszy i muzykowaniu lekarze odraeagowują stresujące sytuacje, które są ich udziałem w miejscu pracy. A tak przy okazji warto wspomnieć o inicjatywie kolegi sekretarza ORL w Łodzi – Mateusza Kowalczyka, który podjął się przeprowadzenia pierwszego w Polsce badania na temat wypalenia zawodowego wśród lekarzy i lekarzy

dentyistów. Udział w badaniu biorą nie tylko członkowie naszej Izby, ale także m.in. krakowskiej, wrocławskiej, katowickiej i szczecińskiej.

– **Przyjemne problemy w miejscu pracy, dotyczące nierówności płacowych czy stosowania różnego rodzaju szykan ze strony dyrekcji zakładów leczniczych, są codziennym udziałem lekarzy i lekarzy dentyistów. Czy mogą wówczas liczyć na wsparcie swojej Izby?**

– Mogą i takiego wsparcia staramy się im udzielić, a jednym z przykładów może być sytuacja, jaka zaistniała w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. M. Kopernika w Łodzi. Na skutek występujących licznie konfliktów płacowych między różnymi grupami zawodowymi, a nawet zespołami poszczególnych oddziałów, związki zawodowe różnych branż medycznych ogłosiły w tym szpitalu pogotowie strajkowe. Zaangażowana w ten konflikt zakładowa komórka OZZL poprosiła o pomoc łódzką Izbę, ale pomimo licznych i burzliwych spotkań z przedstawicielami dyrekcji szpitala, nie udało się nam go załagodzić i trwa nadal. Z kolei przykładem na włączanie się Izby w rozwiązywanie problemów zdrowotnych regionu, może być sprawa dotycząca pilotażowego programu Ministerstwa Zdrowia leczenia ostrej

cd. na s. 12

cd. ze s. 11

fazy udaru niedokrwiennego najnowocześniejszą metodą trombektomii mechanicznej. Na skutek podejmowanych przez nas działań, w tym typu medialnego, udało się włączyć do tego pilotażu jeden z łódzkich oddziałów udarowych.

– Kończąc swoją prezentację na ostatnim OZL, powiedział Pan: „Proszę Państwa, ciąg dalszy nastąpi. To nie jest nasze ostatnie słowo...”

– Bo faktycznie nie jest, gdyż mamy jeszcze wiele projektów, które będziemy chcieli w najbliższym czasie zrealizować. O jednym z nich, dotyczącym utworzenia izbowej platformy internetowej już mówiłem, kolejny dotyczy pozyskania dodatkowego budynku dla Izby na cele szkoleniowe. W budynku tym znalazłoby się również nasze archiwum oraz muzeum historii medycyny, które pomieściłoby zbiory pozostałe po zlikwidowanej placówce tego typu, należącej do dawnego WAM-u. Do priorytetowych należą też plany zbudowania windy w zabytkowym budynku naszej siedziby, zorganizowania miejsc

parkingowych przy ul. Czerwonej czy zamontowania fotowoltaiki. Z rzeczy bardziej przyziemnych, warto poinformować, że w Klubie Lekarza każdy może skorzystać z obiadu abonamentowego, dofinansowanego przez Izbę.

– Zaprezentowana przez Pana Prezesa bogata działalność Izby jest kosztowna i może budzić obawy, czy nadmiernie nie obciąża budżetu Izby...

– Może takie obawy pojawiają się, ale chcę wszystkich uspokoić, że nie ma mowy o trwonieniu izbowych pieniędzy, jak komentują to niektórzy. Chcę zapewnić, że zasoby finansowe Izby, pochodzące z naszych składek, nie są zagrożone, a to dzięki lokowaniu naszych nadwyżek na korzystnych lokatach.

– Jeszcze w tym roku oraz za dwa lata szykują się dodatkowe wydatki z kasy Izby, z powodu czekających nas jubileuszy...

– W tym roku obchodzić będziemy trzydzieste reaktywowania samorządu lekarskiego w 1989 r., a następnie setną rocznicę powołania izb lekarskich w niepodległej Polsce, na mocy ustawy z 1921 r. Mam

nadzieję, że we współpracy z Naczelną Izbą Lekarską te drugie obchody uda się zorganizować w Łodzi, o co usilnie zabiegam. Nasze miasto znajduje się w centrum Polski, więc tu powinny się odbywać centralne imprezy jubileuszowe. Proponuję, by myślą przewodnią uroczystości było hasło: „Medycyna Ziemią Obiecaną Lekarzy”, które nawiązuje do historii rozwoju Łodzi.

– Dziękujemy za wyczerpujące, ciekawe informacje, które z pewnością zainteresują Czytelników „Panaceum” i życzymy, żeby wszystkie zamierzenia dotyczące rozwoju łódzkiej Izby udało się zrealizować.

– Jeżeli Panie pozwolą, to skorzystam z okazji i podziękuję wszystkim tym, których zaangażowanie umożliwiło realizację podjętych w nowej kadencji inicjatyw. Nie wymieniam nazwisk, by kogoś nie pominąć, ale zaznaczam, że to dzięki Wam, Koleżanki i Koledzy, udało się tak wiele dokonać i mam nadzieję, że razem możemy więcej. ●

Nina Smoleń, Patrycja Proć

Projekt nie trafi pod obrady Sejmu

szczepimy,
bo myślimy

Aktywista społeczny Robert Wagner z Wrocławia, współautor obywatelskiego projektu ustawy wprowadzającej obowiązek szczepień jako kryterium przyjęcia dziecka do żłobka lub przedszkola poinformował 7 maja br., że Komitet Inicjatywy Obywatelskiej dzień wcześniej złożył go wraz z wymaganą liczbą 100 tys. podpisów, u Marszałka Sejmu. Komitet nie miał jednak „zapasowych głosów” i po przeliczeniu okazało się, że nie wszystkie są ważne, przez co projekt nie będzie procedowany w Sejmie. O tym, że zabrakło podpisów pod projektem „Szczepimy, bo myślimy”, inicjatorzy poinformowali 19 maja.

– Niestety, już wiemy, że nie zebrałimy 100 tys. ważnych podpisów pod naszym projektem ustawy. Mimo

poparcia różnych środowisk, mimo Waszego wielkiego zaangażowania, za które bardzo dziękujemy, mimo wielu godzin spędzonych na zbieraniu podpisów nie udało się – napisał na Facebooku R. Wagner, dodając: – Jesteśmy bogatsi o doświadczenia, o kontakty, a także mamy już nowe pomysły. Tak więc wrócimy z naszym projektem, ale musimy jeszcze kilka spraw poukładać.

Inicjatorzy całej akcji zastanawiają się nad drugim podejściem. Wiedzą już z pewnością, że nie mogą jak teraz działać tylko z Wrocławia i Krakowa. Za pomocą Facebooka szukają zatem koordynatorów regionalnych, którzy pomogliby zarządzać przedsięwzięciem zbierania podpisów w dużych i małych miastach całej Polski.

Za akcją „Szczepimy, bo myślimy” stoi wspomniany R. Wagner oraz adwokat Marcin Kostka z Wrocławia. Ich inicjatywę od razu poparł prezes Okręgowej Rady Lekarskiej we Wrocławiu – Paweł Wróblewski, następnie Naczelna Rada Lekarska, a także rady okręgowe, w tym m.in. ORL w Łodzi. Przedstawiciele samorządu włączyli się także w akcję zbierania podpisów, a inicjatywę poparł Marszałek Senatu, lekarz Stanisław Karczewski, który podkreślał, że jest gorącym zwolennikiem szczepień i wspiera wszystkie projekty, które prowadzą do zwiększenia liczby osób szczepiących się, zwłaszcza dzieci. ●

Joanna Barczykowska-Tchorzewska

Żaba

Ministerstwo Zdrowia powstało po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 r. i nosiło nazwę: Ministerstwo Zdrowia Publicznego, Opieki Społecznej i Ochrony Pracy. W II i III Rzeczypospolitej czy PRL, niezależnie od nazwy (która się zmieniała np. na Ministerstwo Zdrowia Publicznego; Pracy, Opieki Społecznej i Zdrowia; Zdrowia i Opieki Społecznej itp.), była to instytucja, która zajmowała się (i nadal zajmuje) urzędowaniem, zarządzaniem oraz szeregiem innych zagadnień związanych z ochroną zdrowia obywateli. Na czele ministerstwa, z małymi wyjątkami, stali najczęściej lekarze różnych specjalności z doświadczeniem zawodowym, często czynnie praktykujący. Należy stąd wyciągnąć wnioski, że szefowie kolejnych rządów widzieli w umocowaniu zawodowym ministra (z łac.: sługa, pomocnik) pewną rękojmię jak najbardziej kompetentnego i sprawnego funkcjonowania tego resortu i jego szefa.

Siedzibą Ministerstwa Zdrowia od 1947 r. jest pałac Paca przy ulicy Miodowej 15 w Warszawie. Powiedzenie: „wart Pac Pałaca, a pałac Paca”, sugerujące krytyczną ocenę instytucji lub osób, niekoniecznie musi mieć negatywne konotacje z Ministerstwem Zdrowia i jego ministrami. Zbudowana w XVII wieku, dla księcia Dominika Radziwiłła rezydencja, została kupiona w 1823 r. przez generała Ludwika Paca. Generał był senatorem w czasie powstania listopadowego i wyżej przytoczone powiedzenie, według autorów „Leksykonu polskich powiedzeń historycznych” raczej z nim nie koresponduje, a wiąże się z osobą innego Paca i najprawdopodobniej z pałacem w Jeźnie koło Kowna. Nie od rzeczy będzie tu wspomnieć, że nazwisko obecnego senatora, byłego ministra zdrowia, historycznie również wiąże się z siedzibą na Miodowej.

Życzyć sobie zapewne należy, żeby cytowane wyżej powiedzenie nie

miało – jak na początku – wydźwięku krytycznego. Nasz wieszcz narodowy w „Panu Tadeuszu” pisał przecie: „równa ich była ręczność, równa była praca; godzien jest pałac Paca, godzien Pac pałaca”. Rzeczypospolitej zaś należy wina, by Mickiewiczowskie słowa można było odnieść do ministra zdrowia, zanim ten – zdając sobie sprawę, że pałacu rozbudować się nie da – przeniesie siedzibę ministerstwa w inne miejsce, powodowany rosnącymi potrzebami administracyjnymi resortu i obawami „zjedzenia żaby”. Przy czym należy pamiętać, że zwrot ten oznacza zarówno poniesienie niemyślnych konsekwencji własnego postępowania, jak też porażenie siebie z trudną sytuacją.

Problemy polskiej ochrony zdrowia są tak poważne, że nie można od nich uciec, zamykając drzwi ministerstwa, tak jak to miało miejsce 19 maja br. w Noc Muzeów. Jej uczestnicy zastali pałac Paca zamknięty bez żadnych wyjaśnień, mimo że jego zwiedzanie miało być jedną z atrakcji tej nocy. Przyczyny zamknięcia, jak można było przeczytać na portalach, dopatrywano się w proteście fizjoterapeutów, którzy mogliby zechcieć zostać w pałacu na dłużej. Bardziej złośliwi wskazywali natomiast na tablibów, mogących być niezadowolonymi z Sali Mauretańskiej, gdzie nie ma obecnych tu kiedyś cytatów z Koranu. O ile jednak doraźne i niewytłumaczalne zamknięcie pałacu przed ciekawymi architekturą i wystrojem zwiedzającymi, trwające jedną noc, mogli oni znieść w nadziei na jego otwarcie w roku przyszłym, o tyle aspiracje obywateli Rzeczypospolitej, jeśli chodzi o urządzenie ochrony zdrowia, nie mogą czekać.

Czynności te od lat, jak wcześniej podkreśliłem w tym felietonie, odbywają się zwykle z udziałem i pod kierownictwem lekarzy. Bez ich udziału w rządzeniu oraz zarządzaniu, żadne zarządzanie sektora opieki zdrowotnej

nie byłoby możliwe. Zależność tę zauważają lekarze Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi, przyjmując przedstawiane przez Komisję Etyki Lekarskiej stosowne uchwały. Wskazują również na fatalne konsekwencje prowadzenia „gier” i „gierek” z udziałem licznych związków zawodowych, działających w sektorze opieki zdrowotnej. Podkreślają też, że sposobem na rozwiązanie wielu problemów, występujących w tym sektorze, z pewnością nie jest podzielenie środków finansowych funkcjonujących w ochronie zdrowia, na środki płaćcowe, na leki i pozostałe, które to pomysły pojawiają się w ostatnim czasie.

Sądzę, że wprowadzenie stosownych komentarzy do Kodeksu Etyki Lekarskiej może skutecznie przerwać fatalny w skutkach proceder uczestniczenia przedstawicieli naszej korporacji w „dawaniu twarzy” władzom wszelkiej maści, które „urządzają system”. Przy czym działania te, prowadzące do destabilizacji i niepokoju w obszarze ochrony zdrowia, w których biorą udział lekarze, winny skutkować oceną ich postaw, zgodnie z zapisami KEL, jeśli naruszają dobrostan obywateli. Przykłady takich działań można znaleźć w wielu miejscach Rzeczypospolitej, a najbliższym jest trwające od wielu miesięcy pogotowie strajkowe w Wojewódzkim Szpitalu Wielospecjalistycznym im. M. Kopernika w Łodzi.

Dziwny jest ten świat, śpiewał Czesław Niemen i dodawał: ale ludzi dobrej woli jest więcej. Wypada w to mocno wierzyć, a nawet udowadniać, zapobiegając w ten sposób – oczywiście w przenośni – w „zjedaniu żaby” przez członków korporacji lekarskiej, których koledzy po fachu, na różnych szczeblach organizacji systemu – od premiera i ministra poczynając – biorą udział w przygotowaniu tego „dania”. ●

Fabian Obzejta

alfabet fabiana

Nasi mistrzowie

Podczas obrad XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy, który odbył się w 30 marca 2019 r. w Słoku k. Bełchatowa, decyzją kapituły, działającej przy Okręgowej Radzie Lekarskiej w Łodzi, tytułami „Zasłużony Nauczyciel Lekarzy” zostali uhonorowani lekarze: prof. dr n. med. Krzysztof Kuzdak, specjalista chirurgii ogólnej, endokrynolog (Delegatura Łódzka), lek. Danuta Mazurkiewicz, specjalista pediatrii, endokrynolog (Delegatura Piotrkowska), dr n. med. Marek Roźniecki, specjalista urologii (Delegatura Sieradzka) i dr n. med. Teresa Kawka-Urbaneck, specjalista chorób wewnętrznych, kardiolog (Delegatura Skierniewicka) oraz lekarz dentysta – dr n. med. Lesław Jacek Pypeć, specjalista stomatologii dziecięcej (Delegatura Łódzka). Poniżej prezentujemy sylwetki odznaczonych, którzy poza zaszczytnymi tytułami, otrzymali specjalne medale (patrz obok).

Wszystkim odznaczonym redakcja „Panaceum” bardzo serdecznie gratuluje!

Krzysztof Kuzdak

Dyplom lekarza uzyskał w 1974 r. w Akademii Medycznej w Łodzi. Po kilku latach pracy na Oddziale Chirurgicznym w Szpitalu w Zgierzu, w 1978 r. rozpoczął pracę w Klinice Chirurgii Endokrynologicznej AM (aktualnie – Klinika Chirurgii Endokrynologicznej, Ogólnej i Onkologicznej), zlokalizowanej w Szpitalu im. M. Kopernika. Przeszedł tu wszystkie stopnie kariery naukowej, od asystenta po stanowisko kierownika Kliniki, które piastuje od 2000 r.

Specjalizację I st. z zakresu chirurgii ogólnej uzyskał w 1978 r., a II st. – w 1982 r. Doktoryzował się pod kierunkiem prof. Kazimierza Rybińskiego w 1984 r., pracę habilitacyjną obronił w 1995 r., a tytuł profesora zwyczajnego nadano mu w 2002 r. Swoje doświadczenia zawodowe i kliniczne doskonalił w znanych klinikach chirurgicznych w Austrii, Niemczech i Włoszech, współpracował też z polskimi ośrodkami naukowymi: Instytutem

Transplantologii w Warszawie, Politechniki Łódzkiej i innymi.

Jest kontynuatorem misji swojego Profesora – Mistrza, twórcy polskiej „szkoły chirurgii endokrynologicznej”, przyczyniając się do dalszego jej rozwoju. Zagadnienia badawcze, wokół których koncentrują się Jego zainteresowania, dotyczą głównie chirurgii tarczycy, nadnerczy i przytarczyc. Jest rzecznikiem innowacyjności, otwartym na nowe techniki i narzędzia operacyjne. Już trzydzieści lat temu zaczął używać ultrasonografii jako narzędzia diagnostycznego, a w 1991 r. przeprowadził pierwszy zabieg laparoskopii w naszym kraju. Stworzył szkołę chirurgii laparoskopowej, która wykształciła kilkuset lekarzy.

Jest autorem czterech rozdziałów w podręcznikach dla studentów, z których korzystają także lekarze. Opublikował prawie 450 prac naukowych z dziedziny endokrynologii w czasopiśmie krajowych i zagranicznych

i wygłosił ponad sto referatów na kongresach, zjazdach i konferencjach naukowych. Aktywnie uczestniczył w życiu łódzkiej uczelni medycznej: w pracach Senatu i jego komisjach, a także w Radzie Wydziału Lekarskiego.

Jest wybitnym i godnym naśladowania lekarzem, wychowawcą kilku pokoleń chirurgów. W zakresie chirurgii ogólnej wyspecjalizował 35 lekarzy, doktoryzował 17 i był opiekunem 3 habilitacji. Jest doskonałym szefem, wzorem nie tylko ze względu na swoją fachowość, ale z powodu wysokiej kultury osobistej. Cechuje go wysoki stopień empatii w stosunku do pacjentów, co przekłada się na ogromne zaufanie, jakim Go darzą.

Jest członkiem wielu krajowych i zagranicznych towarzystw naukowych, w tym m.in. Europejskiego Towarzystwa Chirurgów i Europejskiego Towarzystwa Endokrynologów. Od lat pełni funkcję sędziego Okręgowego Sądu Lekarskiego w Łodzi.

Teresa Kawka-Urbaneck

Ukończyła Wydział Lekarski Akademii Medycznej w Łodzi w 1971 r. i zaraz po studiach rozpoczęła pracę w Szpitalu w Skierniewicach, na Oddziale Wewnętrznym. Kolejne stopnie specjalizacji z chorób wewnętrznych uzyskała: I st. w 1975 r., II st. w 1979 r. W 1983 r. uzyskała tytuł specjalisty w dziedzinie kardiologii, a w 1993 r. obroniła pracę doktorską.

W Oddziale Wewnętrznym przechodziła wszystkie etapy kariery zawodowej, dochodząc do stanowiska

zastępcy ordynatora. Dzięki jej osobistym staraniom, w skierniewickim Szpitalu utworzono Oddział Kardiologii, którego ordynatorem była przez 18 lat, aż do przejścia na emeryturę.

Kierowała specjalizacjami aż 35 lekarzy z zakresu chorób wewnętrznych oraz 10 w dziedzinie kardiologii. Dała się poznać jako oddany nauczyciel, słuchający w każdym czasie pomocą zarówno swoim specjalizantom, jak i licznych lekarzom doskonalącym umiejętności pod jej nadzorem. Oprócz przekazywania

wiedzy teoretycznej i praktycznej, wskazywała swoim uczniom, jak należy postępować z pacjentem, mając zawsze na pierwszym miejscu jego dobro oraz wpajała im trwałe wartości etyczne. Jest niezwykle kompetentna i konkretna, a jednocześnie ciepła i przyjazna ludziom.

Od wielu lat pracuje na rzecz OIL w Łodzi, była delegatem na okręgowe zjazdy w dwóch jej pierwszych kadencjach, do tej pory działa w Komisji ds. Konkursów ORL.

Dyplom lekarza uzyskała w 1974 r. w PAM w Szczecinie. Po stażu podyplomowym pracowała na Oddziale Dziecięcym Szpitala w Kozienicach, a od 1982 r. swoje zawodowe życie związała ze Szpitalem w Bełchatowie. Krótko pracowała w Poradni Dziecięcej, później w Oddziale Zakaźnym dla Dzieci, a od 1990 r. kierowała Oddziałem Dziecięcym. Kolejne stopnie specjalizacji z pediatrii uzyskała: I st. w 1980 r., a II st. w latach dziewięćdziesiątych, ponadto w tym samym czasie uzyskała II st. z endokrynologii.

Obowiązki ordynatora Oddziału Dziecięcego objęła w trudnych

warunkach, kiedy nikt z zespołu lekarskiego nie posiadał drugiego stopnia specjalizacji, a atmosfera w oddziale – po odejściu jej poprzednika – nie była najlepsza. Szybko potrafiła jednak zmienić klimat pracy, motywując innych lekarzy, własnym przykładem, do podnoszenia kwalifikacji. Kierowała oddziałem przez 23 lata, w tym czasie wykształciła 7 lekarzy na pierwszy i 3 lekarzy na drugi stopień specjalizacji z pediatrii.

Jest osobą niezwykle ciepłą, życzliwą i przystępną. Stworzyła Oddział, w którym mali pacjenci mogli liczyć nie tylko na profesjonalną opiekę

medyczną, ale również serdeczną, wręcz rodzinną atmosferę. Po przejściu na emeryturę, nadal opiekuje się chorymi dziećmi, udzielając konsultacji w leczeniu ambulatoryjnym.

Jest wyjątkowo kompetentnym lekarzem, posiada przy tym niezwykłą intuicję kliniczną. Swoją rozległą wiedzą medyczną zawsze chętnie dzieliła się z uczniami, których dopingowała do ciągłego rozwoju zawodowego. Dla swoich wychowanków pozostaje największą mentorką, do której mogą się zwracać z każdym problemem zawodowym i osobistym.

Danuta Mazurkiewicz

W 1972 r. ukończył Wydział Lekarski Akademii Medycznej w Łodzi i po odbyciu stażu podyplomowego, związał się na dwadzieścia pięć lat z Kliniką Urologiczną macierzystej uczelni, działającą na bazie Szpitala im. Kopernika. W 1976 r. uzyskał I st. specjalizacji z zakresu chirurgii ogólnej, a w 1981 r. – II st. Pracę doktorską obronił w 1983 r. Dla pogłębienia swej wiedzy urologicznej kilkakrotnie wyjeżdżał na stypendia zagraniczne, m.in. do Stanów Zjednoczonych.

W 1998 r., po reformie ochrony zdrowia, rozstał się z uczelnią i w Szpitalu w Łasku zorganizował samodzielny Oddział Urologii, obejmując w nim stanowisko ordynatora. Oddział prowadził przez sześć lat, a następnie uruchomił na jego

bazie, pierwszą w łódzkim regionie, Spółkę Partnerską Lekarzy Urologów, będąc jej współwłaścicielem i jednocześnie dyrektorem. Spółka działała z powodzeniem do 2017 r., gdy łaski szpital został wydzierżawiony operatorowi zewnętrznemu. Zespół urologów opuścił Łask i przeniósł się na rok do Szpitala w Zduńskiej Woli, a następnie do Szpitala w Sieradzu, gdzie M. Roźniecki pełni teraz stanowisko ordynatora Oddziału Urologicznego.

Pracując poza Kliniką Urologii AM w Łodzi, pozostaje aktywny na polu nauki, jest członkiem kilku urologicznych towarzystw naukowych, w tym polskiego (PTU), europejskiego (EAU) oraz amerykańskiego (AUA). Przez cały czas pracy zawodowej przekazywał swą wiedzę kolejnym

wychowankom. W sumie w zakresie urologii wyspecjalizował 10 lekarzy, 4 z nich zdało egzaminy specjalizacyjne EBU, uzyskując prestiżowy tytuł „Fellow of the EBU”.

Jego wychowankowie w laudacji napisali: „Nauka pod okiem Pana Doktora to nie tylko wiedza i umiejętności, które nam chętnie przekazują. Swoją energią i niezwykłą charyzmą zaraża nas pasją i miłością do zawodu oraz medycyny. Troskliwy mentor, na którego zawsze można liczyć. Jego otwartość, życzliwość i poczucie humoru sprawiają, że każdy dobrze czuje się w jego zespole”.

Warto dodać, że M. Roźniecki jest członkiem łódzkiego Klubu Rotary, którego był kilkakrotnie prezesem. Ma dwie pozazawodowe pasje, jest to opera i wysokie góry.

Marek Roźniecki

Po ukończeniu studiów stomatologicznych w 1979 r. w Akademii Medycznej w Łodzi, rozpoczął pracę w Zakładzie Stomatologii Dziecięcej macierzystej uczelni, gdzie zatrudniony jest do dziś. Tytuł specjalisty w zakresie stomatologii dziecięcej uzyskał w 1985 r., a stopień doktora nauk medycznych w 1992 r.

W trakcie swojej długiej kariery zawodowej szkolił całe rzesze studentów stomatologii z wielkim poświęceniem i zaangażowaniem. Pełnił funkcję koordynatora staży

podyplomowych dla 175 lekarzy dentyistów. Był kierownikiem specjalizacji w zakresie stomatologii dziecięcej 21 lekarzy. Zawsze traktował swoich uczniów z szacunkiem i zrozumieniem. Wykazywał ogromny takt, fachowość i zaangażowanie w przygotowanie młodych lekarzy do zawodu. Potrafił przekazać im wiedzę fachową, której próżno szukać w podręcznikach.

Wzorzec etyczny, który reprezentuje, nie budzi żadnych wątpliwości. Dzięki niezwykłej osobowości, zaszkarbił sobie miłość swoich małych

pacjentów i ich opiekunów. Dla wielu lekarzy dentyistów stał się wzorem lekarza, godnym do naśladowania.

Jest aktywnym działaczem OIL w Łodzi, delegatem na okręgowe zjazdy od drugiej kadencji. Przez dwie kadencje pełnił funkcję wiceprezesa ORL i przewodniczącego Komisji Stomatologicznej. Jego ogromną zasługą na polu doskonalenia zawodowego lekarzy dentyistów jest zainicjowanie Łódzkich Spotkań Stomatologicznych, które w tym roku będą obchodzić jubileusz dziesięciolecia.

Lesław Jacek Pypec

Dbaj o słuch! – spotkanie z prof. H. Skarżyńskim

Słuch to podstawowe narzędzie komunikacji, bardzo cenne we współczesnym świecie. Niestety, z badań wynika, że coraz więcej ludzi ma z nim problemy i to nie tylko seniorzy, ale także młodzi ludzie. W Polsce ponad 75 proc. osób po siedemdziesiątym roku życia ma niedosłuch, a około 16–19 proc. dzieci może mieć różnego rodzaju kłopoty związane ze słyszeniem. Problemy dotyczące zaburzeń słuchu stały się chorobami cywilizacyjnymi.

czwartki
ze zdrowiem
i medycyną

Na kolejnym spotkaniu, z cyklu „Czwartki ze zdrowiem”, jakie odbyło się 25 kwietnia 2019 r., w siedzibie Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi, gościł światowej sławy specjalista w dziedzinie otolaryngologii, audiologii i foniatrii – prof. dr hab. n. med. Henryk Skarżyński, konsultant krajowy w dziedzinie otorynolaryngologii, dyrektor Światowego Centrum Słuchu Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu w Kajetanach. Organizatorów spotkania: Fundację „Misja Medyczna” oraz łódzką OIL reprezentowali: Krzysztof Suszek, przewodniczący Rady Fundacji i dr n. med. Grzegorz Mazur, wiceprezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Łodzi, *nota bene* specjalista otolaryngolog. Data wydarzenia nie była przypadkowa, gdyż 25 kwietnia jest obchodzony jako Międzynarodowy Dzień Świadomości Zagrożenia Hałasem.

Wszyscy żyjemy w świecie, w którym atakują nas decybele. Co to jest hałas i jakie są jego negatywne skutki?

Jak sobie z tym radzić? Jak jest zbudowane ucho? Odpowiedzi na te i podobne pytania udzielał przybyłym do Klubu Lekarza łodzianom prof. H. Skarżyński. Wyjaśniał, że hałas niszczy nie tylko narząd słuchu, wpływa także niekorzystnie na pracę wszystkich najważniejszych organów człowieka, zaburza jego sprawność fizyczną, pracę serca, układu trawiennego i krążenia, nasila stany napięć emocjonalnych. Podkreślał jednocześnie, że uszkodzenia słuchu, spowodowane hałasem, są najczęściej trwałe i nie ustępują same, wymagają wielospecjalistycznego, długiego leczenia.

– Nie ma złotego leku, po którym odzyskamy pierwotny słuch. Jest wiele nowatorskich sposobów poprawienia komfortu słyszenia poprzez stosowanie aparatów słuchowych, czy systemów wszczepialnych, ale proteza zawsze będzie protezą, niezależnie czy jest droga, czy tania. Zatem najważniejsza jest prewencja, a także

wzrost świadomości, na co narażony jest nasz słuch – tłumaczył Profesor uczestnikom spotkania, których większość była w podeszłym wieku. Mówił również: – Będziemy żyć coraz dłużej i sedno w tym, aby było ono aktywne. Tymczasem obecnie niedosłuch starczy rozpoznajemy już u pięćdziesięciolatek. Starzejące się społeczeństwo jest wyzwaniem dla specjalistów wszystkich dziedzin medycyny, ale w otolaryngologii mamy szczególnie wiele do zrobienia. Istnieją już duże możliwości leczenia tej grupy osób niedosłyszających, ale żeby zaproponować im jakąś formę pomocy, muszą po prostu zgłosić się po poradę i lub przyjąć na badania przesiewowe słuchu.

Właśnie taka możliwość zaistniała w Łodzi, ponieważ przed siedzibą OIL przy ul. Czerwonej stanął „Słuchobus” – Mobilne Centrum Słuchu, oferując bezpłatne badania słuchu zainteresowanym, a ci chętnie zajęli miejsca w kolejce. Mobilne Centrum Słuchu

Prof. dr hab. med. Henryk Skarżyński ukończył Akademię Medyczną w Warszawie w 1979 r. i zaraz po studiach rozpoczął pracę w Centralnym Szpitalu Klinicznym AM w Warszawie, w Klinice Otolaryngologii. Stopień dr. n. med. uzyskał w 1983 r., dr hab. – w 1989 r., w tytuł prof. – w 1995 r.

W 1993 r. prof. H. Skarżyński założył Ośrodek Diagnostyczno-Leczniczno-Rehabilitacyjny dla Osób Nięsłyszających i Niedosłyszających „Cochlear Center”, który został przekształcony w Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu. W 2003 r. stworzył natomiast nowoczesny kompleks diagnostyczno-leczniczo-rehabilitacyjny – Międzynarodowe Centrum Słuchu i Mowy w Kajetanach.

Prof. H. Skarżyński opracował i wdrożył w 1992 r., po raz pierwszy w Polsce, program leczenia całkowitej głuchoty za pomocą implantów ślimakowych, a w 1998 r. – implantów wszczepianych do pnia mózgu, natomiast w 2003 r. – program implantów słuchowych ucha środkowego. ●

Więcej informacji na stronie: <http://www.ichs.pl>

odwiedziło kilkadziesiąt osób. Spotkanie jak zwykle cieszyło się dużym zainteresowaniem seniorów, co więcej – także łódzkie stacje telewizyjne, skuszone sławą prof. H. Skarżyńskiego, ustawiły swoje kamery przy ul. Czerwonej.

Przypomnijmy, że celem „Czwartków ze zdrowiem i medycyną”, organizowanych wspólnie przez Fundację „Misja Medyczna” oraz OIL w Łodzi, pod patronatem wydawnictwa

„Rynek Zdrowia”, jest propagowanie poprawnych nawyków zdrowotnych oraz zdrowego stylu życia. Cykliczne spotkania z pacjentami, zakładające dyskusję na ważne, czasem kontrowersyjne tematy, mają być zachętą do zastanowienia się nad naszymi postawami i wyborami.

Kolejne czwartkowe popołudnie, poświęcone problemom dotyczącym karmienia niemowląt, organizatorzy zaplanowali na 30 maja 2019 r. Okazją

był odbywający się pod koniec tego tygodnia Ogólnopolski Tydzień Promocji Karmienia Piersią. Na spotkanie zaproszone zostały głównie mamy, przyszłe mamy i wspierające je babcie, a w roli wykładawców wystąpili: prof. Przemysław Oszukowski, ginekolog i położnik, specjalista perinatologii oraz Jolanta Parafiniuk, specjalistka pielęgniarstwa położniczego. ●

Alina Paradowska

KOMUNIKAT

II Kongres Komunikacji w Ochronie Zdrowia

Przed nami druga edycja Kongresu Komunikacji w Ochronie Zdrowia, który w dniach 11–12 czerwca odbędzie się w Łodzi, w gościnnych progach naszej Okręgowej Izby Lekarskiej przy ul. Czerwonej 3.

Celem spotkania jest wymiana doświadczeń i wielowątkowej dyskusji w kwestiach związanych z budowaniem wartościowych relacji w systemie ochrony zdrowia, w zakresie komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej, zwłaszcza z pacjentami, ale również np. z otoczeniem biznesowym. Wydarzenie adresowane jest do przedstawicieli jednostek podległych i nadzorowanych przez resort zdrowia, rzeczników prasowych, rzeczników praw pacjenta i osób zajmujących się promocją zdrowia w szpitalach, przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego – organizatorów kampanii profilaktycznych, a także organizacji pozarządowych, w tym skupiających pacjentów.

Mamy nadzieję, że obszary i tematy poruszane podczas spotkania będą interesujące, intrygujące i inspirujące. Nie zabraknie wyzwań, gorących i merytorycznych dyskusji oraz rozstrzygnięcia konkursów: „Najlepszy rzecznik prasowy w ochronie zdrowia” oraz „Najlepszy program profilaktyki lub promocji zdrowia”.

Współorganizatorami Kongresu są łódzka Fundacja „Misja Medyczna” oraz Okręgowa Izba Lekarska w Łodzi.

Zapraszamy! ●

Szczegółowe informacje, program oraz zapisy: <http://kongreskomunikacji.pl>

Mediacje sądowe – potrzebne zmiany

Z pewnym opóźnieniem przeczytałem, opublikowany w kwietniowym numerze „Panaceum” nr 4/2019, interesujący wywiad z dr. n. med. Lesławem Jackiem Pypciem, który od grudnia ubiegłego roku pełni funkcję jednego z dwojga mediatorów w Naczelnej Izbie Lekarskiej. Artykuł opatrzony jest bardzo trafnym tytułem „Zawsze warto rozmawiać”. W mojej ocenie, warto rozmawiać nie tylko w czasie mediacji, ale również o mediacjach.

zawsze warto
rozmawiać

Niezwykle cenne dla pracy mediatora są doświadczenia Doktora L.J. Pypcia jako biegłego sądowego, jak również członka Wojewódzkiej Komisji ds. Orzekania o Zdarzeniach Medycznych.

Zadaniem biegłego jest obiektywne, wynikające z jego wiedzy, jak również na ogół bogatego doświadczenia zawodowego, ocenienie prawdziwości postępowania obwinionego lekarza. Ta opinia jest szczególnie ważna dla sądu powszechnego, będąca najczęściej podstawą do orzeczenia winy i wymiaru kary.

Nieco inaczej przedstawia się to przed sądem lekarskim, kiedy tak ważną decyzję podejmują lekarze, a jest zwyczajem, że w składzie orzekającym znajduje się przedstawiciel tej samej specjalności, co obwiniony. W odróżnieniu od sądu powszechnego, sąd lekarski nie wypowiada się o formie zadośćuczynienia (najczęściej finansowego) dla pokrzywdzonego (lub jego rodziny w przypadku zgonu). Również inne w swoim charakterze, od orzeczeń sądu lekarskiego, są orzeczenia Wojewódzkiej Komisji ds. Orzekania o Zdarzeniach Medycznych, które zawsze dotyczą finansowej rekompensaty.

Institucja mediacji została najpierw wprowadzona do Kodeksu postępowania karnego (w 1997 r.) oraz Kodeksu postępowania cywilnego (w 2005 r.), a cztery lata później (w końcu 2009 r.) – na mocy „nowej” ustawy o izbach lekarskich – do postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy na szczeblu okręgowych izb lekarskich. Funkcja mediatora miała – wzorem sądów powszechnych

– spełnić zasadę, „że zawsze warto rozmawiać”, jak również odciążyć zarówno Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, jak i Okręgowy Sąd Lekarski. Ustawa o izbach lekarskich przewiduje, że sprawę do mediacji można skierować jedynie po postawieniu lekarzowi zarzutów. Dlatego też najpierw musi być przeprowadzone postępowanie przed rzecznikiem, a nierzadko również przed sądem lekarskim.

Zasady kierowania sprawą do postępowania mediacyjnego, jak i samo postępowanie mediatora, Doktor Pypeć omawia na podstawie odpowiednich, stosowanych w czasie mediacji ustaw: Kodeksu postępowania karnego, jak i wspomnianej powyżej ustawy o izbach lekarskich. Są one określone również przez Polskie Centrum Mediacji. Należy do nich, m.in.: dobrowolność (możliwość wycofania się zarówno stron, jak i mediatora), bezstronność oraz neutralność. Mediator nie ocenia, nie sugeruje, nie podpowiada, nie zajmuje stanowiska. Dlatego też mediatorem jest osoba wskazana przez Okręgową Radę Lekarską, o cechach, które przytacza w rozmowie L.J. Pypeć. Myślę, podobnie jak Doktor Pypeć, że niewątpliwie mogą się pojawić obawy ze strony pokrzywdzonych przed skierowaniem sprawy do mediatora lekarza. Jednak w założeniu, zarówno kodeksowym, jak i Polskiego Centrum Mediacji, mediator jest całkowicie bezstronny. Jego rola sprowadza się tylko do uzyskania porozumienia stron.

Z naszych, izbowych doświadczeń mediacyjnych wynika, że zdecydowana

większość spotkań tego rodzaju dotyczyła spraw stomatologicznych, związanych z niezadowolaniem pacjenta z wykonanych uzupełnień protetycznych czy też implantów. Miały one charakter finansowego zadośćuczynienia, które w części przypadków udało się sprowadzić do satysfakcjonującego obie strony poziomu. Niekiedy jednak kwota żądana przez poszkodowanego pacjenta była tak wysoka (łącznie z zadośćuczynieniem), że powodowało to brak chęci kompromisu.

Czasami strona pokrzywdzona nie chce zawrzeć ugody, gdyż ma przekonanie, że przed sądem powszechnym uda się jej uzyskać żądane pieniądze. W części tego rodzaju spraw udało się jednak doprowadzić do porozumienia stron i podpisania ugody. Również kompromisem zakończyły się przeciągające, męczące dla obu stron, przewody sądowe. Zdarzały się też sytuacje, w których jedynym i decydującym elementem prowadzonych mediacji było zaproszenie przez obwinionego lekarza pokrzywdzonego.

W naszej łódzkiej Okręgowej Izbie Lekarskiej dobrym pomysłem było włączenie do spotkań mediacyjnych prawnika, jakim jest niżej podpisana. Mimo że nasze rozmowy mediacyjne znacznie różnią się od okoliczności przewodu sądowego, konieczne jest trzymanie się wymogów formalnych postępowania.

Wyraźny spadek zgłaszania spraw do mediacji w postępowaniu dyscyplinarnym odbiega od tendencji coraz szerzej stosowanych praktyk mediacyjnych przez sądy powszechne, które

– zwłaszcza po nowelizacji przepisów przed dwoma laty – częściej kierują sprawy do mediacji. Również w sądach amerykańskich znaczna część spraw cywilnych od razu kierowana jest do mediacji. Dlatego też, czy nie słusznym byłoby przeniesienie tych praktyk na grunt postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy do postępowania Rzecznika (zwłaszcza w przypadku konfliktów między lekarzami). Przy braku zawarcia ugody, sprawa mogłaby być kierowana przez mediatora ponownie do Rzecznika lub Sądu Lekarskiego.

Rozwiązaniem, które może przeciwdziałałoby spadkowi liczby postępowań mediacyjnych, mogłaby być zmiana przepisów ustawy o izbach lekarskich, które obecnie dopuszczają kierowanie spraw do mediacji jedynie przez Rzecznika lub Sąd Lekarski, na rzecz stworzenia możliwości zgłoszenia się stron, w niektórych sprawach, od razu do mediatora. Ponieważ jednak mediator pełni rolę służebną zarówno dla Rzecznika, jak i Sądu Lekarskiego, ewentualna inicjatywa ustawodawcza w tej kwestii powinna zostać zainicjowana przez te organy.

W obecnym stanie prawnym, nadal aktualne staje się pytanie, czy funkcja i działalność mediatora w Okręgowej Izbie Lekarskiej jest potrzebna? Z naszego, prawie dziesięcioletniego doświadczenia, wyniesionego z wielu spotkań mediacyjnych (nawet tych, w których nie uzyskaliśmy porozumienia stron), wynika, że tak! Mamy bowiem poczucie pełnienia pozytywnej roli. W każdych okolicznościach trzeba pamiętać, że „zawsze należy rozmawiać”! ●

Ryszard Markert,
mediator OIL w Łodzi

Anna Mikulska-Korpaczka,
prawnik w Kancelarii OSŁ w Łodzi

Staż i co dalej?

Wybór specjalizacji jest trudnym i odpowiedzialnym momentem w życiu każdego lekarza. Dlatego w październiku 2018 r. przeprowadzono badanie dotyczące wyboru specjalizacji, w którym wzięło udział pięćset trzydzieści osób. Ankieta została przygotowana przez lek. Katarzynę Boguszewską na rzecz Koła Młodego Lekarza i Lekarza Dentysty Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi, z myślą o włączeniu prezentacji wyników do programu spotkania na koniec stażu podyplomowego, zatytułowanego „Staż i co dalej?”.

Poniżej autorka ankiety tak opisuje swoje badanie i jego wyniki.

• • •

Grupę badaną stanowili absolwenci uniwersytetów medycznych. Najwięcej ankietowanych, bo prawie 30 proc. wszystkich osób, ukończyło uczelnię w Łodzi (158 osób), natomiast po niespełna 12 proc. w Białymstoku (63) i w Katowicach (62). Mniej licznie w badaniu uczestniczyli młodzi medycy kończący studia w Warszawie (42), Krakowie (39), Gdańsku (30), Lublinie (26), Wrocławiu (24), Poznaniu i Zabrzu (po 18), Bydgoszczy (15), Szczecinie (14) i Olsztynie (3). Trzech ankietowanych było absolwentami uczelni lwowskiej, natomiast

piętnaście osób nie podało miejsca ukończenia studiów.

Ankietowani odpowiedzieli na dwadzieścia dziewięć pytań dotyczących m.in. momentu wyboru specjalizacji oraz wpływu wyniku LEK-u i przebiegu stażu, a także osobistych motywacji i priorytetów, mających kluczowe znaczenie przy podejmowaniu decyzji w tej sprawie. Celem uczynienia ankiety kompaktową, możliwą do wypełnienia w ciągu około pięciu minut, zawarto w niej głównie pytania jednostronne, których niezaznaczenie miało sugerować odpowiedź przeciwną.

Jeśli chodzi o moment podjęcia decyzji o wyborze specjalizacji, to jedynie 24,3 proc. ankietowanych zadeklarowało, że dokonało tego wyboru już na początku studiów, natomiast 35,8 proc. – że przez całe studia myślało o innej specjalizacji, niż ostatecznie wybrali. Aż dwadzieścia osiem osób, czyli 56,2 proc. wszystkich ankietowanych odpowiedziało, że uzyskany wynik LEK-u nie miał wpływu na podjęty przez nich wcześniej wybór specjalizacji, a tylko sześćdziesiąt pięć (12,3%), że ich decyzję w tej sprawie zmienił.

Spośród biorących udział w badaniu, 25,5 proc. osób zadeklarowało,

wyniki ankiety
dotyczącej
wyboru
specjalizacji

Lek. Katarzyna Boguszewska jest absolwentką Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, rezydentką chirurgii onkologicznej w Oddziale Chirurgii Onkologicznej Wojewódzkiego Wielospecjalistycznego Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika w Łodzi.

cd. na s. 20

cd. ze s. 19

że wpływ na wybór specjalizacji miał u nich odbyty staż, a 22,8 proc. – że podjęło decyzję o wyborze specjalizacji dopiero w momencie ukazania się listy miejsc szkoleniowych w trybie rezydenckim, przy czym 6,9 proc. osób zmieniło wcześniejszą decyzję ze względu na brak dostępnych miejsc szkoleniowych w danej dziedzinie w swoim regionie. Możliwość zmiany miejsca zamieszkania w celu odbycia wymarzonej specjalizacji brało pod uwagę aż sto jedenaście osób (20,9%), a siedemdziesiąt jeden (13,4%) ostatecznie podjęło taką decyzję.

Znaczna część ankietowanych, bo aż dwieście czterdzieści dwie osoby (45,7% wszystkich) przyznały, że nie znały wcześniej oddziału, na którym miały odbywać specjalizację. Dla tych, którzy wyboru dokonali świadomie, w stu osiemdziesięciu przypadkach (34%) znaczenie miała atmosfera pracy na wybranym oddziale. Możliwość zmiany ośrodka odbywania specjalizacji i dalszej pracy w innym mieście lub miejscu, o innym stopniu referencyjności, była rozważana przez pięćdziesiąt sześć osób (10,6%).

Biorąc pod uwagę priorytety uczestników ankiety przy wyborze specjalizacji, najwięcej osób (43,2%) wskazało na możliwość rezygnacji w przyszłości z pracy zawodowej w szpitalu i podjęcia jej w poradniach specjalistycznych czy założenia własnej działalności. Nieco mniej osób (41,9%) kierowało się przy tym wyborze wpływem na organizację swojego życia rodzinnego i czasu wolnego. Możliwość rozwoju zawodowego i naukowego była istotna dla 36,4 proc. uczestników badania, a w dalszej kolejności należy wymienić poziom obciążenia psychicznego związane z pracą w danej dziedzinie (29,2%) i zgodność z poglądami (29,2%).

Uwarunkowania zdrowotne miały znaczenie przy wyborze specjalizacji dla 25,8 proc. osób, przewidywalna częstość występowania roszczeń kończących się postępowaniem karnym – dla 20,2 proc., a wysokość zarobków – dla 19,2 proc. Wybór między

specjalizacją w dziedzinach tzw. niezabiegowych a zabiegowych (takich jak chirurgia ogólna i chirurgie specjalistyczne, ortopedia, urologia, ginekologia, laryngologia i okulistyka czy anestezjologia i intensywne terapię oraz kardiologia interwencyjna i radiologia zabiegowa) rozważało 20,6 proc. ankietowanych.

Spośród wszystkich ankietowanych, 19,1 proc. osób odpowiedziało, że wybór docelowej grupy wiekowej leczonych pacjentów miał duży wpływ na ich decyzję o specjalizacji, a 17,9 proc. stwierdziło, że to kryterium nie miało żadnego znaczenia. Istnieją bowiem specjalizacje, które umożliwiają pracę zarówno z dorosłymi, jak i z dziećmi, więc wyboru można dokonać ewentualnie później. Standardowy przebieg dyżurów w wybieranej dziedzinie, zwłaszcza w porze nocnej, miał znaczenie dla 17,7 proc. ankietowanych, a dodatkowo zakres procedur wykonywanych w trybie dyżurowym oraz waga podejmowanych wówczas samodzielnych decyzji – dla 16,2 proc. osób.

Z dołączonych do ankiety komentarzy wynika, że pierwotna decyzja młodego lekarza o wyborze specjalizacji zwykle jest najbardziej właściwa, a ta podjęta wtórnie (np. z powodu braku miejsc specjalizacyjnych) – jest często nietrafiona. Przed nieudanym wyborem można się ustrzec, wybierając specjalizację na tzw. wolontariacie lub poza granicami kraju, albo podejmując decyzję o „przeczekaniu” do kolejnej rekrutacji. W tym ostatnim przypadku warto zrobić wywiad środowiskowy, ocenić możliwość pojawienia się miejsc szkoleniowych w najbliższym rozdaniu, dowiedzieć się, ile osób jest aktualnie na ostatnim roku specjalizacji i w ciągu najbliższych miesięcy podejdzie do PES-u, a także na jakie miejsca specjalizacyjne zgłoszono zapotrzebowanie w urzędzie wojewódzkim oraz jakie są trendy zmian w organizacji, zatrudnieniu i modernizacji placówek zdrowotnych w regionie. ●

Katarzyna Boguszewska

Komputerowe granie jednostką chorobową

Nie pomogły sprzeciwy organizacji i instytucji związanych z grami komputerowymi. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) oficjalnie przyjęła nową wersję Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób. Wśród schorzeń znalazło się „zaburzenie grania” (ang. *gaming disorder*).

Definicja tego schorzenia obejmuje następujące trzy objawy, które muszą się uwidaczniać w okresie dwunastu miesięcy (choć możliwe jest jego skrócenie, gdy wcześniej występowały poważne symptomy):

- ostabiona kontrola nad graniem, obejmująca takie aspekty, jak częstotliwość zabawy, jej długość, intensywność rozgrywki czy podejmowanie decyzji o jej zakończeniu;
- nadawanie grom coraz wyższego priorytetu, aż do momentu, w którym zaczynają one górować nad innymi sprawami życiowymi i codziennymi aktywnościami;
- kontynuacja lub eskalacja grania mimo spostrzeżenia negatywnych skutków na życie, w tym na karierę, stosunki rodzinne, edukację czy interakcje społeczne.

Przed rokiem 1980 problem uzależnień od gier w zasadzie nie istniał. Dziecko mogło tylko grać, gdy udało się do salonu gier, a po wyjściu z niego nie miało już okazji. Było też ograniczone możliwościami finansowymi – za każdą grę należało zapłacić. Wraz z rozpowszechnieniem domowych komputerów, a także rozwojem technologii gier i Internetu, dzieci mają nieograniczony dostęp do tej „zabawy” – opisuje portal „uzależnienia behawioralne”. ●

(opr. NS)

Źródło: www.termedia.pl/aktualnosci

(Nie)solidny pacjent

Problem niestawiania się na wizyty i nieinformowania o tym wcześniej pracowników placówki leczniczej, dotyczy około 40 proc. pacjentów umawiających się na wizytę. Trudno jest walczyć z tym zjawiskiem, jako że w polskim społeczeństwie istnieje głębokie przeświadczenie o obowiązkach lekarzy wobec pacjentów, ale nie ma świadomości, co do obowiązków pacjentów wobec lekarzy.

Pacjenci zdają się nie rozumieć, że niestawianie się na wizyty w gabinetach, zwłaszcza stomatologicznych – prywatnych, rujnuje dzienny plan pracy lekarza dentysty, przyczynia się do powstawania niepotrzebnych komplikacji w leczeniu i uniemożliwia wizytę innym. Uważa się, że w skali kraju nieodwoływanie wizyt przez pacjentów, może generować znaczące straty w zarobkach lekarzy i lekarzy dentystów, jak i milionowe straty środków publicznych przeznaczonych przez NFZ na leczenie. Blokowanie miejsc przez niestawiających się ostatecznie na wizytę pacjentów, w warunkach publicznej służby zdrowia powoduje również sztuczne wydłużanie się kolejek oczekujących latami na leczenie chorych.

W odpowiedzi na ten problem i z inicjatywy lekarza stomatologa – Marcina Krufczyka z grupy dentysta.eu, powstał portal „Solidny Pacjent”. Założenie portalu jest banalnie proste; po zarejestrowaniu się do systemu, lekarz lub lekarz dentysta ma możliwość dodawania numerów telefonu

niesolidnych pacjentów, zamawiających i niestawiających się na umówione wizyty. Dzięki temu tworzy się baza danych, która umożliwia sprawdzenia, czy właściciel numeru, dokonujący rezerwacji telefonicznej, nie nadużył już cierpliwości w innych placówkach. Każdy numer telefonu może być oceniony w skali od 1–3 punktów. Przy tym autorzy mają dobrze przemyślaną strategię RODO, o której można przeczytać na stronie, tak aby zachować wszelkie zasady ochrony danych.

Z ankiety portalu dentysta.eu wynika, że najmniej solidni są pacjenci w wieku 19–25 lat, najbardziej słowni są natomiast pacjenci w wieku 70+ oraz w wieku 26–39 lat. Częściej na wizyty nie stawiają się i nie informują o swoich zamiarach kobiety niż mężczyźni.

Aby zwiększyć siłę nacisku na wdrożenie praktyki zgłaszania się na umówioną wcześniej wizytę lub przynajmniej nawyk odwołania wizyty,

pacjent nie może się na nią zgłosić, autorzy strony nagrali piosenkę pt. „Solidny pacjent”, która może być wysyłana do nierzetelnego pacjenta. Z drugiej strony portal umożliwia szybkie odnalezienie numeru telefonu danej placówki, w celu potwierdzenia lub odwołania swojej wizyty, a także przyjmuje zgłoszenia dotyczące „opóźnień” w przyjęciach do wybranej poradni.

Strona zbiera również środki na rozwinięcie Elektronicznego Centrum Rejestracji Pacjenta (ECRP), panelu pozwalającego tzw. świadczeniodorcom rejestrację online na wizytę do wybranej placówki, która przystąpi do programu. Dzięki wirtualnej rejestracji pacjent będzie mógł również online sprawdzić, jak długie jest realne oczekiwanie na wizytę w danym miejscu. Na razie portal działa na zasadach *non profit*. ●

Patrycja Proci

zgłębnik
stomatologiczny

Zapewnić stomatologii należną promocję

Ministerstwo Zdrowia poinformowało Naczelną Izbę Lekarską o utworzeniu w strukturach Departamentu Kwalifikacji Medycznych i Nauki Ministerstwa Zdrowia – samodzielnego stanowiska ds. kształcenia lekarzy dentystów. Nie wiadomo jeszcze, kto obejmie tę posadę, ale środowisko stomatologów jest z decyzji

MZ zadowolone, chociaż nie bez pewnych zastrzeżeń.

W stanowisku Komisji Stomatologicznej NRL czytamy: „Od dawna czyniliśmy starania o umiejscowienie w strukturze resortu osoby odpowiedzialnej za koordynację prac legislacyjnych i zarządzania, której obowiązkiem będzie pilnowanie spraw dentystów,

z uwzględnieniem specyfiki wykonywania zawodu stomatologa. Choć ostateczna decyzja w tej sprawie różni się od poczynionych wcześniej ustaleń, potraktować ją trzeba jako wstęp do zapewnienia sprawom stomatologicznym należytej promocji.” ●

(opr. NS)

Jak oceniamy zmiany w ochronie zdrowia w 2018 r.

ankieta naczelniej izby lekarskiej

Na stronie Naczelnej Izby Lekarskiej można znaleźć wyniki ankiety przeprowadzonej na próbie tysiąca dwustu osiemdziesięciu sześciu lekarzy i lekarzy dentyistów, a dotyczące m.in.: oceny wprowadzenia sieci szpitali, przepisów o zarobkach rezydentów i specjalistów, obowiązku wystawiania elektronicznych zwolnień czy propozycji wprowadzenia zapisu o obowiązkach pacjentów. Trzy pytania dotyczyły ogólnej oceny kondycji zdrowotnej samych lekarzy.

Jak wynika z ankiety, wprowadzenie sieci szpitali wpłynęło w istotny sposób na pracę tylko 13 proc. lekarzy i 2 proc. lekarzy dentyistów. Największy wpływ sieć miała oczywiście na lekarzy pracujących w szpitalach (20%), najmniejszy – na pracowników gabinetów niespecjalistycznych (1%). Dwie trzecie badanych, którzy zauważyli wpływ sieci na warunki swojej pracy, ocenia go jako negatywny.

Wprowadzenie przepisów o możliwości uzyskania wyższego wynagrodzenia przez lekarzy rezydentów zdecydowanie negatywnie oceniło około 15 proc. respondentów, pozytywnie zaś – 66 proc. lekarzy i 48 proc. lekarzy dentyistów. Jest to o tyle znamienne, że lekarze dentyści – rezydenci nie mogą z tej możliwości korzystać. Najwyższy odsetek (70%) zadowolonych z tego rozwiązania jest wśród lekarzy do trzydziestego szóstego roku życia, co wynika zapewne z faktu, że średni wiek ukończenia w Polsce pierwszej specjalizacji to aż trzydzieści siedem lat. Z kolei możliwość taką i to niezależnie od grupy wiekowej, do której należą.

Jeśli chodzi o zapisy regulujące uzyskanie wyższego wynagrodzenia przez lekarzy specjalistów, to uzyskały one relatywnie niski odsetek poparcia – wyniósł on 61 proc. wśród lekarzy i 54 proc. wśród lekarzy dentyistów. Zapisy dotyczące zarobków

lekarzy specjalistów były oceniane dość podobnie wśród przedstawicieli różnych specjalności lekarskich.

Poraża natomiast skala poparcia (99%) dla proponowanych przez Rzecznika Praw Pacjenta oraz NRL zmian w przepisach prawnych o obowiązkach poszanowania przez pacjentów praw i godności osobistej personelu medycznego. Zgodnie z opinią autorów ankiety, postulat ten może być zatem traktowany jako głos całego środowiska. Propozycję NRL o nałożeniu obowiązku informowania o braku możliwości stawienia się na umówioną wizytę przez pacjenta poparło 97 proc. respondentów, a 89 proc. – wprowadzenie zapisu o możliwości odstąpienia przez lekarza od dalszego udzielania świadczeń, w przypadku uporczywego naruszania przez pacjenta jego obowiązków (oczywiście, jeśli nie zagrazi to bezpośrednio jego/jej życiu lub zdrowiu). Lekarze i lekarze dentyści chcieliby też wprowadzenia obowiązku respektowania przez pacjenta porządku udzielania świadczeń zdrowotnych (87%) oraz realizacji zaleceń wymaganych do prawidłowego przebiegu procesu diagnostycznego lub terapeutycznego przez pacjenta (89%). Ogółem 87 proc. respondentów poparło możliwość wypisania pacjenta z kolejki, a 81 proc. – obowiązek udzielania osobom wykonującym zawód medyczny informacji o swoim stanie zdrowia przez pacjentów.

Większe różnice między obydwojoma zawodami zarysowały się w odpowiedziach dotyczących stosowania recept elektronicznych. Z 11 proc. do 15 proc. wśród lekarzy oraz z 2 proc. do 7 proc. wśród lekarzy dentyistów wzrósł – w porównaniu z poprzednimi badaniami – odsetek respondentów wystawiających zwolnienia tylko w formie elektronicznej. Wzrósł też odsetek osób niewystawiających zwolnień

w ogóle: z 17 proc. do 21 proc. wśród lekarzy i z 52 proc. do 69 proc. wśród lekarzy dentyistów. Jednocześnie odnotowano istotny spadek odsetka osób wystawiających zwolnienia wyłącznie w formie papierowej, zarówno wśród lekarzy (z 52% do 26%), jak i wśród dentyistów (z 42% do 18%).

Analiza czynników stanowiących poważne utrudnienia w wykonywaniu zawodu również ujawniła spore różnice postrzeganych problemów. Mianowicie dla lekarzy największym problemem okazał się być poziom finansowania przez NFZ udzielanych świadczeń (71% respondentów) oraz zbyt niska liczba lekarzy (53%) i pielęgniarek (50%) w głównym miejscu pracy. Dla lekarzy dentyistów większą bolączką niż dla lekarzy jest niemożność uzyskania specjalizacji w dziedzinie, która jest dla nich najbardziej atrakcyjna oraz niemożność realizacji obowiązku doskonalenia zawodowego. Warunki pracy pogorszyły się w 2018 r. dla 36 proc. lekarzy i 33 proc. lekarzy dentyistów.

Napawające optymizmem są natomiast wyniki ankiety dotyczącej samooceny zdrowia lekarzy. Dobrze ocenia swoje zdrowie aż 74 proc. ankietowanych, chociaż jednocześnie 46 proc. osób przyznaje, że ma długotrwale problemy zdrowotne lub choroby przewlekłe. W 4 proc. przypadków problemy te powodowały ograniczoną zdolność wykonywania czynności, jakie zwykle osoby te wykonują.

Podsumowując, wyniki ankiety zgodne są z powszechnymi odczuciami i opiniami lekarzy i lekarzy dentyistów. ●

Patrycja Proc

Źródło: www.nil.org.pl

Zatrudnianie lekarza przez lekarza

Na swym posiedzeniu 22 marca br., Naczelna Rada Lekarska podjęła uchwałę (nr 16/19/VIII) w sprawie przyjęcia projektu ustawy o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry oraz ustawy o działalności leczniczej. W uchwale tej NRL ponownie zajęła się sprawą zagadnienia, dotyczącego dopuszczalności zatrudniania lekarzy w ramach indywidualnych lub grupowych praktyk lekarskich. Sprawa ta jest podnoszona już od kilku lat, szczególnie przez lekarzy dentyistów.

Projekt podjętej ostatecznie uchwały opracowało i przedstawiło pod obrady Naczelnej Rady Lekarskiej, kilka dni przed jej terminem, dzieśnięciu członków NRL, wszyscy z naczelnej Komisji Stomatologicznej. Byli to: Andrzej Cisto, Dariusz Pałuszek, Małgorzata Lindorf, Anita Pacholec, Jacek Woszczyk, Robert Stępień, Alina Stępnik-Mardzyńska, Bożena Hoffman, Wojciech Kaatz i Iwona Świętkowska. Załącznikiem tej uchwały NRL jest... inny projekt, a mianowicie projekt ustawy nowelizującej dwa akty prawne:

1) ustawę o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry (tekst jedn. DzU z 2018 r., poz. 617, z późn. zm.) oraz

2) ustawę o działalności leczniczej. Projekt ustawy wraz z uzasadnieniem stanowi załącznik do niniejszej uchwały (tekst jedn. DzU z 2018 r., poz. 2190 z późn. zm.).

Projekt ustawy, określony w uchwale NRL – jak wskazano w jej uzasadnieniu – prostuje wiele błędów i sprzeczności, jakie występują w obecnym brzmieniu art. 53 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry oraz art. 18 ust. 7 ustawy o działalności leczniczej. Jak wyjaśnia w swoim komentarzu Andrzej Cisto, wiceprezes NRL, w nowym proponowanym brzmieniu art. 53 tej pierwszej pominięto zatrudnianie osób niebędących lekarzami, gdyż to z punktu widzenia działalności gospodarczej wydaje się oczywiste. Ponadto poszerzono zakres możliwego

zatrudnienia lekarza, lekarza dentystry o sytuacje:

- odbywania szkolenia specjalizacyjnego w przypadku stażu kierunkowego,
- udzielania w praktyce określonego świadczenia zdrowotnego,
- tytułem zastępstwa podczas choroby lekarza prowadzącego praktykę oraz
- tytułem podjęcia stałej współpracy z jednym lekarzem, lekarzem dentyistą.

•••

Zgodnie z projektem ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry, jej art. 53 otrzymałby brzmienie:

„Ust. 1. Lekarz, lekarz dentysta wykonujący praktykę lekarską, z wyjątkiem indywidualnej praktyki lekarskiej wyłącznie w miejscu wezwania, indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej wyłącznie w miejscu wezwania, indywidualnej praktyki lekarskiej wyłącznie w zakładzie leczniczym na podstawie umowy z podmiotem leczniczym prowadzącym ten zakład lub indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej wyłącznie w zakładzie leczniczym na podstawie umowy z podmiotem leczniczym prowadzącym ten zakład, może zatrudniać:

1) lekarza, lekarza dentyistę w celu odbywania przez niego stażu podyplomowego, szkolenia specjalizacyjnego, stażu kierunkowego lub szkolenia w celu uzyskania umiejętności z zakresu węższych dziedzin medycyny lub udzielania określonego świadczenia zdrowotnego, w przypadku prowadzenia odpowiednio stażu podyplomowego, szkolenia specjalizacyjnego, stażu kierunkowego lub szkolenia w celu uzyskania umiejętności z zakresu węższych dziedzin medycyny lub udzielania określonego świadczenia zdrowotnego,

2) lekarza, lekarza dentyistę w celu zastępstwa w przypadku czasowej i przemijającej niezdolności do pracy,

3) lekarza, lekarza dentyistę w celu udzielenia określonego świadczenia zdrowotnego,

4) poza przypadkami opisanymi w pkt. 1–3, jednego lekarza, lekarza dentyistę w ramach stałej współpracy.

Ust. 2. Lekarz, lekarz dentysta, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany do poinformowania organu prowadzącego rejestr o zatrudnieniu lekarza, lekarza dentyisty”.

Z kolei w ustawie o działalności leczniczej, jej art. 18 otrzymałby brzmienie:

„Ust. 7. Lekarze prowadzący grupową praktykę lekarską, będący współnikami albo partnerami spółki, o której mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 lit. b, muszą spełniać warunki, o których mowa w ust. 1 albo 2”.

•••

W uzasadnieniu do projektu nowelizacji, proponowanej uchwałą NRL, czytamy m.in.:

„W ocenie projektodawcy wykorzystanie przez lekarzy i lekarzy dentyistów dodatkowych uprawnień do zatrudniania lekarzy, lekarzy dentyistów nie grozi utratą charakteru indywidualnej praktyki. Obecnie »praktyka« to cały zestaw składników typowego przedsiębiorstwa, to również marka, jaką ma na lokalnym rynku medycznym. To procedury w zakresie samodoskonalenia, marketingu i budowania dobrych relacji z pacjentami. Przydzielenie części zadań współpracującemu lekarzowi (nawet młodszemu i nie specjalistom) nie pozbawia wykonanej przez niego usługi walorów charakterystycznych dla całej praktyki, której indywidualny rys nadaje jej kierownik”.

Z pełnym tekstem tego uzasadnienia, a także całej omawianej uchwały NRL, można się zapoznać na stronie internetowej Naczelnej Izby Lekarskiej, w zakładce »Komisja Stomatologiczna>Sprawy Bieżące>Zatrudnianie w praktykach (informacja z 3 kwietnia br.) •

(opr. Nina Smoleń)

Źródło: www.nil.org.pl

proponuje
korzystne
dla lekarzy

Trombektomia mechaniczna także w Łodzi

Decyzją ministra zdrowia, Regionalny Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Udarów Mózgu w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. M. Kopernika w Łodzi, został włączony do pilotażowego programu leczenia udarów metodą trombektomii mechanicznej. Tym samym pacjenci z udarem niedokrwinnym całodobowo uzyskują tu szybką i skuteczną pomoc.

Defibrylatory w pociągach ŁKA

Łódzka Kolej Aglomeracyjna otrzymała dwadzieścia defibrylatorów w ramach projektu „Kolej z sercem”. Defibrylatory AED do pojazdów kolejowych spółki, które zostały sfinansowane z Budżetu Obywatelskiego Samorządu Województwa Łódzkiego, zostaną wkrótce zamontowane w pociągach Flirt3. Za projektem zagłosowało ponad dwa tysiące mieszkańców. Koszt dwudziestu urządzeń, wraz ze szkoleniem pracowników ŁKA, wyniósł 76 346 zł, a pieniądze zostały przekazane jako darowizna przez Zarząd Województwa Łódzkiego.

Defibrylator AED to urządzenie służące do udzielania pierwszej pomocy osobom, u których nastąpiło nagłe zatrzymanie akcji serca. Jego użycie w przeciągu pierwszych trzech minut od zatrzymania akcji serca zwiększa szansę na przeżycie nawet do 70%. Defibrylatory są bardzo proste i bezpieczne w obsłudze. Są tak skonstruowane, żeby mogła je obsłużyć osoba bez wykształcenia medycznego, nawet nastolatek.

Defibrylatory zostaną umieszczone w specjalnych, oznakowanych kasetach, które zamontowane będą nad windą dla osób niepełnosprawnych, pośrodku pociągu Flirt3. Dostęp do urządzeń nie będzie ograniczony, co w sytuacji zagrożenia życia ma gwarantować szybkość i łatwość ich użycia. ●

(Opr. NS)

Źródło: www.rynek-kolejowy.pl/wiadomosci/

nowoczesna
procedura
leczenia udaru
niedokrwinnego

O tę sprawę Okręgowa Rada Lekarska w Łodzi walczyła razem z lekarzami pracującymi w placówce wiele miesięcy. Kilkakrotnie oficjalnie ORL apelowała do ministra zdrowia, a także zorganizowała konferencję prasową, podczas której prezes ORL w Łodzi – dr n. med. Paweł Czekalski oraz łódzcy neurologi przedstawiali korzyści dla pacjentów, jakie daje leczenie metodą trombektomii mechanicznej. A te są ogromne.

Na czym polega zabieg trombektomii mechanicznej? – Najprościej tłumacząc, na „odkorkowaniu zatkanego naczynia” – tłumaczył na konferencji dr n. med. Łukasz Jasek, neurolog i wiceprezes ORL w Łodzi. – W systemie wewnątrznaczyniowym,

pod kontrolą rentgena wprowadza się odpowiednie narzędzie i wyciąga skrzeplinę. Wyniki są spektakularne. Historie o tym, jak pacjent z niedowładem kończyn w trakcie zabiegu zaczyna nimi poruszać, ponieważ dzięki zabiegowi szybko wróciło krążenie w niedokrwionej części mózgu, na każdym neurologu robią wrażenie.

Wspomniany wyżej łódzki ośrodek udarowy, którym kieruje dr n. med. Bożena Adamkiewicz, mimo świetnych wyników i osiągnięć, nie został pierwotnie zakwalifikowany do programu pilotażowego, który ruszył w minionym roku. Po włączeniu go do pilotażu, pacjenci udarowi z regionu uzyskują dostęp do tej najnowocześniejszej, a co ważniejsze – najsukcesyjnej metody leczenia, finansowanej z środków publicznych, a zatem refundowanej przez NFZ. Program pilotażowy obejmuje jednak nie tylko wykonanie samego zabiegu, ale także taką organizację opieki nad pacjentem udarowym, żeby jak najszybciej trafił do odpowiedniej placówki. To bardzo dobra wiadomość, udary niedokrwienne mózgu są dziś bowiem u nas drugą przyczyną zgonów i pierwszą przyczyną trwałego kalectwa.

Pilotażowy program leczenia udarów metodą trombektomii mechanicznej rusza w Łodzi od lipca br. Szpital im. M. Kopernika będzie siedemnastą placówką w Polsce, która uczestniczy w programie i wykonuje te procedury. ●

Joanna Barczykowska-Tchorzewska

Łódź walczy z otyłością w społeczeństwie

Każdego roku 22 maja obchodzony jest Europejski Dzień Walki z Otyłością. Z tej okazji, Okręgowa Izba Lekarska w Łodzi oraz Fundacja „Misja Medyczna”, która prowadziła w regionie łódzkim program zmiany jadłospisów w szkołach, zorganizowały konferencję prasową na temat profilaktyki i leczenia otyłości w województwie, głównie wśród młodzieży. Lekarze chcą uświadomić pacjentom konsekwencje tej choroby.

Polskie dzieci i młodzież znajdują się w czołówce najbardziej otyłych nastolatków na świecie – dowiadujemy się z raportu Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Jak wynika z badania HBSC (Health Behaviour in School-aged Children), wzrósł odsetek uczniów w wieku 11-15 lat z nadwagą i otyłością w porównaniu do wyników badań z 2014 r. Taki problem ma już 16,5 proc. polskich nastolatków, a w 2014 r. – miało 14,8 proc. Grupa, w której nadwaga i otyłość występują najczęściej to 13-letni chłopcy (31,7%). Te dane są niepokojące. W Polsce zbierał je i analizował warszawski Instytut Matki i Dziecka, a w badaniu wzięto udział blisko osiem tysięcy uczniów polskich szkół w wieku 11-17 lat.

– Zależy nam na zwiększeniu świadomości problemu otyłości, która jest przyczyną wielu poważnych problemów zdrowotnych. Chcemy pokazać różne możliwości walki z chorobą: istnieją grupy wsparcia dla osób otyłych,

można skorzystać z porad dietetyków, a przy patologicznej nadwadze – z pomocy chirurgów bariatrycznych – wyjaśniał dziennikarzom dr n. med. Paweł Czekalski, prezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Łodzi.

Szpitałem, który wykonuje operacje chirurgiczne w przypadkach patologicznych, jest m.in. Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 1 im. N. Barlickiego w Łodzi. Chirurgi bariatryczni operują średnio od czterech do sześciu pacjentów tygodniowo.

– Wskaźnikiem do operacji jest BMI 35 z powikłaniami związanymi z otyłością lub bezwzględnie BMI 40. Operacje wykonujemy u pacjentów od osiemnastego do sześćdziesiątego piątego roku życia. Wszystkie są refundowane – mówił dr n. med. Przemysław Janczak, chirurg bariatryczny z zespołu chirurgicznego leczenia otyłości w Oddziale Klinicznym Chirurgii Onkologicznej i Ogólnej w „Barlickim”.

Konieczność zmiany nawyków żywieniowych i jadłospisów w łódzkich szkołach już dawno zauważył Krzysztof Suszek, przewodniczący Rady Fundacji „Misja Medyczna”, z siedzibą w Łodzi, która w ramach pilotażowego projektu „Zdrowa i Aktywna Gmina”, prowadziła analizę tych jadłospisów. Fundacja realizuje program, którego celem jest objęcie bezpłatną edukacją żywieniową jak największej liczby rodzin.

– Dzięki takim działaniom jesteśmy w stanie zwiększyć świadomość społeczeństwa w zakresie zdrowego i racjonalnego żywienia oraz aktywności fizycznej, która docelowo ma prowadzić do poprawy stanu zdrowia mieszkańców – tłumaczył K. Suszek, odwołując się do zaleceń Instytutu Żywności i Żywienia, opisanych w „Piramidzie zdrowego żywienia i aktywności fizycznej”.

Konieczność walki z otyłością w społeczeństwie dostrzegł też NFZ, który stworzył portal z darmowymi poradami dietetycznymi dla pacjentów. •

Tekst i zdjęcie:

Joanna Barczykowska-Tchorzewska

lekarze razem z pacjentami

KOMUNIKAT

W Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym nr 1 w Łodzi im. N. Barlickiego, w Oddziale Klinicznym Chirurgii Onkologicznej i Ogólnej, na którym funkcjonuje pododdział bariatryczny i zespół chirurgicznego leczenia otyłości, od kilku miesięcy działa grupa wsparcia dla osób otyłych, prowadzona przez Stowarzyszenie Pacjentów Bariatrycznych (CHLO). Grupa gromadzi pacjentów zastanawiających się nad operacyjnym leczeniem otyłości, a także chorych, którzy już poddali się operacji bariatrycznej. Stowarzyszenie Pacjentów Bariatrycznych CHLO to organizacja pozarządowa, która swoją działalność zainicjowała w marcu 2015 r. w Krakowie. Stowarzyszenie ma na celu wspieranie osób z otyłością olbrzymią w ich walce o zdrowsze i lepsze życie bez otyłości.

Szczegóły na stronie: www.facebook.com/stowarzyszeniepacjentowbariatrycznychCHLO

Profesor Jarosław Kalinka, prezesem PTMP

Polskie Towarzystwo Medycyny Perinatalnej to jedyne towarzystwo naukowe, które skupia w swym gronie zarówno ginekologów-położników, jak i neonatologów. Współpraca tych specjalistów jest dla kobiet oczekujących dziecka kluczowa, ponieważ podczas ciąży, jak i porodu, lekarze muszą zadbać o dwóch pacjentów.

Prof. dr hab. n. med. Jarosław Kalinka, wybitny ginekolog, położnik i perinatolog, który objął teraz funkcję prezesa Towarzystwa, został wybrany jego prezesem elektem na VII Kongresie PTMP w 2016 r. Profesor od początku pracy zawodowej związany jest z Kliniką Perinatologii I Katedry Ginekologii i Położnictwa Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, a jej kierownikiem został w 2009 r. Kieruje 54-łóżkowym Oddziałem Perinatologii Wojewódzkiego Specjalistycznego Szpitala im. M. Pirogowa (Ośrodek Szpitalny im. M. Madurowicza), który posiada trzeci stopień referencyjności. Profesor jest również przewodniczącym Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Ginekologów i Położników oraz pełni funkcję Co-director of European branch of Preterm Birth Collaborative. ●

(JBT)

STOWARZYSZENIE ABSOLWENTÓW
AKADEMII MEDYCZNEJ W ŁODZI
UNIwersytetu Medycznego w ŁODZI

Sześćdziesięciolecie uzyskania dyplomów lekarskich!

Absolwentów Akademii Medycznej w Łodzi: Wydziału Lekarskiego – rocznik 1959 i Oddziału Stomatologicznego – rocznik 1958 informujemy, że Jubileuszowy Zjazd ich roczników z okazji sześćdziesięciolecia uzyskania dyplomów lekarskich i lekarsko-dentystycznych odbędzie

się 21 czerwca br. (piątek), początek godz. 11:00, w hotelu „Dobieszków” w Dobieszkowie, gmina Stryków.

Serdecznie zapraszamy! ●

Za Komitet Organizacyjny,
dr hab. n. med. Dionizy Biłski

Minęło już tyle lat...

Absolwentom Akademii Medycznej w Łodzi: Wydziału Lekarskiego 1984, Stomatologii i Farmacji 1983 oraz Analityki Medycznej 1983–1985 przypominamy, że ich kolejne spotkanie, z okazji ukończenia studiów lekarskich, stomatologicznych i farmaceutycznych (przed 34, 35, 36 latami) odbędzie się 26 października

2019 r. Pierwsza część Zjazdu (uroczyste odnowienie dyplomów) będzie miała miejsce w Łodzi, w budynku Rektoratu AM al. Kościuszki 4, druga (bankiet) – w restauracji Hotelu Andel's w Łodzi, ul. Ogrodowa 17.

Serdecznie zapraszamy! ●

Organizatorzy

Wszelkich informacji w sprawie terminów zjazdów jubileuszowych udziela:

Stowarzyszenie Absolwentów Akademii Medycznej w Łodzi
i Uniwersytetu Medycznego w Łodzi,
tel. 42 272 59 09 (sekretariat – Janina Ostrowska),
e-mail: stowarzyszenie.absolwentow@umed.lodz.pl

KOMUNIKAT

STANOWISKO ŁÓDZKIEGO POROZUMIENIA SAMORZĄDÓW ZAWODÓW ZAUFANIA PUBLICZNEGO

Przedstawiciele Łódzkiego Porozumienia Samorządów Zawodów Zaufania Publicznego, zgromadzeni w Łodzi w dniu 16 maja 2019 r., wyrażają swoje zdecydowane poparcie dla wszelkich działań podjętych przez środowisko medyczne, mających na celu doprowadzenie do pełnej realizacji porozumienia zawartego pomiędzy lekarzami rezydentami a Ministrem Zdrowia z dnia 8 lutego 2018 r., w szczególności wykonania postanowień dotyczących poziomu publicznych środków finansowych przeznaczanych na finansowanie ochrony zdrowia, liczonych jako odsetek PKB.

Zdrowie jest wartością nadrzędną, apolityczną i najwyższym dobrem każdego z obywateli. Obowiązkiem każdego państwa

jest zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego własnych obywateli. Samorzady zawodów zaufania publicznego, które z mocy Konstytucji działają w interesie publicznym i w ramach tego interesu, w pełni solidaryzują się z powyższym postulatem, mając świadomość jego istotności dla przyszłości narodu.

Stanowisko przyjęto jednomyślnie. Głosowali wszyscy obecni na posiedzeniu, reprezentujący samorzady zawodów zaufania publicznego w Łodzi, wedle listy obecności. ●

Łódź, dnia 16 maja 2019 r.

Wyzwania prawne w medycynie – tematem dyskusji

W sobotę, 11 maja 2019 r., w Auli Zachodniej Centrum Kliniczno-Dydaktycznego Łódzkiego Uniwersytetu Medycznego przy ulicy Pomorskiej, odbyła się VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Prawo i Medycyna”. Organizatorzy: Samorząd Studentów UM w Łodzi oraz Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa (ELSA), zapraszając wykładowców – specjalistów medycznych i przedstawicieli palestry, próbowali odpowiedzieć na wątpliwości oraz problemy występujące na styku prawa i medycyny.

Konferencja składała się z trzech paneli, dotyczących uregulowań prawnych w obszarze obowiązku szczepień ochronnych i nowych technologii medycznych, a także wyzwań prawnych w różnych dziedzinach medycyny. Przedstawione zagadnienia dotyczyły, m.in.: tajemnicy lekarskiej w sporcie, odpowiedzialności karnej podmiotu leczniczego, nowych technologii w badaniach klinicznych czy zastosowania sztucznej inteligencji w medycynie. Okręgowa Izba Lekarska w Łodzi objęła wydarzenie patronatem, a autorka tej relacji, reprezentująca Łódzką Okręgową Radę Lekarską, wystąpiła w panelu dotyczącym szczepień.

...

W swoim referacie przedstawiłam problemy, jakie wiążą się z prawnymi regulacjami wobec obowiązkowych szczepień ochronnych z perspektywy lekarza, w tym dotyczące zwłaszcza możliwości egzekwowania realizacji tego obowiązku, zwracając w szczególności uwagę na brak uregulowań z zakresu odmowy wykonania szczepień przez opiekunów małoletnich dzieci. Liczba odmów szczepień obowiązkowych niepokojąco wzrasta; według danych Państwowego Zakładu Higieny w 2018 r. przekroczyła 40 tys. i była o jedną trzecią większa niż w roku 2017.

Rodzice, decydując się na niezaszczepienie swojej córki lub syna, narażają na zachorowanie nie tylko własne, ale także inne dzieci, doprowadzając w konsekwencji do obniżenia odporności zbiorowskiej. Celem postępowania lekarzy wobec osób uchylających się od szczepień, jest edukacja oraz kompetentne i taktowne przekazywanie informacji, tak aby uzyskać świadomą zgodę na wykonanie szczepienia. W przypadku odmowy, imienny wykaz osób uchylających się od szczepień przesyłany jest do Państwowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, która ponawia wezwania na szczepienia, a w przypadku braku reakcji – wdraża postępowanie administracyjne, które skutkuje karą finansową.

Od lekarzy kwalifikujących do szczepień wymaga się, aby od rodziców, którzy nie wyrażają zgody na szczepienia obowiązkowe, uzyskali pisemne poświadczenie świadomej odmowy szczepienia. Niestety, rodzice często odmawiają podpisania tego dokumentu, a obecnie brak jest uregulowań prawnych określających obowiązki lekarza i rodziców w takiej sytuacji. Zarówno obowiązująca ustawa z 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu

oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (DzU nr 234, poz. 1570, z późn. zm.), jak i wydane na jej podstawie rozporządzenie ministra zdrowia z 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (DzU nr 182, poz. 1086), nie określają bliżej ani zasad wyrażenia zgody, czy ewentualnie sprzeciwu na szczepienie ochronne, ani sposobów ich dokumentowania.

Zagadnienie to omówił także przedstawiciel Okręgowej Rady Adwokackiej w Łodzi – mec. Piotr Kona, zwracając uwagę na luki prawne w tym zakresie. Z kolei obecny na konferencji przedstawiciel Komisji Zdrowia Rady Miejskiej w Łodzi zapowiedział podjęcie prac nad uchwałą dotyczącą preferencji przy przyjmowaniu do państwowych żłobków i przedszkoli dzieci, które posiadają potwierdzenie wykonania szczepień obowiązkowych. Uchwała taka byłaby zgodna z ogólnopolską akcją ustawodawczą „Szczepimy, bo myślimy”. ●

dr n. med. Izabela Banaś
specjalista medycyny rodzinnej

konferencja
„prawo
i medycyna”

Co słyszeć w delegaturach

delegatura sieradzka

W ostatnim czasie na terenie Delegatury Sieradzkiej przeprowadzono akcję plakatową w ramach ogólnopolskiej kampanii „SOR(RY). Tu ratuje się życie”, zainicjowanej przez Śląską Izbę Lekarską, a kontynuowaną przez inne izby, w tym OIL w Łodzi. Stosowne plakaty w trzech wersjach graficznych zostały dostarczone przez niżej podpisanego do szpitali w Sieradzu, Łasku, Poddębicach, Wieluniu, Wieruszowie i Zduńskiej Woli, a następnie wywieszane w szpitalnych oddziałach ratunkowych oraz przy izbach przyjęć i ambulatoriach nocnej i świątecznej pomocy lekarskiej. Akcja plakatowa spotkała się z dużym zrozumieniem i uznaniem ze strony personelu medycznego tamtejszych placówek. Przy okazji miałem możliwość przeprowadzenia rozmów z dyżurującymi lekarzami, pielęgniarkami i ratownikami medycznymi, którzy chętnie dzielili się spostrzeżeniami, uwagami i sugestiami na temat swojej pracy.

W związku z obchodzonym 12 maja 2019 r. Międzynarodowym Dniem Pielęgniarki i Położnej, złożyłem dwa dni wcześniej wizytę w siedzibie

Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych Ziemi Sieradzkiej i przekazałem na ręce przewodniczącej jej Rady – mgr Anny Augustyniak stosowne życzenia w imieniu prezesa ORL w Łodzi – Pawła Czekalskiego oraz własnym [...] Życzenia przekazane zostały również na ręce mgr położ. Katarzyny Wojtysiak – Naczelnej Pielęgniarki Szpitala Wojewódzkiego im. Kard. Wyszyńskiego w Sieradzu. Do życzeń dołączono symboliczne kwiaty i drobne upominki w postaci książek poświęconych pracy pielęgniarek i położnych („W czepku urodzone” Weroniki Nawary i „Pielęgniarki” Christie Watson). Lekturę tych książek polecam osobiście Koleżankom i Kolegom Lekarzom, gdyż są one źródłem wiedzy również o naszej codziennej pracy, widzianej i ocenianej przez współpracujące z nami pielęgniarki i położne.

Na przełomie kwietnia i maja trwały przygotowania związane z organizacją na terenie Delegatury Sieradzkiej, w ostatnią majową sobotę, XXIII Turnieju Szachowego Lekarzy o Mistrzostwo Okręgowej Izby

Lekarskiej w Łodzi, który w tym roku powrócił niejako „do korzeni”. Zorganizowany został bowiem w urokliwym parku MOSiR w Sieradzu, na tarasie Restauracji „Przystań”, tuż nad brzegiem rzeki Warty, czyli tam, gdzie dwadzieścia trzy lata temu miał swój początek. Pomysłodawcą i wieloletnim organizatorem imprezy, a także jej stałym uczestnikiem, jest doktor Jerzy Rzeńca – członek naszej Delegatury [...]

Najbliższe posiedzenie Delegatury Sieradzkiej w jej pełnym składzie odbędzie się we wtorek 11 czerwca 2019 r. o godz. 11:00 i będzie poświęcone głównie tematyce ostatniego XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy. Swoją udział w posiedzeniu zapowiedział prezes Okręgowej Rady Lekarskiej – Paweł Czekalski.

Serdecznie zapraszam na to spotkanie wszystkie Koleżanki i Kolegów – delegatów. ●

Włodzimierz Kardas
wiceprezes ORL w Łodzi,
przewodniczący Delegatury
Sieradzkiej

delegatura skierniewicka

Ostatnie posiedzenie Delegatury Skierniewickiej odbyło się 7 maja 2019 r. W spotkaniu uczestniczył prezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Łodzi – Paweł Czekalski, który w pierwszej jego części

zrelacjonował ostatnie posiedzenia zarówno ORL, jak i jego Prezydium.

Prezes P. Czekalski wspominał m.in. o inicjatywie izbowej, podjętej wspólnie z łódzkim Magistratem oraz Uniwersytetem Medycznym, dotyczącej przeprowadzenia akcji szczepień przeciwko HPV wśród młodzieży szkolnej Łodzi. Nawiązał również do inicjatywy ustawodawczej „Szczepimy, bo myślimy”, popieranej przez wszystkie izby lekarskie w Polsce, która polegała na zbieraniu podpisów pod obywatelskim projektem ustawy mającej na celu przeciwdziałanie ruchom antyszczepionkowym.

Omówił ponadto decyzję ministra zdrowia z 13 kwietnia 2019 r. o przedłużeniu terminu stosowania druków recept zgodnych z obowiązującym

dotychczas wzorem, a zarazem opóźnieniu o dwanaście miesięcy wejścia w życie nowego wzoru recept, co ma nastąpić od 18 kwietnia 2020 r. Zachęcał również do udziału w marszu protestacyjnym lekarzy, który zaplanowany jest w Warszawie na 1 czerwca, przypominając o zbliżającym się radosnym wydaniu izbowym, czyli Dniu Dziecka i organizowanym na tę okoliczność pikniku rodzinnym w siedzibie Izby przy ul. Czerwonej w Łodzi.

Dalszą część spotkania zdominowała dyskusja delegatów, dotycząca aktualnych problemów w ochronie zdrowia, a także problemów, jakie napotykać lekarze i lekarze dentyści w swojej codziennej pracy zawodowej. Mówili oni m.in. o czekającej ich wymianie kas fiskalnych

Obwieszczenie Okręgowej Komisji Wyborczej OIL w Łodzi z 30 marca 2019 r.

O WYNIKACH WYBORÓW UZUPEŁNIAJĄCYCH NA CZŁONKA OKRĘGOWEGO SĄDU LEKARSKIEGO

Na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich (DzU 2018, poz. 168) oraz § 45 ust. 1 Regulaminu wyborów do organów izb lekarskich, na stanowiska w organach i trybu odwoływania członków tych organów i osób zajmujących stanowiska w tych organach oraz wyborów komisji wyborczych, stanowiącego załącznik do uchwały nr 12 X Krajowego Zjazdu Lekarzy z dnia 29 stycznia 2010 r. obwieszcza się, co następuje:

§ 1

W wyniku przeprowadzonych wyborów uzupełniających, na podstawie protokołu zgromadzenia wyborczego XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi ogłasza się, że:

– członkami Okręgowego Sądu Lekarskiego na okres VIII kadencji 2018–2022 wybrani zostali:

1. lek. dent. Jackowski Rafał,
2. lek. Józefowicz-Korczyńska Magdalena. •

Lidia Klichowicz,
przewodnicząca OKW w Łodzi

Klub Lekarza w Łodzi zaprasza na pyszne obiady

Zapraszamy do korzystania z obiadów serwowanych w Klubie Lekarza, działającym w zabytkowej siedzibie Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi przy ul. Czerwonej 3. Restaurator KL proponuje codziennie nowe menu w przystępnych cenach, które publikowane jest na stronie internetowej Izby na miesiąc z góry. Poprzez stronę internetową można również zamówić posiłek z wyprzedzeniem na dany dzień. Zarówno menu, jak i formularz do zamawiania posiłków dostępne są na stronie internetowej pod linkiem:

[HTTP://OIL.LODZ.PL/
FORMULARZ-ZAMAWIANIA-POSILKOW](http://oil.lodz.pl/formularz-zamawiania-posilkow)

Zgodnie z uchwałą Okręgowej Rady Lekarskiej nr 6663/P-VIII/2018, członkowie łódzkiej OIL mogą skorzystać z dofinansowania w wysokości 10 zł do obiadu. Wysokość dofinansowania zostanie ujęta w druku PIT-11, informującym o dochodach oraz pobranych zaliczkach, a wystawionym po zakończeniu roku kalendarzowego.

Klub Lekarza powstał w 2000 r., ideą jego funkcjonowania jest integracja środowiska lekarskiego nie tylko na gruncie zawodowym, ale i towarzyskim. Służy lekarzom jako miejsce zwykłych spotkań przy kawie czy organizacji prywatnych imprez rodzinnych, a teraz także jako restauracja, serwująca obiady w przystępnych cenach. •

więcej czytaj na
www.oil.lodz.pl

KOMUNIKAT

w prywatnych gabinetach lekarskich czy trudnościach występujących w pracy lekarza POZ, w tym: złożoności wypisywania przez nich kart zgonu, zakładania niebieskiej karty osobie pokrzywdzonej czy konieczności wypełniania wielostronicowych druków zapotrzebowań na materiały medyczne. Delegaci wyszli również z inicjatywą wprowadzenia w łódzkiej Izbie procedury, dotyczącej telefonicznej identyfikacji lekarza, poprzez podawanie przez niego numeru prawa wykonywania zawodu, tak jak jest to praktykowane w innych izbach lekarskich.

Prezes P. Czekalski poinformował o planowanej wizycie w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. dr. S. Rybickiego, w celu zapoznania się z problemami, z jakimi

boryka się ta placówka. W czasie spotkania Prezes zamierza spotkać się i porozmawiać zarówno z przedstawicielami dyrekcji tej placówki, jak również z koleżankami i kolegami lekarzami.

Zebranie zakończył wiceprezes ORL, przewodniczący Delegatury Skierniewickiej – Robert Filipczak informacją, że z uwagi na problemy organizacyjne, spływ kajakowy rzeką Pilicą, organizowany rokrocznie w czerwcu przez Delegaturę, w tym roku nie odbędzie się. •

Tekst i zdjęcie:
Edyta Jankiewicz

„Panaceum” e-mailem

W trosce o nasze finanse i ochronę środowiska, ponownie apelujemy do Czytelników „Panaceum” o zastanowienie się i przekazanie nam swojej decyzji w sprawie kolportażu naszego pisma „Panaceum”. Prosimy o przesłanie informacji, jeśli ktoś chce dokonać zmiany w kolportażu prasy, następującej treści:

- wybieram wersję elektroniczną pisma (PDF), który proszę przysyłać na wskazany adres internetowy (dane: nazwisko, imię, numer PWZ lub PESEL oraz adres e-mail);
- proszę o jeden egzemplarz „papierowy” pisma dla małżeństwa lekarskiego, który proszę przysyłać na wskazany adres pocztowy (dane: nazwisko, imię, numer PWZ lub PESEL oraz adres korespondencyjny obojga małżonków).

Redakcja „Panaceum”:

tel. 42 683 17 10, e-mail: panaceum@oil.lodz.pl

Głuchy telefon (ekonomia nas pokonała)

Zderzenie medycyny z ekonomią bywa dotkliwie i bolesne dla tej pierwszej, a realną ofiarą tego starcia pozostaje człowiek korzystający ze świadczeń zdrowotnych.

z lekarskiej
wokandy

W 2016 r. stosowne Zarządzenie Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia określało warunki zawierania i realizacji umów w „rodzaju podstawowa opieka zdrowotna w zakresie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej”. Zarządzenie – obok wzoru umowy zawierało m.in. definicję „gotowości do udzielania świadczeń”, określając ją jako „warunki organizacyjno-techniczne pozwalające na wykorzystanie zasobów kadrowych oraz niezbędego sprzętu i wyposażenia do udzielania świadczeń od poniedziałku do piątku w godzinach od 18 do 8 dnia następnego oraz w soboty, niedziele i inne dni ustawowo wolne od pracy, od godz. 8 danego dnia do godziny 8 dnia następnego”. Prezes NFZ przesądził też, że warunki nie są spełnione w sytuacji, w której zasoby kadrowe pozostają w gotowości poza miejscem udzielania świadczeń.

Pewien Niepubliczny Zespół Opieki Zdrowotnej, zgłaszając ofertę do postępowania o zawarcie umowy w rodzaju „podstawowa opieka zdrowotna w zakresie świadczeń nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej” wskazał w rubryce formularza ofertowego, noszącej nawę „wykaz personelu”, trzech lekarzy specjalistów, zapewniających jednocześnie dyżurowanie w miejscu udzielania świadczeń. Oferent zaakceptował wzór umowy. Podał również skalkulowane przez siebie wynagrodzenie ryczałtowe, którego wysokość pozwoliła na wygranę postępowania.

Po jakimś czasie organizacja pracy NZOZ została przez jego właścicieli jednostronnie zmieniona w ten sposób, że w miejscu udzielania świadczeń dyżur pełnił jeden lekarz, a dwóch miało „dyżur pod

telefonem”. Jednakże sprawozdając wykonywanie świadczeń przez system informatyczny, jego właściciele nadal podawali informacje, że trzech lekarzy pełni dyżur w miejscu udzielania świadczeń. W takim stanie organizacyjnym NZOZ miał miejsce następujący *casus*:

Dwupółletnie dziecko przez okres miesiąca zmagало się z infekcjami wirusowymi i kilkakrotnie po wizytach lekarskich otrzymywało leki, w tym antybiotyki. Dodatkowo u małego pacjenta występowały od szóstego miesiąca życia drgawki, które wcześniej zdiagnozowano jako towarzyszące gorączce. Krytycznej nocy u dziecka wystąpiły dreszcze, biegunka, trwające trzy godziny wymioty i drgawki. Temperatura ciała dziecka, zmierzona przez rodzica, przekroczyła 41° C. Dyspozytor Pogotowia Ratunkowego nie wystąpił jednak karetki, tylko polecił skontaktować się z nocną pomocą lekarską, informując jednocześnie, że stamtąd przyjedzie lekarz.

Pełniący dyżur w NZOZ lekarz przyjął następującą postawę: „Wie pani, ja do dziecka przyjadę, ale nie wiem, czy to ma sens, bo ja nie wezmę go do szpitala, co najwyżej wypiszę recepty, a pani ich i tak nie wykupi, bo najbliższa apteka jest w dość odległej miejscowości, a pani – jak twierdzi – ma popsuty samochód”. Dyżurant zalecił działać objawowo, nawadniać, zbijając gorączkę. Niestety, pomimo późniejszej interwencji pogotowia i hospitalizacji w ośrodku o najwyższym stopniu referencji w zakresie pediatrii, dziecko zmarło z powodu niewydolności krążeniowo-oddechowej w przebiegu ostrej infekcji pochodzenia wirusowego.

Sprawa trafiła do Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, a później do Okręgowego Sądu Lekarskiego, przed którym lekarz zeznał, że: „z informacji matki nie wynikało, iż konieczna jest natychmiastowa pomoc medyczna”. Zaprzeczył też, by matka podawała mu wysokość temperatury u dziecka. Sąd zawodowy orzekł w wyroku, że lekarz „nie podjął decyzji o konieczności wykonania badania lekarskiego, mimo istniejących ku temu wskazań” i wymierzył mu karę nagany.

OROZ skierował wniosek o ukaranie także będących lekarzami współwłaścicieli NZOZ o to, że nie wywiązali się z umowy zawartej z Narodowym Funduszem Zdrowia poprzez niespełnienie warunku stacjonarnego dyżuru, czym pogorszyli możliwości udzielenia pomocy pacjentom, będącym pod opieką tej placówki. Wskazał przy tym na art. 61 Kodeksu Etyki Lekarskiej, który stanowi, że lekarz „jakiegokolwiek instytucji publicznej lub prywatnej powinien rzetelnie wypełniać zobowiązania zaciągnięte wobec tych instytucji”.

Właściciele zeznali, że po podpisaniu umowy zmuszeni byli z powodu trudnej sytuacji ekonomicznej do rezygnacji z dyżurów trzech lekarzy. Jeden z nich wyraził to wprost: „pokonała nas ekonomia, wartość kontraktu była zbyt niska”. OSŁ przyjął te wyjaśnienia i orzekł, że niezgodna z umową organizacja NZOZ „nie miała znaczenia dla procesu udzielenia pomocy lekarskiej, gdyż istniała organizacyjna możliwość przeprowadzenia wizyty domowej u dziecka”.

Do skomentowania sprawy przywołam dwie wypowiedzi. Pierwsza pochodzi z eseju prof. Antoniego

Smoluka „Ekonomia i medycyna”, zamieszczonego na portalu Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu: „Nie ma medycyny, jest Health Industry – przemysł zdrowotny. Choć to jednostki statystyczne dające dochód”. Drugą zawarła w swym artykule pt. „Etyka lekarska w dobie komercjalizacji świadczeń opieki zdrowotnej w Polsce” Joanna K. Kowalska: „Každy pacjent zdany jest [...] nie tylko na umiejętności lekarza w zakresie diagnozowania i leczenia, ale również na możliwości ekonomiczne szpitala czy innej placówki, do której się zgłosił. Pytanie o etyczne postępowanie w tym przypadku pozostaje otwarte”.

Moja osobista refleksja odwołuje się do przestrzeganej przeze mnie bez wyjątków reguły nieudzielania informacji i porad prawnych przez telefon. Na łączach zawsze może dojść do przekłamania, niezrozumienia czy przesłyszenia, co na pewno potwierdzą ci z nas, którzy w dzieciństwie grywali w zabawę zwaną „głuchy telefon”. ●

Jerzy Ciesielski
advokat

Pierwsze udostępnienie dokumentacji – nieodpłatnie

Od 4 maja br. obowiązują ważne zmiany w przepisach dotyczących opłat za wydanie dokumentacji medycznej pacjentowi. Nowe zasady to skutek ustawy tzw. sektorowej, porządkującej przepisy wprowadzającej unijne rozporządzenie o ochronie danych osobowych, czyli tzw. RODO.

Nowy przepis ostatecznie rozstrzyga, że każdy dokument z dokumentacji medycznej zostanie pacjentowi lub jego przedstawicielowi ustawowemu udostępniony pierwszorzędowo nieodpłatnie, zgodnie z wnioskowanym zakresem. Przy kolejnym wniosku pacjentowi bezpłatnie zostanie udostępniona ta część dokumentacji, której wcześniej nie otrzymał. Za każde ponowne udostępnienie tych samych dokumentów placówka medyczna może pobrać opłatę, której maksymalne stawki określa ustawa.

Podkreślenia wymaga, że bezpłatnie dokumentacja medyczna zostanie udostępniona wyłącznie pacjentowi albo jego przedstawicielowi ustawowemu (a zatem już nie osobie upoważnionej przez pacjenta). Dodatkowo tylko te osoby mogą też skorzystać ze wszystkich form udostępniania dokumentacji medycznej,

w szczególności przez sporządzenie wyciągu, odpisu, kopii lub wydruku, albo na informatycznym nośniku danych (w przypadku prowadzenia dokumentacji w postaci elektronicznej).

Złożenie wniosku nie wymaga dopełnienia żadnych dodatkowych formalności. Świadczeniodawcy nie mogą też w swoich regulacjach wewnętrznych obarczać pacjentów dodatkowymi obowiązkami, innymi niż wynikające z przepisów prawa – przypomina Bartłomiej Chmielowiec, Rzecznik Praw Pacjenta. ●

(opr. NS)

Źródło: rpp.gov.pl

Od redakcji: Ustawę tzw. sektorową, porządkującą przepisy wdrażającą RODO, Sejm uchwalił 21 lutego 2019 r., a opublikowana została 19 kwietnia br. w DzU z 2019 r., poz. 730. Zmienia ona ponad sto sześćdziesiąt ustaw, m.in. te z zakresu prawa medycznego, w tym ustawę o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (tekst jedn. DzU z 2017 r., poz. 1318, z późn. zm.). Nowelizowany przepis, o którym mowa, znajduje się w art. 28, ust. 1 tej ustawy, z wzgl. jego art. 27, ust. 1, pkt 2 i 5.

2 kwietnia 2019 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z 29 marca 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych objętych wpisem do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz szczegółowego trybu postępowania w sprawach dokonywania wpisów, zmian w rejestrze oraz wykreśleń z tego rejestru (DzU 2019 r., poz. 605).

1 kwietnia 2019 r., w Dzienniku Ustaw pod poz. 612, ogłoszono jednolity tekst rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie rezerwy szczepionek oraz innych immunologicznych produktów leczniczych, stosowanych

w razie wystąpienia zagrożenia epidemicznego lub epidemii.

27 kwietnia 2019 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z 26 marca 2019 r. w sprawie współpracy podmiotów leczniczych prowadzących leczenie lub rehabilitację osób używających środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych lub środków zastępczych z Krajowym Biurem do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii (DzU 2019 r., poz. 689). Rozporządzenie określa:

1) zakres i tryb współpracy podmiotów leczniczych prowadzących leczenie lub rehabilitację osób używających

środki odurzające, substancje psychotropowe, nowe substancje psychoaktywne lub środki zastępcze z KBdSPN;

2) sposób gromadzenia, przechowywania, przetwarzania i tryb przekazywania informacji na temat osób zgłaszających się do leczenia z powodu używania środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych lub środków zastępczych;

3) wzór indywidualnego kwestionariusza sprawozdawczego osoby zgłaszającej się do leczenia z powodu używania środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych

cd. na s. 32

rzecznik praw
pacjenta
przypomina

prawniczy
newsletter
medyczny

Dopłaty do szczepień dzieci i seniorów

nowe świadczenie socjalne OIL

Łódzka Okręgowa Rada Lekarska zdecydowała o przyznaniu lekarzom i lekarzom denty stom – członkom Okręgowej Izby Lekarskiej prawa do kolejnego świadczenia socjalnego, przysługującego im na mocy regulaminu Komisji Bytowej OIL. Chodzi o dofinansowanie kosztów szczepień profilaktycznych dla lekarzy i lekarzy denty stom seniorów oraz dla dzieci z rodzin lekarskich.

Zasady dofinansowania szczepień ustalone zostały uchwałą ORL nr 660/VIII/2019 z 5 marca 2019 r. w sprawie zmiany Regulaminu Komisji Bytowej Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi,

poprzez dodanie § 5 ust. 6. Z kolei kwoty dofinansowania tegorocznych szczepień (zgodnie z upoważnieniem Rady) określiło Prezydium ORL w Łodzi, podejmując w tej sprawie uchwałę nr 1179/P-VIII/2019, z 26 marca 2019 r.

Dofinansowanie przysługuje na pokrycie kosztów:

- 1) szczepienia przeciwko pneumokokom – lekarzy i lekarzy denty stom, członków OIL, którzy w chwili szczepienia ukończyli 70 lat;
- 2) przeciwko pneumokokom oraz meningokokom – dzieci, które w dniu szczepienia nie ukończyły 18 lat i których przynajmniej jednym z rodziców jest członkiem OIL.

Dofinansowanie jest wypłacane w 2019 r. w kwocie:

- 1) 300,00 zł – jednego szczepienia lekarzy i lekarzy denty stom seniorów;
- 2) 200,00 zł – jednego szczepienia dzieci lekarskich przeciwko pneumokokom;
- 3) 300,00 zł – jednej dawki szczepienia dzieci lekarskich przeciwko meningokokom.

Kwotę dofinansowania jednego szczepienia ORL ustala na każdy rok kalendarzowy oddzielnie, po zapoznaniu się ze średnimi rynkowymi cenami szczepionek. Dofinansowywana jest wyłącznie jedna dawka danego

szczepienia i po jego wypłacie nie można ubiegać się o dofinansowanie kolejnych dawek tego samego szczepienia. Osobie uprawnionej może być wypłacone dofinansowanie w kwocie nie wyższej niż faktycznie poniesiony koszt szczepionki.

Opisane wyżej szczepienia dofinansowywane są z budżetu Komisji Bytowej do łącznej kwoty pięćdziesięciu tysięcy złotych w roku kalendarzowym. O przyznaniu dofinansowania decyduje kolejność składania wniosków. Podstawą jego wypłaty jest: imienny dowód zakupu szczepionki oraz zaświadczenie o zaszczepieniu osoby, której świadczenie przysługuje. Na wyżej opisanych zasadach dofinansowane są szczepienia po 1 stycznia 2019 r. ●

(opr. NS)

Z Regulaminem Komisji Bytowej OIL w Łodzi można się zapoznać na stronie: <http://www.oil.lodz.pl/komisja-bytowa>. Tam również dostępne są wnioski o dofinansowanie szczepionek dla dzieci z rodzin lekarskich oraz dla lekarzy i lekarzy denty stom – seniorów.

prawniczy newsletter medyczny

cd. ze s. 31

substancji psychoaktywnych lub środków zastępczych.

18 kwietnia 2019 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z 15 kwietnia 2019 r. w sprawie skierowań wystawianych w postaci elektronicznej w Systemie Informacji Medycznej (DzU 2019 r., poz. 711). Rozporządzenie określa wykaz świadczeń opieki zdrowotnej, dla których skierowania są wystawiane w postaci elektronicznej w SIM. Skierowania te są wystawiane na:

- 1) ambulatoryjne świadczenia specjalistyczne finansowane ze środków publicznych;

2) badania:

- a) echokardiograficzne płodu finansowane ze środków publicznych,
- b) endoskopowe przewodu pokarmowego finansowane ze środków publicznych,
- c) medycyny nuklearnej finansowane ze środków publicznych oraz ze środków innych niż środki publiczne,
- d) rezonansu magnetycznego finansowane ze środków publicznych,
- e) tomografii komputerowej finansowane ze środków publicznych oraz ze środków innych niż środki publiczne;

3) leczenie szpitalne w szpitalu, który zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

18 kwietnia 2019 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z 17 kwietnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie recept (DzU 2019 r., poz. 718). Zmiana dopuszcza stosowanie druków recept zgodnych ze wzorem obowiązującym przed 18 kwietnia 2018 r., jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od tego dnia.

19 kwietnia 2019 r. w Dzienniku Ustaw pod poz. 736 ogłoszono jednolity tekst rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń

Zmiany dotyczące kas fiskalnych

Od 1 maja 2019 r. obowiązuje nowe rozporządzenie Ministra Finansów z 29 kwietnia 2019 r. w sprawie kas rejestrujących (DzU 2019 r., poz. 816). Rozporządzenie wprowadza kilka istotnych zmian, które dotyczą również lekarzy i lekarzy dentyków, używających urządzeń fiskalnych.

Poniżej przedstawiamy najważniejsze i najważniejsze zmiany dotyczące wszystkich podatników od 1 maja 2019 r. (w tym lekarzy i lekarzy dentyków), które polegają na wprowadzeniu:

1) obowiązku przeszkolenia każdej osoby obsługującej urządzenie fiskalne z zasadami prowadzenia ewidencji i wystawiania paragonów, a także ze skutkami nieprzestrzegania tych zasad;

Przeszkolenie musi być potwierdzone pisemnym oświadczeniem osoby przeszkolonej (jego wzór jest załącznikiem do rozporządzenia), podpisywanym w dwóch egzemplarzach – jeden dla lekarza i jeden dla osoby przeszkolonej. Osoba przeszkolona składa je przed rozpoczęciem pracy na kasie fiskalnej, a w przypadku osób pracujących na kasie przed 1 maja 2019 r. – oświadczenia powinny być uzupełnione do 31 maja 2019 r.

2) obowiązku przeprogramowania stawek VAT w każdym użytkownikowym urządzeniu fiskalnym według nowych zasad;

Zgodnie z rozporządzeniem (art. 6, ust.1, pkt 5), wszyscy podatnicy, prowadzący ewidencję, mają obowiązek „przypisywać oznaczenia literowe od ‚A‘ do ‚G‘ do stawek podatku lub zwolnienia od podatku” do konkretnych stawek VAT. Wcześniej użytkownik kasy decydował, jaką stawkę przypisze do jakiej litery, teraz w rozporządzeniu określa się, że do ‚A‘ przypisana jest stawka 22% albo 23%, do ‚B‘ – 7% albo 8% itd. Jeśli użytkownik kasy inaczej przypisywał stawki do poszczególnych liter, to będzie musiał przeprogramować kasę najpóźniej do 31 lipca 2019 r.

3) kary pieniężnej w wysokości 300 zł, nakładanej przez urzędy skarbowe na podatników za brak przeglądu technicznego kasy fiskalnej wykonanego w obowiązującym terminie.

Poza uiszczeniem kary pieniężnej, użytkownik kasy fiskalnej będzie musiał dokonać zwrotu ulgi, otrzymanej w związku z zakupem urządzenia fiskalnego – jeśli przegląd nie zostanie przeprowadzony w ciągu trzech lat od rozpoczęcia

ewidencjonowania za pomocą kasy. Celem weryfikacji faktu wykonania przeglądu technicznego wszystkie serwisy urządzeń fiskalnych zostały zobowiązane od 1 maja 2019 r. do przesyłania wykazu wykonanych przeglądów technicznych do urzędów skarbowych właściwych dla danego podatnika.

• • •

Informujemy również, że od początku 2021 r. lekarze i lekarze dentyści będą zobowiązani do używania wyłącznie kas online, które na bieżąco przesyłać będą informacje o zarejestrowanych za pomocą kasy operacjach do systemu teleinformatycznego prowadzonego przez szefa Krajowej Administracji Skarbowej. System ten będzie odbierał i gromadził dane z kas w celach analitycznych i kontrolnych, a z czasem wyeliminuje całkowicie kasy fiskalne z elektronicznym lub papierowym zapisem kopii.

(Więcej na ten temat – w jednym z kolejnych numerów „Panaceum”). ●

mec. Jarosław Klimek
radca prawny OIL w Łodzi

(opr. NS)

gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej.

1 maja 2019 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z 17 kwietnia 2019 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie uzależnień (DzU 2019 r., poz. 766). Rozporządzenie określa:

1) wymagania, jakie powinny spełniać podmioty prowadzące szkolenia w dziedzinie uzależnień,

2) ramowe programy szkoleń w dziedzinie uzależnień,

3) tryb i sposób przeprowadzania egzaminu końcowego,

4) skład komisji egzaminacyjnej przeprowadzającej egzamin końcowy,

5) wzory certyfikatów: instruktora terapii uzależnień i specjalisty psychoterapii uzależnień.

1 maja 2019 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z 17 kwietnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia trybu składania ofert, kryteriów ich oceny oraz terminów postępowania konkursowego w sprawie wyboru programu specjalistycznego szkolenia w dziedzinie uzależnienia od środków odurzających lub substancji psychotropowych (DzU 2019 r., poz. 767). Zmiany dotyczą tytułu rozporządzenia, sposobu składania ofert, terminów postępowania i sposobu ogłaszania o nim.

26 kwietnia 2019 r. w Dzienniku Ustaw pod poz. 784 ogłoszono jednolity tekst ustawy o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych.

26 kwietnia 2019 r. w Dzienniku Ustaw pod poz. 786 ogłoszono jednolity tekst ustawy o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia. ●

mec. Jarosław Klimek
radca prawny OIL w Łodzi

nowe przepisy
od 1 maja 2019 r.

prawniczy
newsletter
medyczny

Krąg lekarzy objętych ochroną został rozszerzony

lekarz jako
funkcjonariusz
publiczny

W związku z wejściem w życie – 24 sierpnia 2018 r. – ustawy z 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw (DzU poz. 1532), czyli tzw. „ustawy podwyżkowej”, czy „ustawy 6%”, zmienił się krąg lekarzy, którym w związku z wykonywaniem zawodu przysługuje ochrona prawna, należąca funkcjonariuszom publicznym. Na mocy przywołanej ustawy (art. 2, ust. 3) znowelizowany został bowiem art. 44 ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentystry z 5 grudnia 1996 r., który określa zakres tego przywileju.

Taka ochrona do 24 sierpnia 2018 r. przysługiwała i nadal przysługuje lekarzom, którzy wykonują czynności zawodowe w ramach świadczeń pomocy doraźnej lub w przypadkach, o których mowa w art. 30 ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentystry

(tj. gdy zwłoka w udzieleniu pomocy lekarskiej mogłaby spowodować niebezpieczeństwo utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia oraz w innych przypadkach niecierpiących zwłoki). Od 24 sierpnia 2018 r. ochroną objęto także lekarzy w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, które zawarły umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Rozszerzona ochrona obejmuje zatem lekarzy, którzy wykonują zawód w podmiotach, które mają umowy na udzielanie świadczeń z Narodowym Funduszem Zdrowia, bez względu na rodzaj umowy, jaka wiąże lekarza z tym podmiotem (tj. niezależnie od tego, czy mają umowę o pracę, umowę cywilnoprawną, czy o wolontariat). Przysługuje ona jednak tylko

i wyłącznie w sytuacjach związanych z udzielaniem przez lekarza świadczeń zdrowotnych. Jest to istotne, bo art. 2 ust. 3 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry rozszerza katalog aktywności uznawanych za wykonywanie zawodu lekarza, np. o prowadzenie prac badawczych dziedzinie nauk medycznych lub promocji zdrowia, nauczanie zawodu lekarza czy kierowanie podmiotem leczniczym, ale wówczas ochrona prawna należąca funkcjonariuszom publicznym już takich lekarzy nie obejmuje.

Ponieważ omawiana nowela dotyczy art. 44 ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentystry z 5 grudnia 1996 r., nie ma wątpliwości, że na tych samych zasadach traktuje się zarówno lekarzy, jak i lekarzy dentyistów. ●

mec. Jarosław Klimek
radca prawny OIL w Łodzi

Opieka zdrowotna wraca do szkół

ustawa czeka
na podpis
prezydenta

Ustawę o opiece zdrowotnej nad uczniami Sejm uchwalił 12 kwietnia, a Senat poparł ją bez poprawek 9 maja 2019 r. Teraz ustawa czeka tylko na podpis prezydenta. Opieka zdrowotna w szkole ma objąć profilaktykę, promocję zdrowia oraz opiekę stomatologiczną dzieci i młodzieży.

Ustawa zakłada zapewnienie dostępu do opieki zdrowotnej w szkole, z wyjątkiem słuchaczy szkół dla dorosłych, branżowych szkół drugiego stopnia i szkół policealnych oraz uczniów szkół artystycznych, które realizują wyłącznie kształcenie w tym kierunku. Opiekę zdrowotną mają sprawować: pielęgniarka środowiska nauczania i wychowania albo higienistka szkolna oraz lekarz dentyista.

Miejscem realizacji świadczeń przez pielęgniarkę albo higienistkę szkolną

będzie szkolny gabinet profilaktyki zdrowotnej. Natomiast w przypadku świadczeń stomatologicznych będą one mogły być wykonywane przez lekarza dentyistę w gabinecie stomatologicznym w szkole, zlokalizowanym poza szkołą lub w tzw. dentobusie.

Rodzice będą mieli prawo wyboru innego miejsca udzielania świadczeń stomatologicznych przez lekarza dentyistę. W ustawie określono też zakres współpracy między rodzicami a osobami upoważnionymi do sprawowania opieki zdrowotnej nad uczniami (pielęgniarka lub higienistka szkolna, lekarz dentyista) oraz podmiotami zapewniającymi warunki organizacyjne tej opieki (dyrektor szkoły, organ prowadzący szkołę).

Określono także organizację opieki nad uczniami przewlekle chorymi lub

niepełnosprawnymi w szkole, które to działania mają realnie wesprzeć rodziców w tym zakresie. Współpraca ma obejmować wspólne określenie sposobu tej opieki, dostosowane do stanu zdrowia takiego ucznia, zwłaszcza w sytuacji konieczności podawania leków oraz wykonywania innych czynności podczas jego pobytu w szkole. W ustawie zapisano ponadto, że minister zdrowia może ogłosić, w drodze obwieszczenia, zalecenia postępowania dotyczące opieki nad uczniami przewlekle chorymi lub niepełnosprawnymi w szkole, opracowane przez odpowiednie towarzystwa, zraszające specjalistów w danej dziedzinie medycyny. ●

(opr. NS)
Źródło: www.portalsamorządowy.pl

Karol Koszada

Wielkich medyków i społeczników w małych, prowincjonalnych miasteczkach nazywa się często Judydami. Z pewnością pokonywać muszą więcej przeszkód i rozwiązywać więcej problemów niż lekarze w dużych ośrodkach uniwersyteckich.

Kutno było ośrodkiem prowincjonalnym, ale z ambicjami, a z czasem i niekwestionowanymi osiągnięciami. To nie przypadek, że właśnie w tym mieście, na początku XX w., pracował zawodowo i społecznie medyk wielkiego formatu – doktor Antoni F. Troczewski, a Stanisław A. Pokrzywnicki, współtwórca polskiej szkoły anestezjologii, dokonał pierwszego w Europie znieczulenia ogólnego z użyciem środka zwiotczającego – kurary.

Doktor A. Troczewski znajdował czas na działalność społeczną, co w tak małym środowisku miało olbrzymie znaczenie (pisaliśmy o nim na łamach „Panaceum” dwukrotnie, w nr 4/2009 i nr 11/2018). W jego ślady szły potem kolejne pokolenia medyków, także nam współczesnych, jak choćby Karol Koszada, który nie ogranicza się do pracy zawodowej, lecz od kilkudziesięciu lat wspiera Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej, od pewnego czasu jako wiceprezes tej cenionej nie tylko w tym mieście organizacji.

Co sprawia, że prowincjonalni medycy stają się społecznikami wielkiego formatu, co można zaobserwować nie tylko w Kutnie, ale i Piotrkowie Trybunalskim, Przedborzu, Radomsku, Sieradzu, Tomaszowie Mazowieckim czy Wieluniu? Czy ma to związek z zawodem, który utożsamiany jest z misją społeczną, a może sprawia to wyjątkowy kontakt i bliskość z ludźmi? A może o tym społecznym zaangażowaniu decyduje nietuzinkowa wrażliwość, której czasami brakuje innym grupom zawodowym?

Dr n. med. K. Koszada twierdzi, że jego „od zawsze” interesowała historia lokalna i problemy małych

miasteczek, w przeciwieństwie do żony – Aleksandry, doktor nauk technicznych, która zajmowała się problemami ogólnokrajowymi i starała się „naprawiać Polskę”. Ta działalność K. Koszady na forum lokalnym nigdy nie przynosiła spektakularnych sukcesów i profitów, za to dostarczała satysfakcji, którą sobie ceni najbardziej.

Zapewne w młodości K. Koszada nie przypuszczał, że przyjdzie mu związać swój los z Kutnem. Urodzony w Łodzi (rocznik 1946), w rodzinie Heleny i Zdzisława – prawnika i uczestnika bitwy nad Bzurą, studiujecie medycynę w Wojskowej Akademii Medycznej. To wtedy poznaje przyszłą małżonkę, rodowitą kutniankę. I choć po studiach (1970) przychodzi mu pracować w wojsku, w garnizonach rozrzuconych po kraju, ostatecznie łąduje wraz z żoną w Kutnie.

Jako anestezjolog pracuje jeszcze w starym, kutnowskim szpitalu, a potem przenosi się do nowego (1982). Zdobywa kolejne stopnie specjalizacji, szkoli młodych medyków i na różnych kierowniczych stanowiskach usprawnia funkcjonowanie lecznicy. W Kutnie pracuje do 2005 r., potem przenosi się do Poddębic, gdzie znów przychodzi mu funkcjonować w niedoinwestowanym szpitalu. A że czas biegnie w zawrotnym tempie, kilka lat później przechodzi na emeryturę. Jednak nie wyobraża sobie życia bez ludzi, szpitala i pracy, więc wiąże się z kolejnymi placówkami medycznymi. Od kilku lat spotkać go można w szpitalu w Głownie.

Praca anestezjologa to jakby jeden fragment życiorysu Doktora. Jest i drugi. Zalicza dodatkowo studia prawnicze i pedagogiczne. Pasjonuje się historią lokalną. Kilkadziesiąt lat temu zostaje członkiem Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej, licząc zapewne na społeczną działalność na tym forum. Gdy jednak orientuje się, że Towarzystwo zbyt wiele uwagi poświęca polityce,

rezygnuje z przynależności. Po latach, za sprawą jednego z działaczy, powraca jednak do TPZK i poświęca się badaniom dziejów służby zdrowia w Kutnie i okolicy.

Dlaczego właśnie historia służby zdrowia? – Bo wcześniej – jak opowiada Doktor – nikt tym się tu nie zajmował. A przecież trzysta lat temu Kutno było znanym i cenionym ośrodkiem medycznym w kraju, w którym nawet szkolono fachowców z tej dziedziny. Pierwszy z prawdziwego zdarzenia szpital powstał tu już w 1845 r. Wiedzy na temat dziejów lecznictwa w tym mieście wciąż jest niewiele. Doktor prowadzi badania od podstawa, dociera do żyjących jeszcze medyków i ich rodzin, z pojedynczych faktów, dokumentów, wspomnień i relacji odtwarza to, co właściwie nie istnieje już w zbiorowej pamięci.

K. Koszada, wraz z m.in. doktor Elżbietą Świątkowską, publikuje sporo

cd. na s. 36

portrety niepospolitych medyków

K. Koszada oraz E. Świątkowska w dniu odsłonięcia pomnika doktora S. Troczewskiego w listopadzie 2018 r. Fot. Z archiwum domowego K. Koszady

cd. ze s. 35

cennych artykułów poświęconych historii rozwoju szpitalnictwa w Kutnie, a także wielu znanym medykom. Jeden z artykułów opisuje dokonania wspomnianego już prof. S. Pokrzywnickiego (1909–1993), który w kutnowskim szpitalu 1 grudnia 1947 r. wykonuje pionierskie znieczulenie z zastosowaniem środków zwiotczających. W czterdziestą rocznicę tego wydarzenia, z udziałem samego Profesora, K. Koszada organizuje w Kutnie ogólnopolską konferencję naukową.

We wspomnianym Towarzystwie regionalnym, już jako wiceprezes, inicjuje wiele akcji wydawniczych, propagujących dzieje Kutna. Robi to z powodzeniem od ponad dwudziestu lat. Wznowiona w ubiegłym roku książka o kutnowskich Żydach (wyd. 2, poprawione i uzupełnione) jest sześćdziesiątą piątą pozycją wydaną przez TMZK. „Złoty Exlibris” – prestiżowa nagroda przyznana w 2017 r. autorom albumu fotograficznego „Kutno – miejsca i ludzie”, stał się dodatkową zachętą do pracy dla wszystkich miłośników tego miasta, którzy – podobnie jak Doktor – nie robią tego wszystkiego dla pieniędzy czy splendoru. A nad czym obecnie pracuje K. Koszada? Nad kolejnymi książkami i następnym tomem „Kutnowskich Zeszytów Regionalnych”.

Dr n. med. Karol Koszada ma satysfakcję jeszcze z jednego powodu; w czasie swojej pracy zawodowej, pod jego kierownictwem specjalizację z anestezjologii i intensywnej terapii uzyskało dwudziestu lekarzy. Czy tak zapracowanemu człowiekowi starcza czasu na inne przyjemności i pasje? Tak, w wolnych chwilach pasjonuje się muzyką poważną, informatyką, filozofią i etyką.

I jeszcze jedno: Doktor dochował się dwójki dzieci – córki i syna, oboje poszli w ślady ojca i są także lekarzami, jednak zajęci sprawami zawodowymi nie mają już czasu na pracę społeczną. ●

Ryszard Poradowski

U źródeł lekarskiej odpowiedzialności (odc. 3 – ostatni)

Po odzyskaniu w 1918 r. przez Polskę niepodległości, funkcjonowanie samorządu zawodowego zagwarantowano w art. 68 konstytucji marcowej, a na mocy ustawy z 2 grudnia 1921 r. o ustroju i zakresie działania izb lekarskich powołano samorząd lekarski.

Utworzono wówczas Naczelną Izbę Lekarską oraz okręgowe izby lekarskie: dla miasta stołecznego Warszawy, warszawsko-białostocką, łódzką, krakowską, poznańsko-pomorską, lwowską oraz lubelską. Ponieważ do zadań samorządu lekarskiego zaliczono m.in. krzewienie zasad etyki, godności i sumienności zawodowej oraz sądownictwo dyscyplinarne i polubowne, w strukturach izb powstały też sądy dyscyplinarne, których kompetencje do sprawowania sądownictwa z zakresu odpowiedzialności zawodowej określono w art. 28 ustawy z 1921 r.

Sądy lekarskie w prawie...

Powstało siedem sądów okręgowych izb lekarskich i sąd odwoławczy Naczelnej Izby Lekarskiej. Lekarzy orzekających w sądach izb lekarskich wybierano większością głosów przez radę izby lekarskiej na rok, przy czym na następny rok wybierano tylko połowę składu wyznaczonego w drodze losowania. Następnie członkowie sądu lekarskiego wybierali spośród siebie przewodniczącego i tylu jego zastępców, ile planowano powołać kompletów orzekających oraz tzw. pisarza jeneralnego.

Sądy lekarskie na szczeblu okręgowym orzekały w składzie wszystkich członków w sprawach o zawieszenie i pozbawienie prawa wykonywania zawodu (większością dwóch trzecich głosów) albo w kompletach od czterech do sześciu członków, wraz z przewodniczącym lub jego zastępcą, w pozostałych sprawach. Przewidziano możliwość wyłączenia

sędziego według zasad określonych w kodeksie postępowania karnego.

Katalog kar był następujący: ostrzeżenie, napomnienie, nagana, zawieszenie prawa wykonywania zawodu, wykreślenie z listy członków samorządu zawodowego. Istniała też możliwość zaostrzenia kar poprzez ogłoszenie wyroku w Dzienniku Urzędowym Izb Lekarskich, z podaniem imienia i nazwiska ukaranego lekarza, odebranie czynnego i biernego prawa wyborczego do organów izb oraz nałożenie grzywny do 50 tys. marek polskich.

Oczywiście, przewidziano też instytucję rzecznika dyscyplinarnego, którym był jeden z członków sądu, oraz zagwarantowano prawo do obrony obwinionego, realizowane poprzez możliwość powołania obrońcy spośród członków izby lekarskiej. Rozstrzygnięcie o winie obwinionego lekarza mogło nastąpić tylko po przeprowadzeniu rozprawy, która była zasadniczo tajna. Od decyzji pierwszej instancji przysługiwało stronom, a więc tylko rzecznikowi i obwinionemu, odwołanie do Sądu Naczelnej Izby Lekarskiej.

...i w praktyce

Tyle prawo, praktyka była niekiedy inna. Wiele problemów sprawiło już samo powołanie sądów lekarskich. W 1925 r. „Nowiny Lekarskie” w alarmistycznym tonie donosiły, że nadal nie ukonstytuował się Sąd Naczelnej Izby Lekarskiej. Stąd też sprawy rozstrzygnięte w pierwszej instancji przez sądy okręgowych izb

lekarskich nie mogły doczekać się ostatecznego zakończenia.

Taka zwłoka wynikała z wątpliwości interpretacyjnych art. 38 ustawy z 2 grudnia 1921 r., a mianowicie, kto ma prawo wydania ostatecznego orzeczenia. Projekt nowelizacji zakładał, aby umożliwić odwołanie od decyzji Sądu NIL do Sądu Najwyższego. Proces legislacyjny jednak przeciągał się, co skutkowało zwłoką w powołaniu sądu drugiej instancji. Dyskutowano też nad treścią przysięgi składanej przez świadków przed sądami izb lekarskich. Postulowano, aby z treści przyrzeczenia wyeliminować odwołania religijne.

Działalność sądów była także ostro krytykowana w prasie. Prof. dr Jan Szymański na początku lat trzydziestych XX w., na łamach czasopisma „Lekarz Polski” przyznawał: „Rzeczywiście, pewna ilość wyroków tak nie odpowiada poczuciu zwykłej sprawiedliwości, a nawet praworządności, że była skasowana przez czynniki miarodajne, wyższe i więcej zrównoważone. Bywały przypadki, że sądy Izb wydawały wyroki sprzeczne z obowiązującym prawem Rzeczypospolitej, albowiem naruszały prawa innych instytucji, upoważnionych do korzystania z nich ustawami Państwa Polskiego”.

Przez pierwsze kilka lat brakowało także regulacji organizujących pracę sądów lekarskich. Dopiero w 1929 r. przyjęto projekt regulaminu Sądu Naczelnej Izby Lekarskiej zatwierdzony

przez Ministra Zdrowia. Według tegoż regulaminu do zadań przewodniczącego, oprócz sprawowania funkcji organizatorskiej, reprezentacyjnej i administracyjnej, należał także obowiązek wyznaczania składu orzekającego w Sądzie NIL.

W 1930 r. zaczął się ukazywać Dziennik Urzędowy Izb Lekarskich, będący organem promulgacyjnym samorządu. W Dzienniku zamieszczano m.in. sprawozdania roczne z działalności izb, oficjalne wyniki i komunikaty z wyborów nowych władz korporacji, ale także regulaminy działania poszczególnych sądów dyscyplinarnych oraz niektóre ich wyroki. Poszczególne izby wydawały też biuletyny.

Sąd lekarski w Łodzi, w 1929 r.

Dla zobrazowania sądownictwa lekarskiego przyjrzyjmy się przykładowemu sprawozdaniu z działalności sądu lekarskiego Izby Lekarskiej Łódzkiej za 1929 r. Sędziów było wówczas siedemnastu, w tym m.in. w składzie sędziowskim byli tacy znani lekarze, jak Seweryn Sterling, Stanisław Skalski czy Józef Marzyński. Sędziowie mieli także swoich siedemnastu asystentów i tu wśród nich pojawiają się dwie kobiety lekarki: Anna Margolisowa i Matylda Tomaszewska. Generalnie wszystkie sprawy kwalifikowano wówczas do trzech grup: jako wykroczenia przeciw etyce, przeciw

ustawie i przeciw prawnym zarządzeniom izby.

Do sądu lekarskiego w Łodzi w 1929 r. wpłynęło dziewiętnaście spraw, z roku poprzedniego spraw pozostało osiem. Z tych dwudziestu siedmiu spraw rozpatrzono dwadzieścia dwie i tylko jedna wymagała pełnego składu sędziowskiego, czyli chodziło o wykroczenie zagrożone nawet pozbawianiem prawa wykonywania zawodu, pozostałe sądzono w kompletach.

Większość zasądzonych w omawianym roku kar były to kary najniższe, czyli ostrzeżenia. I dla przykładu jeden z lekarzy dostał taką karę za niestosowanie się do okólnika Izby w przedmiocie liczby wizyt lekarskich, co – jak uzasadniono w wyroku – „ujemnie wpływa na opinię ubezpieczonych o wartości pracy lekarskiej lekarzy kasowych”. Innego ukarano za użycie wobec kolegi lekarza słów uwłaczających, jeszcze innego – za zaniedbanie obowiązków i lekceważenie chorych.

• • •

W tak nakreślonej formie polskie sądownictwo lekarskie przetrwało do wybuchu drugiej wojny światowej, a potem jeszcze (z pewnymi modyfikacjami) do 1950 r., kiedy to w ogóle zniesiono w Polsce samorząd lekarski. Ale to już zupełnie inna historia. ●

Bogumiła Kempieńska-Mirostawska

Poszukujemy „białych kruków”

Od czterech lat, przy Naczelnej Izbie Lekarskiej, funkcjonuje Ośrodek Historyczny, powołany uchwałą NRL z 4 września 2015 r. Funkcję jego kierownika, w ósmej kadencji samorządu, powierzono Markowi Stankiewiczowi, członkami zaś Rady Ośrodka zostali: Jan Cięćkiewicz, Krzysztof Makuch, Ewa Szczutowska, Halina Ey-Chmielewska, a także Bogumiła Kempieńska-Mirostawska, przewodnicząca Sekcji Historyczno-Medycznej Komisji Informacyjno-Wydawniczej ORL w Łodzi.

W roku jubileuszu trzydziestolecia reaktywacji izb lekarskich i w przededniu stulecia ich powołania w Polsce, Ośrodek Historyczny NIL ma szczególne zadania do wykonania. Jego celem jest pozostawienie kolejnym pokoleniom lekarzy i lekarzy dentyków uporządkowanego dorobku, dotyczącego historii samorządu lekarskiego, zapisanego w książkach, albumach, cyklicznych wydawnictwach i dziesiątkach tysięcy zdjęć.

Taki wręcz unikatowy dorobek zgromadziły poszczególne izby

lekarskie, ale wiele jeszcze archiwalnych pamiątek znajduje się w rekach indywidualnych lekarzy i lekarzy dentyków. Kolega Marek Stankiewicz zwraca się zatem do wszystkich z prośbą o wskazanie wiarygodnych źródeł dokumentów, fotografii lub czegokolwiek, co kojarzy się z historią Odrodzonego Samorządu Lekarskiego w Polsce. Każda fotografia, dokument może stać się po latach „białym krukem”. ●

(opr. NS)

medycyna
w słowach
i obrazach

ośrodek
historyczny NIL

Kontakt:
– Marek Stankiewicz,
stankiewicz@hipokrates.org,
tel. 531 696 617;
– Ośrodek Historyczny NIL,
histomed@hipokrates.org,
tel. 22 559 13 30.

W dniu 5 maja 2019 r.,
w wieku 94 lat
zmarł
prof. Leszek Woźniak

Leszek Włodzimierz Woźniak urodził się w Łodzi, 30 stycznia 1925 r. Naukę pobierał w Miejskiej Szkole Doświadczalnej, zwanej Szkołą Pracy i w Miejskim Gimnazjum im. J. Piłsudskiego, a po wybuchu drugiej wojny światowej kontynuował ją na tajnych kompletach w Warszawie. W 1945 r. powrócił do rodzinnego miasta i rozpoczął studia medyczne na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Łódzkiego, które ukończył w 1951 r., uzyskując dyplom lekarza w Akademii Medycznej w Łodzi.

Po studiach podjął pracę w macierzystej uczelni najpierw w ramach wolontariatu na Oddziale Chorób Wewnętrznych u dr. n. med. Jana Chrzanowskiego, a potem w Klinice Chirurgicznej prof. Mariana Stefanowskiego. Pod dwóch latach został asystentem w Katedrze i Zakładzie Anatomii Patologicznej, kierowanej przez wybitnego patologa – prof. A. Pruszczyńskiego, rozpoczynając swą działalność naukowo-dydaktyczną. Profesor był promotorem jego rozprawy doktorskiej, którą obronił w 1956 r. Dermatopatologia i onkologia stały się dziedzinami, którym poświęcił najwięcej uwagi w swoich badaniach, stając się w nich autorytetem. Habilitację uzyskał w 1964 r., profesorem nadzwyczajnym został w 1972 r.,

a zwyczajnym – w 1979 r. Specjalizację pierwszego stopnia z dermatologii zdobył w 1953 r., w 1958 r. – drugiego stopnia z anatomii patologicznej, a w 1983 r. – drugiego stopnia z patologii onkologicznej. Swoją wiedzę uzupełniał, kształcąc się w Szwajcarii (1962) i Holandii (1965–1966).

W latach 1967–1978 zorganizował i był kierownikiem Międzywydziałowego Ośrodka Naukowo-Badawczego Akademii Medycznej w Łodzi, a potem (w latach 1978–1995) – twórcą i kierownikiem największej wówczas w Polsce Katedry Onkologii, w skład której weszły dwie kliniki i dwa zakłady diagnostyczne, co umożliwiała kompleksowe leczenie pacjentów, a także prowadzenie wieloprofilowych badań w tej dziedzinie. Stworzył w tym czasie program przeddyplomowego nauczania onkologii oraz zainicjował zorganizowanie w Łodzi opieki paliatywnej i hospicyjnej. Założył i został prezesem Stowarzyszenia Hospicjum Łódzkie, pełnił też funkcję prezesa Regionalnego Społecznego Komitetu Walki z Rakiem w Łodzi. Przez kilka lat prowadził w łódzkiej telewizji cykliczne programy popularyzatorskie z zakresu onkologii

W Akademii Medycznej w Łodzi, prof. L. Woźniak pełnił najpierw

obowiązki prodziekana Wydziału Lekarskiego i prorektora, a w 1981 r. został pierwszym demokratycznie wybranym rektorem tej uczelni, zajmując to stanowisko do 1987 r. Profesor był promotorem czternastu doktoratów i opiekunem dziewięciu habilitacji, a także kierownikiem specjalizacji wielu lekarzy. Jest autorem i współautorem ponad dwustu prac naukowych i sześciu podręczników lub rozdziałów w podręcznikach, a także głównym autorem cenionych w środowisku patologów diagnostycznych atlasów dermatopatologicznych.

W październiku 1995 r. prof. Leszek Woźniak przeszedł na emeryturę, ale nadal pracował w macierzystej uczelni w niepełnym wymiarze godzin, służąc swoją wiedzą i doświadczeniem studentom oraz młodzieży lekarskiej, a także pacjentom.

W 1996 r. łódzka Akademia Medyczna nadała Mu tytuł *doctora honoris causa*. Dwa lata później został odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, a wcześniej innymi odznaczeniami państwowymi i resortowymi. Był także posiadaczem Odznaki Honorowej Miasta Łodzi.

(opr. AP i NS)

Z wielkim smutkiem zawiadamiamy, że 5 maja 2019 r. zmarł w wieku 94 lat

prof. dr hab. n. med. Leszek Woźniak

Żegnamy wybitnego lekarza,
specjalistę anatomii patologicznej i patologii onkologicznej,
rektora łódzkiej Akademii Medycznej w latach 1981–1987,
naukowca i nauczyciela akademickiego, wychowawcę wielu pokoleń lekarzy.

Żegnamy wielkiego łódzkiego społecznika,
współtwórcę ruchu hospicyjnego, oddanego walce z rakiem.

Żegnamy Człowieka niezwykle mądrego i dobrego,
wyjątkową osobowość.

Pamięć o Nim pozostanie w naszych sercach na zawsze.

W imieniu całej społeczności lekarzy i lekarzy dentystów,
skupionych w szeregach łódzkiej Okręgowej Izby Lekarskiej:
dr n. med. Paweł Czekalski, prezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Łodzi

Prof. Leszek Woźniak: na czym polegał Jego fenomen?

Odszedł od nas Człowiek, którego zasługi i dokonania są niezwykle. Pożegnaliśmy wybitnego Profesora i Rektora naszej Uczelni. Pożegnaliśmy Człowieka o niezwyklej osobowości, mądrego i dobrego. Naszego Nauczyciela i Przyjaciela, Profesora Leszka Woźniaka.

Życie miał niezwykle bogate, opowiadał mi o nim często. Pamiętam Jego wspomnienia o Mamie, o pracy w czasie okupacji, służbie wojskowej, powojennych trudnych czasach. Skończył studia lekarskie w Łodzi, w pierwszym roczniku, gdzie nieliczni, wybitni lekarze kształcili setki młodych adeptów medycyny. Pojawiali się w tych wspomnieniach m.in.: Marian Stefanowski, Jan Chrzanowski, Eufemiusz Herman i inni. Legendarne nazwiska z „Barlickiego”.

Uwiódł Go do patomorfologii również niezwykle profesor – Aleksander Pruszczyński. Zainteresował się też onkologią, trochę za sprawą fascynacji niezwyklej człowiekiem – profesorem Józefem Laskowskim, legendarnym patomorfologiem, twórcą polskiej szkoły patologii onkologicznej. Te nazwiska przytaczam nie bez powodu. Ci wielcy nauczyciele kształtowali Profesora. Tak jak On potem kształtował nas wszystkich.

Profesor Leszek Woźniak został rektorem w 1981 roku. Poszedłem

wówczas na drugi rok studiów. To były naprawdę ciężkie czasy i Profesor musiał nieraz dokonywać trudnych rozstrzygnięć. Wspierał strajk studencki. Bronił studentów łapanych na manifestacjach, przyjmował do pracy ludzi po aresztach i więzieniach. Dzisiaj łatwo o tym się opowiada, ale wymagało to wiele odwagi. Miał na szczęście wsparcie w innych odważnych ludziach naszej Uczelni.

Nasze losy połączyła fascynacja Profesorem. Nigdy nie chciałem być patomorfologiem, ale chciałem pracować u Leszka Woźniaka. Podobnie było z wieloma koleżankami i kolegami. Na czym polegał ten Jego fenomen? Wszak było i będzie wielu profesorów, wybitnych naukowców, rektorów... Wszyscy jednak wiemy i czujemy, że to nie jest sedno naszych uczuć i wspomnień.

W nim była prawdziwa wielkość, jakiś ciąg tych legendarnych profesorów, o których opowiadał. Poczucie wartości połączone z niezwyklej poszanowaniem każdego człowieka. Nie wyuczona grzeczność, tylko autentyczny szacunek. Czy to byli tzw. zwykli ludzie, pracownicy, pacjenci, studenci, czy też wielkie gwiazdy – z każdym rozmawiał tak samo. Z życzliwością i akceptacją godności. Przy czym odnosiłem wrażenie, że Profesor każde takie zdarzenie

traktował też jako cel, owoc swoich przemyśleń i doświadczeń. Chciał być otwarty na drugiego człowieka. To było niezwykle.

Apogeum tego humanizmu było zaangażowanie Profesora w tworzenie ruchu hospicyjnego. Będąc w centrum poważnych wydarzeń, decyzji i odpowiedzialności, Profesor walczył o godność i brak cierpienia nieznanym mu ludzi.

Pozostawił po sobie tyle dobra, że wydaje się to aż niemożliwe. Żegnamy Go dzisiaj z nieuniknionym żalem, pełni tysięcy wspomnień. Ale z drugiej strony, to cieszymy się, że Go mieliśmy, że spotkaliśmy Go na naszej drodze, że zmienił nasze życie.

prof. Radziśław Kordek
rektor UM w Łodzi

Znalazłem nasze wspólne zdjęcie z NRD, z listopada 1989 r. Tego dnia zaczęli rozbierać mur w Berlinie...

Leszek Woźniak - karykaturzysta

Prof. Leszek Woźniak był utalentowanym karykaturzystą. Wśród patologów krąży Jego powiedzenie, że „nowotwór jest karykaturą prawidłowych tkanek”. Sam twierdził, że właśnie obserwacje mikroskopowych obrazów atypowych narządów inspirowały go do ukazania postaci w „krzywym zwierciadle”.

Jego hobby pojawiło się już w czasach młodości, a w czasie studiów rozwinęło się. Rozpoczął wówczas współpracę z „Dziennikiem Łódzkim” i publikował na jego łamach karykatury znanych łódzian: głównie sportowców, ale też ludzi nauki

i kultury. Później – kończąc studia na Wydziale Lekarskim AM w Łodzi – narysował barwne karykatury swoich profesorów i wykładowców, które ukazały się w albumie pt. „Gaudiamus”. Kiedy intensywnie zajął się pracą naukową, ograniczył na trochę swoją twórczość graficzną, ale o swoim hobby nie zapomniał. Gdy do niego powrócił, z zapałem rysował swoich kolegów z pracy – lekarzy, głównie patomorfologów, ale też lekarzy dentyistów, wykładowców akademickich.

Leszek Woźniak wykonał grubo ponad dwa tysiące karykatur. Niestety,

część tych wcześniejszych, zostało w 1950 r. skonfiskowanych przez jakąś tajemniczą komisję partyjną pod pretekstem „niedopuszczalnego naigrawania się z autorytetów w państwie socjalistycznym”. Zdecydowaną większość udało się jednak wydać w formie książkowej. W sumie ukazało się chyba siedem albumów z Jego karykaturami. Były one też prezentowane na licznych wystawach w Łodzi oraz w innych miastach Polski.

(opr. NS)

Krynica Zdrój – po latach

drobne
przyjemności

Oddział Łódzki Polskiego Związku Emerytów i Rencistów zorganizował dla swoich członków dziesięciodniowy, okołowielkanocny wyjazd do Krynicy Górskiej. Skorzystałam. Z dowozem autokarem. Z kilkoma przerwami w podróży, w trakcie których na stacjach benzynowych ustawiały się nieskończone „ogonki” do damskich toalet (bo spośród ponad pięćdziesięciu uczestników turnusu, czterdzieści stanowiły damy).

Pogoda tuż przed świętami, w czasie świąt i tuż po świętach – niezła. Zakwaterowanie i wyżywienie – także. Wędrowaliśmy po Krynicy wzdłuż różnych, wspinających się do góry ulic, które w końcowych odcinkach płynnie przechodziły w oznakowane górskie szlaki. Tam z jednej strony ścieżki, w wąwozach, szumiały wartko górskie strumyczki, a z drugiej, na stromych zboczach, rosły sobie świerki i „inna górską drzewina”, tuż zaś prawie pod nogami – dywaniki wiosennego kwiecia. Oczywiście, ciągnął stamtąd chłód i dobrze było po kilkunastu minutach zawrócić, schodząc bystro w dół do zabudowań, gdzie czuło się zdecydowane wiosenne słońce.

Poprzednio odwiedziłam Krynice dwadzieścia lat temu. Obecnie – jak wówczas – w każdej części uzdrowiska zabudowania gęsto (pewnie zresztą teraz gęściej) pokryte informacjami: *wolne pokoje numer telefonu, wynajem mieszkań numer telefonu, narty i snowboard, cena za dobę numer telefonu, tanie śniadania, obiady, kolacje numer telefonu*. Wille, od czasu do czasu drewniane, budowane niemal przed stu laty, domy wczasowe, sanatoria, hotele – opatrzone widocznymi z bardzo daleka przytulnymi nazwami. Setki restauracji, kawiarni, pizzerii. Liczne, w fazie spoczynkowej gotowości, wyciągi narciarskie, tory saneczkowe. Wszędzie wypasione auta.

Na postoju dorożek konnych dwie dyżurne bryczki, zaprzężone w parę

wystrojonych i raczej zmęczonych koni, których właściciele wołali zachęcająco: *sto pięćdziesiąt złotych za godzinę*. Dwa biura turystyczne, PTTK i „Jaworzyna”, z bogatą ofertą (głównie międzyposiłkową) wypraw bliższych i dalszych, nawet do Zakopanego i Budapesztu. Wspomnę, że w ramach tych wypraw odwiedziłam położony o rzut beretem uroczy słowacki Bardejov, z przepięknym rynkiem, którego niepowtarzalna nawierzchnia wyłożona jest różnokształtymi, płaskimi kamieniami rzeczными, a świątynia pod wezwaniem świętego Idziego zawiera rzeźby prawdopodobnie autorstwa Wita Stwosza.

Przed dwudziestu laty nie było ogromnej, przeszklonej głównej pijalni zdrojowej, oddanej do użytku w 2013 r. Wykorzystano tam w czasie remontu 28 milionów złotych, z tego 10 milionów z funduszy Unii Europejskiej. Tam i w trzech innych pomniejszych pijalniach pobiera się od kuracjuszy po 1,45 zł za napełnienie szklanki wodą – czy to Jan, czy to Józef, czy to Zuber, czy Krynica. Pamiętam, że ongiś wodę każdy pobierał sobie za darmo.

Przybyły w Krynicy także trzy naprawdę piękne pomniki. Od początku dwudziestego wieku stał tylko Adam Mickiewicz z Zosią z „Pana Tadeusza” (lub według innych badaczy, z Marylą Wereszczakówną) u stóp. Od 2004 r. w ruchliwej ulicy, tuż przy przystanku autobusowym, śpiewa nieustannie, w tanecznej, entuzjastycznej pozie i w rozwianym płaszczu, Jan Kiepusza. Od 2005 r. w pobliżu słynnego deptaku siedzi w kapeluszu, z pędzlem w dłoni Nikifor. A ściślej, zmarły w 1968 r., pochodzący z Łemków, kryniczanin Epifaniusz Drowniak, jeden z najwybitniejszych światowych twórców sztuki naiwnej. Ma nieproporcjonalnie potężną posturę, choć był w realu szczupły i niewysoki. Zbigniew Herbert, opisując w 1957 r. jego obrazy,

użył określenia: *„mozaika ziemi: kawałek burzy, kawałek liścia, kawałek wody”*. W roku ubiegłym odświeżono również pomnik genialnego muzykologa, prowadzącego przez wiele lat krynickie festiwale Kiepurowskie, Bogusława Kaczyńskiego.

Dowiedzieliśmy się od jednego z przewodników wycieczek, że w pobliżu Krynicy nabył ziemię, wypasa na halach owce i stworzył firmę produkującą sery, znany biznesman – Roman Kluska. Długo (na szczęście skutecznie) szukaliśmy miejsca, gdzie można było nabyć porcyjkę tego wykwiutnego, czysto ekologicznego, dojrzewającego przez około rok, owczego przysmaku, którym, jedząc go codziennie, właściciel wyleczył się ponoć z wysokiego poziomu cholesterolu, bez farmakoterapii. Serek ma cenę niebagatelną, ale popyt ze strony turystów jest ogromny.

Wracaliśmy w wczasów tuż przed długim weekendem majowym, który miał trwać od wtorku do niedzieli. W wielu miejscowościach, mijanych po drodze, powiewały już dość liczne, przygotowane do świętowania biało-czerwone flagi. Na przykład w miejscowości Morawica, wzdłuż ruchliwej trasy naliczyłam szeregowo ponad siedemdziesiąt flag. Zastanawiałam się, czy tylko mają czcić wyłącznie polskie majowe święta, czy też może również piętnastą rocznicę przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Ale dlaczego w takim razie nie było wśród nich choćby pojedynczych flag unijnych?

Wkrótce zaczęliśmy mijać furkoczące na wietrze przedwyborcze portrety *„numer 1 na liście PiS z okręgu małopolsko-świętokrzyskiego”* – Beaty Szydło. I już nie myślałam wtedy o wspomnianym braku flag unijnych. ●

Krystyna Borysewicz-Charzyńska

Jestem na „nie”

Podczas pobytu w Ustce, zastanawiałem się nad kondycją seniorów. Myślę, że moje przemyślenia dotyczą większości z nas – lekarzy, po przekroczeniu pewnego wieku.

Zacznę od tego, co samo przyszło: „nie mogę”.

Nie mogę tego co dawniej i to normalna kolej rzeczy. Im więcej lat na plecach, tym większa niemoc. Nie mogę już chodzić po górach, co bardzo lubiłem i na szczęście w odpowiednim czasie „zaliczyłem” prawie całe Tatry i Karkonosze. Nadal jednak jeżdżę w góry i spacerując po poziomych drogach, podziwiam piękne widoki, mogę też oglądać filmy krajoznawcze i przyrodnicze, uzupełniając wiedzę o znanych uprzednio obiektach.

Nie mogę oglądać „na żywo” kilkugodzinnych spektakli teatralnych i operowych, ponieważ zbyt długie siedzenie powoduje dolegliwości ze strony kręgosłupa i innych stawów. Rekompensuję to oglądaniem nagrań dostępnych w Internecie, bo mogę to robić „na raty”, bez uszczerbku dla zdrowia. Tracę niewiele, bo inscenizacje wszędzie takie same, a piękno głosów, przy obecnej technice, niewiele gorsze niż w oryginale.

Nie mogę poruszać się zbyt szybko i sprawnie, ale z chęcią robię to wolniej, dłużej i ostrożniej, korzystam też coraz częściej z oferty osób zaprzyjaźnionych i jeżdżę (tzn. jestem wożony) samochodem, szczególnie w dalekie trasy. Nie mogę pomagać innym w pracach fizycznych, nad czym boleję, bo mam takie osoby w otoczeniu, które tej pomocy potrzebują, a zdane są tylko na siebie.

Z wyboru: „nie muszę”.

Jeżeli czegoś nie muszę robić, mimo że robiłem to dotychczas, to jest to mniej dokuczliwe niż niemoc fizyczna. Przede wszystkim nie muszę pracować zawodowo (przestałem to robić z chwilą przejścia na emeryturę i dziwię się tym, którzy po czterdziestu latach „tyrania”, nadal pracują). Zamiast „uprawiania” dalej zawodu, mogliby wreszcie realizować swoje pasje (oczywiście, w miarę chęci i możliwości), na które dotąd nie było czasu. Lubiałem bardzo swoją pracę, ale życia „repetować” nie będziemy. „Pomaszkicemy”^{**} sobie w odpowiedniej chwili tym, co najbardziej lubimy.

Mogę odpoczywać tyle, ile chcę i jak chcę. Nie muszę trzymać się ściśle wskazówek zegara. Mogę

wybierać, nie muszę robić tego, co inni narzucają. Nie muszę chodzić tam, gdzie trzeba i wypada. Czytam to, co chcę i lubię i oglądam to, co sprawia mi przyjemność. Nie muszę pogłębiać całej wiedzy medycznej, wybieram to, co mnie teraz szczególnie interesuje [...]

Teraz kolej na: „nie chcę”

Kiedyś było tak, że „chciał nie chciał, ale z różnych powodów trzeba było”. Teraz nie chcę spędzać świąt i czasu wolnego, jak kiedyś. Wybieram miejsce, otoczenie i towarzystwo, jakie w danej chwili mi odpowiada. Nie chcę swoją osobą (być może jestem postrzegany jako przystawiony „straszny dziadunio”) absorbować młodszych, którzy mają przecież swoje obowiązki rodzinne i zawodowe.

Nie chcę robić czegoś „na siłę”. Nie chcę uczestniczyć w długich imprezach, gdyż męczy mnie to fizycznie i coraz częściej psychicznie. Długich spotkań towarzyskich nie chcę dezorganizować wychodzeniem w połowie i koniecznością zajmowania się mną w tym czasie. Wymawiam się grzecznie i na szczęście spotykam się ze zrozumieniem. Ostateczny

od. na s. 42

Składam serdeczne podziękowania dr. n. med. **Maciejowi Naze** z Zespołu Breast Cancer Unit Oddziału Chirurgii Onkologicznej Wojewódzkiego Wielospecjalistycznego Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika w Łodzi – za opiekę i wsparcie od pierwszego dnia diagnozy, profesjonalnie wykonaną operację, okazaną życzliwość, troskę i wielkie serce w trudnej do zaakceptowania przeze mnie chorobie. Za dotychczasową pomoc i dalsze leczenie gorąco dziękuję.

Wdzięczna pacjentka **Halina Urbaniak**

Pragnę wyrazić słowa uznania i serdeczne podziękowania dla

doktor **Magdaleny Klimczak**, kierownik Oddziału Rehabilitacji Pulmonologicznej w Centrum Leczenia Chorób Płuc i Rehabilitacji w Łodzi – za profesjonalne, wnikliwe i skuteczne badania, przeprowadzone z wyjątkową troską i dbałością o pacjentów. Składam także podziękowania dla pozostałych lekarzy oraz dla całego personelu rehabilitacyjnego i medycznego – za skuteczną pomoc medyczną i rehabilitacyjną. Całemu zespołowi Oddziału dziękuję za stworzenie przyjaznej i serdecznej atmosfery pobytu dla pacjentów wymagających rehabilitacji pulmonologicznej.

Wdzięczna pacjentka
Gabriela Woźniewska

Jestem tuż po wszczęciu endoprotezy stawu biodrowego, dokonanym przez ordynatora Oddziału Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej w Szpitalu Wojewódzkim im. Jana Pawła II w Betchatowie. Dr. n. med. **Włodzimierzowi Niemyjskiemu** chciałbym tą drogą wyrazić swą ogromną wdzięczność i uznanie za bardzo profesjonalne, sprawne i – z punktu widzenia pacjenta – komfortowe przeprowadzenie tak skomplikowanej operacji. Całemu Zespołowi ortopedii bardzo serdecznie dziękuję za troskliwą opiekę.

Z wyrazami szacunku,
Andrzej Hochman

podziękowania

z listów
do redakcji

cd. ze s. 41

„as w rękawie” w takiej sytuacji to...
moja osiemdziesiątka.

I na koniec: „nie przestaję”.

Nadal mam dużo planów, głównie poznawczych. W domu książki i Internet, gdzie znajduję ciekawe trasy i miejsca pobytu w korzystnej ofercie finansowej, a dostęp do samochodu pozwala mi na wybieranie śmielszych celów. Nie zaprzestaję kontaktów z członkami Koła Lekarzy Seniorów. Zachęcam ich podczas spotkań do aktywności i poznawania świata. Wręcz namawiam do kroczenia moją drogą, opowiadając o obiektach, które niedawno zwiedzałem. Łatwiej przejść przetartym szlakiem. Nie zaprzestaję wspierania moich bliskich, głównie mentalnie, doświadczenie bowiem związane z wiekiem ma swoje znaczenie.

Słowo „nie”, jak widać z powyższego, nie zawsze musi mieć wydźwięk negatywny, o czym zapewnia swoich rówieśników... ●

Krzysztof Papuziński
senior optymistą (80 +)

Ustka, 18 kwietnia 2019 r.

* *Maszkiewicz (w gwarze śląskiej) – kosztować, smakować, tasuchować.*

Chociaż ten jeden raz, ten list...

Szanowna Pani Redakcjo.

Szanowne Czytelniczki.

W pierwszych słowach mego listu pragnę pozdrowić i poprosić Panią Redakcję, żeby wydrukowała mój list, bo chodzi mnie o to, żem się założył z Panią Zofiją ze sklepu przy krzyżówce, gdzie często kupuję to i owo, i tamto też. Pani Zofija ma tam wspinały towar na ladzie, jak patrzę na ten towar, to mi czasem piweńko stanie w gardle, więc żeśmy się założyli, że jak będę sławny, to ona mi ten towar przeda po tanioci. Pieniądzy mało, a po Shylockach chodzić nie będę (to mie wójt poradził te zdanie, wójt polityczny jest i coś tam lizał ponoć). A jak Pani Redakcja mój list wydrukuje, to sława mnie nie ominie.

Za Panią Zofiją to się wszystkie chłopcy oglądajom, i Bartłomiej też. I właśnie chodzi o Bartłomieja, bo on już jest sławny, i Zofija cieplejszym okiem spogląda na niego. Bo on się zgłosił do telewizji i zrobili z niem film, jak szuka żony. Chodziło o to, że on biedny jest, ma tylko jedną krowę i jedną świnię, a te obiecanie sześćset złotych, no nawet na piweńko ledwo co ledwo.

Bartłomiej co prawda próbował rozkręcić interes – zamknął w oborze te krowę z tą świnią, żeby może się rozmnożyły, ale nie udało się. Bóg wie, dlaczego, może żarcia im pożałował, czy co? Po mojemu, to one się nie mogły dogadać, jak się kasą podzielić. No to pokombinował, że jeszcze za dzieciaków można trochę gotówki dostać, i poszedł szukać żony. Oglądając żem ten program z bólem [...]

A potem był inny film, o jakimś niedużym chłopcu, co się urodził na takiej francuskiej wyspie, chyba Korsaryce. Miał na imię Leon, ale kiedy poszedł do szkoły wojskowej, musiał palić w kominku w dormitorium (skąd mi takie słowo się wzięło, to ja nie wiem, na wszelki wypadek przepraszam), a inni wołali do niego: „Napol, Leon”. I tak już zostało – Napoleon. On się zakochał w kimś, nie rozumiałem za bardzo w kim. Pisał, że całuje usta i oczy, i inne to i owo, a to był Józef-ino, ale co tam. I ten pyta się Jego, co on taki naparty, a On mówi: „A bo tak, bo naparty”. I tak zostało – Napoleon Bonaparty. Ale tak to jest, kiedy mali chłopcy

podziękowania

Do redakcji „Panaceum” przekazana została kopia listu, adresowanego do kierownictwa Centrum Medycznego „Łodzianin” przy ul. Piwnej w Łodzi, który – po niewielkich skrótach – publikujemy:

„Szanowni Państwo,

Chciałabym przekazać wyrazy uznania dla pracy pediatry, zatrudnionego w Państwa przychodni – dr n. med. **Doroty Lewartowskiej-Nyga** [...] Uważam, że taki pracownik, jak Pani Doktor, jest na wagę złota i uprzejmie proszę o zadbanie, aby mogła pracować z naszymi dziećmi jak najdłużej. Wysoce doceniam zaangażowanie Pani Doktor, która uważnie czyta historię każdego

pacjenta i potrafi zapytać o wszystkie wątpliwe kwestie, odnotowane wcześniej w dokumentacji, nawet jeśli podczas wizyty nie jest poruszany dany problem zdrowotny. Ponadto bardzo cieszy mnie, kiedy Pani Doktor poświęca mi dużo uwagi, aby wyjaśnić, jakie objawy u dziecka powinny mnie zaniepokoić i w razie mojej niewiedzy – pokazuje przykładowe zdjęcia z Internetu dla zobrazowania, czego mam szukać. To bardzo pomaga niedoświadczonemu rodzicowi. Dodatkowo wyjątkowo doceniam, że Pani Doktor zadbała o wyposażenie gabinetu i nie waha się korzystać z otoskopu lub termometru (a muszę z przykrością przyznać, że wcześniej

nie spotkałam pediatry, który zrobiłby wstępne badanie uszu u moich dzieci). Na koniec warto też zaznaczyć, że Pani Doktor jest po prostu uprzejma i pomocna nawet w sytuacjach, gdy nie należy to do jej obowiązków (np. proponowała mi pomoc w przeniesieniu fotelika dla malucha). Wszystkie te cechy świadczą bardzo pozytywnie o wysokiej jakości pracy Pani Doktor i cieszę się, że właśnie taki Człowiek pracuje teraz w naszej przychodni.

Z poważaniem

Marcelina Niewiadomska,
mama Emilki i Wiktora

wychowują się pod przemożnym wpływem dominującej matki. I ten Napoleon stał się bardzo stawny, bo zabijał mnóstwo ludzi, i swoich, i obcych, ale obcych więcej, i dlatego ludzie go szanowali. Generalnie zrobił taką rozpierduchę po świecie, że Kaziuk z siekierką na zabawie to przy nim jest wycieczka starszaków na lody do proboszcza [...].

Ale ja nie o tem. Bo po tych różnych filmach, to tak se popatrzyłem wstecz, a tam co? Jak się inteligent Robespierre z motłochem pokumał albo Uljanow także, to co się działo? Wiadomo, działo się, krwią pola nawozili [...] Ale nie zawsze tak było, bo przecie w osiemdziesiątym dziewiątym u nas się też pokumali, podobno pili przy stole na okrągło, i się krew nie polała, i jakoś się teraz rzeźbi, nawet na parę piw dziennie wystarcza. A że ludziom ze sobą nie po drodze, i zawsze się jakiś wywyższa niesłusznie, to już taki los, i czego nie popsował barbarzyńca, to zniszczył Barberini (żem se odnotowałem, jak pierwszy sekretarz gardłował w bibliotece).

Ale nie trza jednych na drugich napuszczać, bo nic dobrego z tego nie będzie, tak jak Bartłomiej krowę na świnię napuszczał, i co mu wyszło? Jajo. A choćby i wielkanocne,

to co to zmienia? To ja bym prosił Panią Redakcję, żeby list się ukazał, bo jak pomyślę o Zofiji, jak ptastwo karmi w ogrodzie, to od razu muszę biegać do biurka, gdzie Soplica stoi, na zalanie Robaka najlepsza. Choć ten jeden raz, ten list. Jak by się nie podobał, to już nic więcej, przysięgam [...]

W ostatnich słowach mego listu pozdrawiam więc i czekam na pozytywne załatwienie sprawy. ●

Marcjan W.

(imię i nazwisko dla Pani Redakcji, i adres też)

Od redakcji: List Marcjana W. publikujemy po koniecznych skrótach, z uwagi na ograniczone tamy „Panaceum”. Zamieszczamy go nie dlatego, że się Pani Redakcji specjalnie podoba, ale dla zapewnienia wymarzonej sławy stałemu „korespondentowi” naszego pisma.

Czytelnikom zaś proponujemy mały konkursik. Pierwszy, który odgadnie, kto kryje się pod tajemniczym Marcjanem W., może liczyć na symboliczną nagrodę osobiście ufundowaną przez Panią Redakcję. Odpowiedzi prosimy nadsyłać na adres e-mail: ninasm@poczta.fm.

Wzruszająca przesyłka...

Do redakcji dotarła przesyłka, a w niej niewielki tomik zatytułowany „Mozaika ze wspomnień tkana. Na stulecie Niepodległości”. Na tę książeczkę, wydaną staraniem Miejskiej Biblioteki Publicznej w Miechowie, złożyły się wiersze pani Janiny Bergander, rodowitej miechowanianki, dentystki, wielce zasłużonej dla tego grodu. Pani Janina, która jest nie tylko poetką, ale i malarką, w tym roku skończy dziewięćdziesiąt osiem lat. Jej twórczość często gościła na naszych łamach, zwłaszcza w postaci poetycko-malarskich kalendarzy, którymi obdarowywała redakcję rokrocznie.

W tomiku wierszy, przekazanych na moje ręce, zamieszczone zostały refleksyjne wspomnienia Pani Janiny o Miechowie i miechowanianach, w których przeszłość miesza się z teraźniejszością. A na wolnej stronie przedtytułowej, obok skierowanej do mnie dedykacji, znalazł się uroczy obrazek z motywem kwiatowym, osobiście namalowany przez Autorkę. Bardzo Jej dziękuję za ten wzruszający podarek i życzę, żeby Jej wena nie opuszczała, a także wielu jeszcze lat w zdrowiu. ●

Nina Smoleń

z listów do redakcji

podziękowania

Na ręce Prezesa ORL w Łodzi – dr. n. med. Pawła Czekalskiego, wpłynął kolejny list z podziękowaniami dla lekarzy, w którym żona pacjenta – Edwarda Skrętowskiego dziękuje za leczenie jej męża. W pierwszym pisała o udanej operacji wykonanej przez dr. n. med. **Mariusza Łochowskiego** z Oddziału Chirurgii Klatki Piersiowej, Nowotworów i Rehabilitacji Oddechowej Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. M. Kopernika, w drugim – wraca „do korzeni” choroby swego męża, której początki sięgają 2004 r., kiedy na swojej drodze spotkali, pracującego również we wspomnianym Szpitalu, doktora **Piotra Oczkowskiego**. A oto fragmenty listu:

„Pan Doktor zdiagnozował u mojego męża ciężką chorobę nowotworową, co było dla nas ogromnym szokiem. Ale było też naszym ogromnym szczęściem, że trafiliśmy na takiego lekarza, jak Piotr Oczkowski, gdyż mogę śmiało powiedzieć, iż przez wydanie trafnej diagnozy i wdrożenie właściwego leczenia, Doktor wydłużył znaczenie mężowi życie. Od tamtego czasu minęło czternaście lat i – niestety – w kolejnym badaniu okazało się, że nastąpił nawrót choroby (i stąd operacja przeprowadzona przez doktora M. Łochowskiego), a mąż ponownie trafił pod opiekę dr. n. med. Jacka Oczkowskiego, który pracuje teraz w Szpitalu MSWiA

w Łodzi, w Samodzielnym Pododdziale Chemioterapii Oddziału Chirurgii Onkologicznej i Rekonstrukcyjnej. Wierzę, że tak jak przed laty, mąż powróci jeszcze do normalnego życia na długo. A ja, opisując chorobę męża, chcę podkreślić, że Doktor to wspomniały, taktowny lekarz, którego cechuje wysoki profesjonalizm oraz olbrzymi szacunek i życzliwość dla pacjenta, zawsze przy tym potrafi cierpliwie i po ludzku wytłumaczyć choremu, a także jego rodzinie, dalszy tok postępowania w leczeniu. I za to wszystko Panu Doktorowi bardzo dziękuję, pozostając z szacunkiem”

Anna Skrętowska

Piękno twórczej różnorodności

Aż sto dwadzieścia obrazów, od nie większych niż kartka formatu A5, po szerokość rozstawu rąk, wykonanych z wykorzystaniem dziesięciu technik przez sześćdziesięciu czterech lekarzy i lekarzy dentyistów, dwudziestu różnych specjalności i pochodzących z pięciu dużych miast i dwudziestu ośmiu mniejszych miejscowości, od morza po Tatry – to tylko liczby, ale jakże wymowne.

XVII ogólnopolska wystawa malarstwa lekarzy

Wszystko to świadczy o niegasnącej popularności Ogólnopolskiej Wystawy Lekarzy Malarzy, której otwarcie odbyło się w tym roku 26 maja, w niedzielę, już po raz siedemnasty. Dzięki temu po raz kolejny piękne sale naszej Izby przy Czerwonej zapełniły się morzami, górami, lasami, portretami znanych i nieznanymi postaciami, świętymi ikonami i mniej świętymi, ale jakże pięknymi

modelkami, tańczącymi Harnasiami, wiolonczelistkami i skrzypaczkami. Były też kwiaty, owoce, drzewa, tajemnicze zaułki, a także senne wizje, baśniowe światy i zupełnie abstrakcyjne konstrukcje. I oczywiście feeria barw, kształtów, gra światła i cieni. Były mocne i wyraziste pociągnięcia pędzla i dla kontrastu – subtelne, zwiewne plamy koloru.

Po prostu niezwykła różnorodność ekspresji, co pewnie sprawia, że lekarze wciąż tak chętnie biorą udział w tej kulturalnej i mającej już swoją renomę imprezie. Jej znaczenie wyraźnie podkreślił otwierający wystawę prezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Łodzi – dr n. med. Paweł Czekalski, który dodał, że odbywała się ona pod honorowym patronatem prezesa Naczelnej Rady Lekarskiej – prof. Andrzeja Matyi. Ale o tym, że wystawa cieszy się powodzeniem nie tylko wśród łódzkich lekarzy, świadczą też

goście, którzy bardzo licznie przybyli z całej Polski na wernisaż, by nacieszyć oczy i wybrać mistrza lub mistrzynię pędzla.

A niewątpliwie było z czego wybierać, o czym przekonało się szanowne jury, w skład którego weszli znający się na sztuce artyści plastycy z Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi: prof. Andrzej Gieraga (przewodniczący) oraz członkowie, profesorowie: Bogumił Łukaszewski i Henryk Hofman. Ich wybór był – jak stwierdzili – niezwykle trudny, a poziom wystawy jeszcze wyższy niż rok temu.

Ostatecznie jury ogłosiło (fot. 1), że przyznało trzy nagrody główne: Nagroda I – Złota Paleta (fot. 2) – Tadeusz Wolski (za zestaw prac), Nagroda II – Srebrna Paleta (fot. 3) – Tomasz Lesiak (za zestaw prac), Nagroda III – Brązowa Paleta – Anna Grzybowska (za obraz „Konstrukcja”).

autorzy prac

Grzegorz Andrykowski (lekarz internista – Łódź)
Regina Antczak-Rutkowska (lekarz dentyista – Warszawa)
Zofia Bachowska-Musiał (lekarz dentyista – Warszawa)
Romuald Bładowski (lekarz medycyny rodzinnej – Tuszyn)
Jadwiga Borysiewicz (lekarz dentyista – Łódź)
Anna Boszko (lekarz internista – Warszawa/Otwock)
Barbara Brendel-Kwiatkowska
 (lekarz pediatra – Złotoryja k. Torunia)
Agnieszka Brociek (lekarz – Warszawa)
Ewa Brodziak (lekarz dentyista – Poznań)
Anna Bronowicz (lekarz nefrolog – Łomża)
Włodzimierz Cerański (lekarz chirurg – Warszawa)
Katarzyna Chojnacka-Pniewska (lekarz dentyista – Warszawa)
Piotr Chojnacki (lekarz pediatra – Kalisz)
Małgorzata Czupryniak-Sławińska
 (lekarz chirurgii dziecięcej – Łódź)
Krystyna Dowgier-Malinowska (lekarz internista – Warszawa)
Andrzej Fraś (lekarz chirurg – Środa Wielkopolska)
Monika Galek (lekarz radiolog – Polichna Pierwsza)

Janusz Gilski (lekarz chirurg – Pasyrn)
Barbara Gołębicka (lekarz chirurgii stomatologicznej – Koszalin)
Ewa Grabowska-Andrykowska (lekarz dermatolog – Łódź)
Ewa Zofia Grzesiak (lekarz chorób wewnętrznych – Kraków)
Anna Grzybowska (lekarz dentyista – Warszawa)
Anna Hogendorf (lekarz pediatra, diabetolog – Łódź)
Magda Hryniuk-Pukacka (lekarz dentyista protetyk – Poznań)
Katarzyna Janiczek (lekarz stażysta – Częstochowa)
Andrzej Jarzębiński (lekarz chorób wewnętrznych – Kraków)
Anna Kawińska-Hamala (lekarz rezydent kardiolog – Łódź)
Bogdan Kądziela
 (lekarz chorób zakaźnych – Nowy Dwór Mazowiecki)
Bogumiła Kempieńska-Mirostawska (lekarz internista – Łódź)
Tobiasz Kenio (Paweł Pecuszek)
 (lekarz medycyny rodzinnej i geriatry – Warszawa)
Krystyna Kępińska (lekarz anestezjolog – Pabianice)
Jerzy Konstantynowicz (lekarz pediatra – Białystok)
Danuta Korytowska-Mikusińska
 (lekarz internista, analityk – Poznań)

Z kolei wyróżnienia jury zdobyli:

- Andrzej Fraś (za obraz „Pierwszy dzień jesieni”),
- Anna Hogendorf (za zestaw prac),
- Hanna Rzepa (za obraz „Podwieczorek”),
- Waldemar Wiecha (za zestaw prac).

Zdobywcy Złotej i Srebrnej Palety oraz wyróżnień odebrali swoje nagrody z rąk prezesa P. Czekalskiego. Brązowa Paleta trafi do rąk jej zdobywczyni później, gdyż na uroczystość nie przybyła.

Niekwestionowanym mistrzem pędzla i palety został doktor Tadeusz Wolski, który nie tylko zdobył uznanie jury, ale także publiczności i wygrał w jej plebiscycie. Zwycięzcom

gratulujemy i cieszymy się, że wszyscy autorzy prac mają czas nie tylko na osłuchiwanie stetoskopem i operowanie skalpelem, ale też na odmalowywanie świata pędzlem. Także ku naszej przyjemności.

Tym razem goście wystawy mieli jeszcze dodatkową atrakcję. W kawiarence Klubu Lekarza można było podziwiać miniwystawę obrazów wielokrotnego zwycięzcy poprzednich wystaw – doktora Mieczysława Chruściela ze Szczecina (fot. 4). Były to tradycyjne dla tego artysty pełne pięknego światła, klimatyczne portrety osób bliskich, ale głównie kolegów lekarzy (w tym jeden grupowy).

Działo się więc w Izbie, oj działo. Było wiele interesującego dla oka,

ale także dla ucha. Imprezę uświetnił bowiem lekarski chór łódzkiej Izby, który – jak powiedział doktor Andrzej Świąś, przewodniczący Komisji Kultury – udało się wreszcie reaktywować. A na koniec wszyscy nasyceni kulturalnie mogli także nasycić się kulinarnie, korzystając ze skromnego poczęstunku.

Za przygotowanie wystawy szczególnie serdecznie podziękowania należą się niezastąpionej pani Iwonie Szelewie z Biura OIL w Łodzi, a także pozostałym pracownikom Izby. ●

Bogumiła Kempieńska-Mirośławska
Komisarz Wystawy

Małgorzata Kowalczyk (lekarz dentysta – Łódź)

Ineza Kozłowska-Rogalska

(lekarz internista, lekarz dentysta – Łódź)

Danuta Krawczuk (lekarz – Łódź)

Wacław Krukowski (lekarz psychiatra – Olsztyn)

Kazimierz Kubiszyn (lekarz radiolog – Międzyrzec Podlaski)

Jolanta Kuszyńska-Szmuda (lekarz dentysta – Gdańsk)

Nina Lachiewicz (lekarz dentysta – Łódź)

Tomasz Lesiak (lekarz chirurgii ogólnej – Łódź)

Małgorzata Majewska-Kawińska

(lekarz ginekolog-położnik – Łódź)

Ewa Makuch

(lekarz chirurgii dziecięcej i rehabilitacji – Chełtło Drugie)

Roberta Marcinkowska (lekarz dentysta – Gniezno)

Halina Mąkowska (lekarz dentysta – Mielec)

Wiktoria Mikulska (lekarz laryngolog – Warszawa)

Elżbieta Napieralska-Krzysiek

(lekarz dermatolog – Aleksandrów Łódzki)

Alicja Naruszewicz-Petrenko (lekarz dentysta – Łódź)

Grażyna Omylak (lekarz dentysta ortodonta – Poznań)

Iwo Panasewicz (lekarz anestezjolog – Wyszków)

Hanna Rzepa (lekarz internista, kardiolog – Gdańsk)

Jolanta Siłska-Hańupka (lekarz alergolog – Poznań)

Krystyna Skupień (lekarz dentysta – Rybnik)

Irena Stańczak (lekarz psychiatra – Ostrów Wielkopolski)

Barbara Szeffer-Marcinkowska

(lekarz chirurg dentysta, ortopeda traumatolog – Łódź)

Marta Szrajber (lekarz radiolog – Bydgoszcz)

Grażyna Szukalska (lekarz dentysta – Poznań)

Paweł Symonowicz (lekarz urolog – Warszawa)

Eugenia Trzcńska

(lekarz chorób wewnętrznych – Zduńska Wola)

Barbara Uznańska-Loch (lekarz kardiolog – Łódź)

Waldemar Wiecha (lekarz dentysta – Kraków)

Janusz Wiśniewski (lekarz pulmonolog, laryngolog – Kielce)

Tadeusz Wolski (lekarz anestezjolog, internista – Warszawa)

Hanna Teresa Woźniak-Kwiatkowska

(lekarz dentysta – Płock)

autorzy
prac

„Czerwone maki” wybrzmiały na... Czerwonej

klub
lekarza

W piątkowy wieczór 17 maja 2019 r. Klub Lekarza przy ul. Czerwonej gościł znany duet muzyczno-gawędziarski w osobach Krzysztofa Jakubca – Mistrza Mowy Polskiej VOX POPULI 2009, popularyzatora wiedzy o historii oraz Zbigniewa J. Piaseckiego – muzyka i kompozytora. Panowie zaprezentowali przybyłym swój autorski projekt pt. „Spotkanie z majową gawędą i piosenką”. Spotkanie miało wymiar patriotyczny.

Pan Krzysztof nawiązał na wstępie do setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, podkreślając wagę tego wydarzenia dla Polaków. W programie jego występu znalazło się wiele znanych i mniej znanych piosenek patriotycznych, do śpiewania których artysta zachęcał przybyłych, w czym pomagały wyświetlane na ekranie teksty piosenek. Każda była poprzedzona gawędą, dotyczącą nie tylko genezy utworu, ale i faktów historycznych z okresu jego powstania. Uczestnicy

wieczoru dowiedzieli się wielu „ciekawostek”, które powszechnie nie są znane.

W salach Klubu Lekarza rozbrzmiewały pieśni z okresu polskich powstań – listopadowego i styczniowego, a także utwory ze „Śpiewnika domowego” Stanisława Moniuszki, które w czasie zaborów miały służyć „ku pokrzepieniu serc strapiionych”. Nie zabrakło pieśni i piosenek z okresu pierwszej i drugiej wojny światowej, a zwłaszcza pieśni legionowych oraz z okupowanej Warszawy. Zebrani usłyszeli i wspólnie zaśpiewali także wiele powszechnie znanych piosenek harcerek, jako że Krzysztof Jakubiec jest nie tylko harcmistrzem, ale też popularyzatorem wiedzy o historii harcerstwa oraz propagatorem pieśni i piosenek harcerek.

Podniosłym momentem, kończącym ten patriotyczny wieczór, było wspólne odśpiewanie utworu „Czerwone maki na Monte Cassino” dla uczczenia siedemdziesiątej piątej rocznicy zdobycia tego wzgórza przez żołnierzy polskich

z II Korpusu Gen. Władysława Andersa, przypadającej w dniu następnym, 18 maja. Na zakończenie obaj Panowie zostali uhonorowani przez prowadzącego wieczór, autora tej relacji, listem gratulacyjnym oraz drobnymi upominkami w postaci książek „Historia i współczesne oblicze OIL w Łodzi”. ●

Włodzimierz Kardas
wiceprezes ORL

Komisja Kultury Okręgowej Rady Lekarskiej w Łodzi zaprasza do Klubu Lekarza przy ul. Czerwonej na najbliższe imprezy:

WYSTĘP KABARETU OIL „BAK”

IMPREZA ODBĘDZIE SIĘ 18 CZERWCA (WTOREK), POCZĄTEK GODZ. 19:00.

Spektakl nosi tytuł „Pozory mylą, czyli strzał w 10”, gdyż przygotowany został z okazji dziesięciolecia powołania Kabaretu do życia. Będzie to powtórzenie występu, który odbył się po marcowej „Biesiadzie literackiej”.

Zapraszamy wszystkich fanów dobrej zabawy! ●

SPOTKANIE AUTORSKIE PROF. MARKA PAWLIKOWSKIEGO

IMPREZA ODBĘDZIE SIĘ 23 CZERWCA (NIEDZIELA), POCZĄTEK GODZ. 17:00.

Marka Pawlikowskiego nie trzeba przedstawiać, znają go wszyscy miłośnicy „żywego słowa”, gdyż jego wiersze oraz fragmenty prozy często gościły na łamach „Panaceum”. Profesor, specjalista endokrynologii, współtwórca neuroendokrynologii, jest jednak przede wszystkim humanistą. Sam pisze wiersze i krótkie opowiadania, przez kilka lat przewodniczył Unii Polskich Pisarzy Lekarzy.

Podczas spotkania Profesor odczyta fragmenty swoich nowelek z ostatnio wydanych książek: „Rozmowy z Baltazarem” oraz „Zamieć i inne

opowiadania”, a także utworów poetyckich z tomiku „Wiersze wybrane”.

Wszystkich wielbicieli poezji i prozy Marka Pawlikowskiego – serdecznie zapraszamy! ●

Dwadzieścia lat minęło...

Dwadzieścia dwa lata temu, podczas rodzinnego rejsu po Mazurach, w czasie postoju i zakupów w Mikotajkach, zobaczyłem na nabrzeżu podium i logo Okręgowej Izby Lekarskiej w Warszawie. Zaintrygowany podszedłem bliżej i zapytałem, co to za wydarzenie. Okazało się, że na podium stoją zwycięzcy regat Klubu Żeglarskiego „Bocianie Gniazdo” przy OIL w Warszawie.

Po powrocie do Łodzi, rozpocząłem rozmowy o pójściu w ślady warszawskich kolegów i założeniu „izbowego” klubu żeglarskiego. Udało mi się namówić Pawła Susłowskiego, aby zajął się organizacją tego przedsięwzięcia. Znany z rzetelności i pracowitości kolega, znakomicie wywiązał się z zadania i w maju 2000 r. odbył się na Wielkich Jeziorach Mazurskich Pierwszy Rajd Żeglarski OIL w Łodzi. Paweł przez osiemnaście lat sprawował funkcję komandora naszego klubu. W roku jubileuszu, łódzcy lekarze – żeglarze ślą Mu serdeczne podziękowania.

Była po temu okazja w dniach 23–26 maja, kiedy to na jeziorach Świącajtami i Mamry odbyły się jubileuszowe, dwudzieste regaty Klubu Żeglarskiego „Szkwał”. Naszą bazą (po raz drugi) była marina „Piękny Brzeg” nad Świącajtami, która zapewnia dobre warunki dla dwudziestu jachtów i ich załóg. Zaletą ośrodka jest to, że osoby towarzyszące żeglarzom, głównie żony, mogą mieszkać w domkach kempingowych. Ten wariant uczestnictwa w żeglarskich zmaganiach i „szantujących” wieczorach przyjęty także dzieci lekarzy – żeglarzy wraz z ich wnukami. Tegoroczne spotkanie miało zatem prawdziwie rodzinny charakter.

Pogoda była przez kilka dni iście żeglarska: słońce i wiatr. Tradycyjnie nie dotyczyło to piątku, czyli dnia regat. Wiatr był słaby albo nie było go wcale. Taka sytuacja spowodowała, że odbył się tylko wyścig długodystansowy po Świącajtach i Mamrach, nie przystąpiliśmy natomiast do planowanych klasycznych biegów

po trójkacie. Nie umniejsza to sukcesu zwycięskiej załogi, która perfekcyjnie wykorzystała trudne warunki i solidnie zdystansowała konkurentów. Dość powiedzieć, że różnica „na mecie” między pierwszą a dziesiątą załogą wyniosła dwie godziny.

Zwyciężyła załoga z Wielunia pod komendą kardiologa Pawła Kuźniaka (*nota bene* komandora zaprzyjżnionego z nami Klubu Żeglarskiego „Szanta”). W wyścigu dzielnie mu pomagali brat Rafał Kuźniak oraz Wiktor Matuszczyk i Włodzimierz Kasterka.

Wieczorami, przy ognisku, śpiewano szanty, liderem był Irek Juzala, a pomagała mu żona Lidia oraz bracia Kuźniakowie i reszta towarzystwa. Po wieczorze „kapitańskim”, podczas którego rozdawano nagrody, śpiewy trwały do czwartej rano. Co roku nagrodą dla zwycięskiej załogi jest Puchar Prezesa OIL w Łodzi, który – jak każda tradycja – wręczył osobiście aktualnie nam „prezesujący” doktor Paweł Czekalski, który specjalnie przyjechał na tę naszą żeglarską, jubileuszową, uroczystość. Pamiątkowe statuetki przekazał też Pawłowi Susłowskiemu

i Romualdowi Górniakowi z Częstochowy, którzy brali udział we wszystkich dwudziestu edycjach regat. W imieniu uczestników i zwycięzców dziękuję Panu Prezesowi.

Dziękuję też wszystkim uczestnikom tego rejsu, szczególnie zaś Pawłowi Susłowskiemu i Michałowi Bobrskiemu, którzy pomagali w organizacji rajdu. Słowa podziękowania kieruję pod adresem „komisji regatowej”, która dysponując jachtem motorowym, pomogła nam w sprawnej organizacji wyścigu. W skład „komisji” wchodził: doktor Zbigniew Kulak – sternik, Bożena Hoffman oraz Andrzej i Marek Hantzowie. Z powodu słabego wiatru, nie wszystkim załogom udało się na żaglach dołynąć do mety. Za rok będzie lepiej!

Jubileusz dwudziestolecia Klubu Żeglarskiego „Szkwał” będzie miał jeszcze jeden mocny akcent: 27 września, w ramach tradycyjnego „Wieczoru z szantami”, wystąpi w Klubie Lekarza w Łodzi zespół „Cztery Refy”. ●

Tekst i zdjęcia: Ryszard Golański

Klasyfikacja sterników

Paweł Kuźniak – Puchar Prezesa OIL w Łodzi
Wojciech Retkiewicz
Andrzej Staszewski
Tadeusz Tranda
Piotr Tume
Edward Januszkiewicz
Paweł Susłowski
Andrzej Mantusz

Marek Jarzębski
Michał Bobrski
Karol Koneczny
Maciej Kosylak
Jan Raczkowski
Wiesław Świętosławski
Marek Gajdowicz
Łukasz Zgoda – tradycyjna nagroda specjalna: lornetka

Łyk kieleckiej historii, legend i... smaków

otwarcie sezonu
„DR” 2019

To było już czternaste Otwarcie Sezonu „DoctoRRiders”. Tym razem w dniach 9–12 maja br. gościliśmy na przepięknej Ziemi Kieleckiej. Gospodarzem zlotu był Oleg Magdziarz, a patronat honorowy objął prezydent Kielc – Bogdan Wenta, który w drugim dniu naszego spotkania powitał nas na kieleckim Rynku i gościł

w Ratuszu. Wyjątkową pogodę zapewnił przeor Klasztoru Misjonarzy Oblatów na Świętym Krzyżu.

Naszą „metą” był hotel „Tęczowy Młyn” w Kielcach, a celem motocyklowych wypadów zamek w Chęcinach, skansen w Tokarni (gdzie spróbowaliśmy tamtejszej kuchni w „Kuzni Smaków”), no i – co zrozumiałe – Sanktuarium Relikwii Drzewa Krzyża Świętego. Był oczywiście łyk historii i legend, a także informacji o współczesnym rozwoju regionu. Ale nie mniejszą atrakcją byliśmy my sami w czasie parad głównymi deptakami Kielc i Chęcina oraz prezentacji naszych „maszyn” na kieleckim Rynku.

Przyjechało prawie dwustu „rajdersów” na około stu osiemdziesięciu motocyklach. Po zimowej przerwie stęsknionych, pełnych planów na kolejny sezon. Tak więc opowieściom nie było końca. Jak zwykle

organizacja perfekcyjna, a atmosfera wspaniała. Policjanci, którzy nas „obstawiali”, stwierdzili, że tak wspaniale zorganizowanej grupy motocyklistów, z kornetami na czele, jeszcze nie widzieli.

OLO – wielki szacun, a uczestnikom serdeczne dzięki. ●

Grzegorz Krzyżanowski

KOMUNIKAT

W dniach 22–25 sierpnia 2019 r. w Ośrodku „WODNIK” (www.hotel-wodnik.com.pl) w Słoku k. Bełchatowa odbędzie się

JUBILEUSZOWY XV OGÓLNOPOLSKI MOTOCYKLOWY ZLOT LEKARZY „DOCTORRIDERS” 2019

Kontakt: Klub Motocyklowy „DoctoRRiders”, tel. 42 683 17 27 (Elżbieta Sadura).

Prezydent Klubu „DR” – Grzegorz „Prezes” Krzyżanowski

Jubileuszowy V Nocny Półmaraton Piotrkowski zaprasza lekarzy

Bieg rozpocznie się 21 czerwca br., o godz. 21. Start na ul. Słowackiego, meta na Rynku Trybunalskim. Półmaraton będzie jednocześnie kolejnymi Mistrzostwami OIL w Łodzi w tej dyscyplinie biegowej, o czym przypomina lek. Przemysław Winiarski,

pomysłodawca i współorganizator Półmaratonu Piotrkowskiego.

Zapisy online na stronie <http://www.polmaratonpiotrkowski.pl> będą przyjmowane do 17 czerwca br. Szczegółowe informacje w regulaminie dostępnym pod powyższym adresem. ●

sport
i rekreacja

MPL w Tenisie na Trawie – po raz pierwszy

Mamy przyjemność ogłosić, że w kalendarium imprez sportowych Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi pojawiła się w tym roku kolejna, nowa pozycja, a mianowicie: I Mistrzostwa Polski Lekarzy w Tenisie na Trawie.

Zawody odbędą się 12–14 lipca 2019 r. w Michałowku w gminie Nieborów. ●

Szczegółowych informacji udziela oraz zapisy przyjmuje (do dnia 30 czerwca 2019 r.) organizator:

Wojciech Pietrzak, tel. 604 262 193,
e-mail: wosio@poczta.onet.pl

Mistrzostwa Polski Lekarzy w Biegu Alpejskim

Komisja Sportu, Kultury i Turystyki Dolnośląskiej Rady Lekarskiej

zaprasza wszystkich sympatyków sportu do wzięcia aktywnego udziału w Mistrzostwach Polski Lekarzy w Biegu Alpejskim, które odbędą się 11 sierpnia 2019 r. (niedziela) w Ludwikowicach Kłodzkich, w ramach 10. Biegu na Wielką Sowę. Dystans – 9,6 km, suma przewyższeń – 600 m.

Zapisy: <https://online.datasport.pl/zapisy/portal/zawody.php?zawody=4624> (w formularzu zgłoszeniowym zaznaczyć: Mistrzostwa Polski Lekarzy). ●

Kontakt do koordynatora:

Jerzy Słobodzian, tel. 602 486 406,
e-mail: jerzyslobodzian@gmail.com.

XIV Rajd Rowerowy po Puszczy Bolimowskiej

Delegatura Skierniewicka OIL w Łodzi zaprasza na XIV Rajd Rowerowy Lekarzy i Lekarzy Dentystów po Puszczy Bolimowskiej, który odbędzie się 7 września 2019 r. (sobota), w okolicach Nieborowa. Do udziału zachęcamy wszystkich lekarzy wraz z rodzinami z terenu naszej Izby. Chętni, w celu uzyskania szczegółowych

informacji, proszeni są o kontakt z organizatorami:

Małgorzatą Lindorf – tel. 606 837 827
lub Ewą Wnuk – tel. 609 842 700.

Informacji udziela również Biuro Delegatury OIL w Skierniewicach, ul. Rybickiego 8, tel. 46 832 31 47.

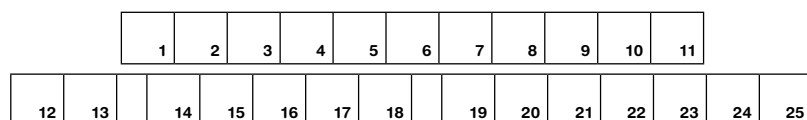
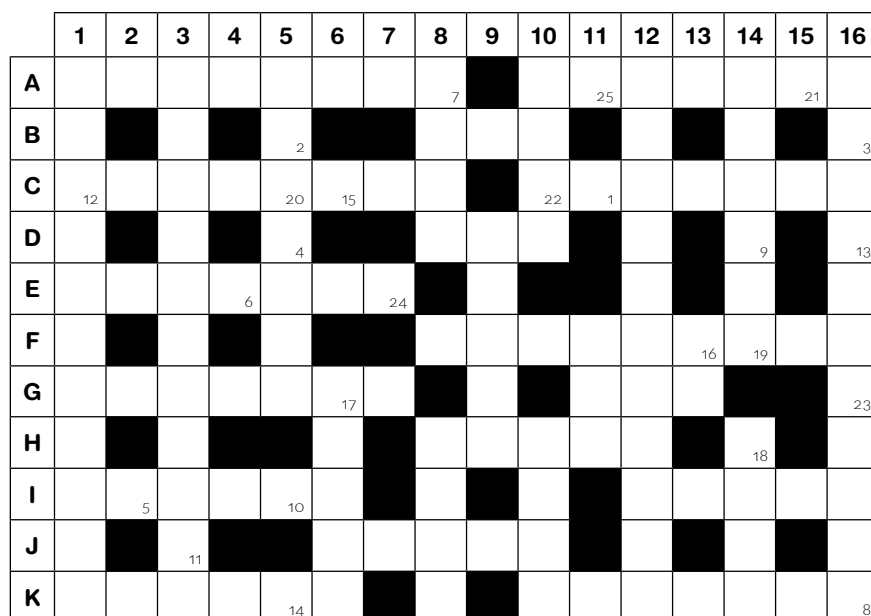

KOMUNIKAT

Komisja Sportu i Rekreacji ORL w Łodzi planuje zorganizować kurs samoobrony dla lekarek i lekarzy – członków łódzkiej Okręgowej Izby Lekarskiej.

Osoby zainteresowane proszone są o kontakt z dr. Kamilem Koszelą: kamil.aikido@interia.pl

Rozwiązanie krzyżówki w postaci hasła prosimy przestać na nasz adres pocztowy lub e-mailowy z dopiskiem: KRZYŻÓWKA NR 6/2019 do 30.06.2019 r. Prosimy o podawanie swoich adresów pocztowych.

Spośród rozwiązań zostaną wylosowane trzy prawidłowe. Nazwiska osób nagrodzonych podamy w „Panaceum” nr 9–10/2019. Nagrodami będą książki – niespodzianki.

Życzymy miłej zabawy!

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z NR 4/2019: TULIPANY SYMBOLEM NASZEJ NADZIEI
Z grona Czytelników, którzy nadesłali prawidłowe rozwiązania, wylosowani zostali: **Dorota Garnys-Kalisiak, Mateusz Palusiński i Andrzej Pieniński** – wszyscy z Łodzi. Wylosowanym lekarzom serdecznie gratulujemy wygranej! Nagrodę książkową wyślemy pocztą..

krzyżówka 6/2019

BIURO OIL „PANACEUM”

UL. CZERWONA 3

93-005 ŁÓDŹ

E-MAIL:

PANACEUM@OIL.LODZ.PL

Poziomo

- A1** wybitny chirurg i generał, patron jednego z łódzkich szpitali
A10 objaw alergii
B8 szary skandowiec
C1 obecność we krwi jądów bakteryjnych
C10 prenumerator
D8 torba na rowerowy bagażnik
E1 klusownik zastawiający pętlę
F8 badacz rozwoju zarodków
G1 linia na mapie synoptyka
G11 stoik na przetwory
H8 rezydencja arystokraty
I1 wymioty
I12 wiad rdzenia kręgowego
J6 wokalista z „Led Zeppelin”
K1 rodzaj dyfuzji
K10 przeciwnik homeopaty

Pionowo

- 1A** ogół środków i metod leczniczych stosowanych przy zagrożeniu życia ludzkiego
3A odcisk palca na papierze
5A dawniej posag panny młodej
6G roślinny symbol zdrowia
8A typ wybrzeża
8H kleszczyki chirurgiczne
9D zespół rockowy Brylewskiego i Budzyńskiego
10A zatopiony okręt
10H linijka geodety
11F ból w okolicy łędźwiowej
12A wada rozwojowa ujścia cewki moczowej
13F krótko „dobrze”
14A słony obwarzanek
14H słynny szwedzki kwartet
16A powstawanie przeciwciał skierowanych przeciw własnym tkankom

HUMOR MEDYCZNY

Sanitariusze wiozą karetką pacjenta.

– Dokąd jedziemy? – pyta pacjent.

– Do kostnicy – odpowiada sanitariusz.

– Ale... ja jeszcze nie umarłem.

– A my jeszcze nie dojechaliśmy...

Okręgowa Izba Lekarska w Łodzi po raz kolejny organizuje, tym razem jubileuszową, konferencję doskonalącą pt.

DZIESIĄTE ŁÓDZKIE SPOTKANIA STOMATOLOGICZNE

Termin: 27-29 września 2019 r.

Miejsce: Hotel „Wodnik”, Słok k. Bełchatowa
(<http://www.hotel-wodnik.com.pl>)

Rejestracja uczestników: 27 września br., w godz. 11:00-13:00.

Za udział w konferencji uczestnik otrzyma 25 punktów edukacyjnych.

Tematy wykładów

1. *Rozległe rekonstrukcje protetyczne z podniesieniem zwarcia – czynniki ryzyka, możliwości i ograniczenia* – dr n. med. Aneta Doliwa-Augustowska,
2. *Czy witamina D wpływa na leczenie stomatologiczne?* – prof. dr hab. n. med. Marzena Dominiak,
3. *Bezdech podczas snu – patomechanizm, znaczenie kliniczne* – prof. dr hab. n. med. Paweł Górski,
4. *Moje drugie spotkanie z nauką* – prof. dr hab. n. med. Bogdan Kałużewski,
5. *Niechirurgiczne leczenie chorób przyzębia* – dr hab. n. med. Jan Kowalski,
6. *Jak skrócić do sześciu miesięcy leczenie ortodontyczno-chirurgiczne pacjentów z klasami III stopnia* – prof. dr hab. n. med. Marcin Kozakiewicz,
7. *Zaburzenia okluzji – pierwsza pomoc* – dr n. med. Jacek Kozłowski,
8. *Leczenie periodontologiczne jako składowa interdyscyplinarna-go leczenia ortodontycznego, implantologicznego i protetycznego* – dr hab. n. med. Natalia Lewkowicz, dr n. med. Angelika Wójcicka,
9. *Trudności w ocenie następstw stosowania sił ortodontycznych* – prof. dr n. med. Grażyna Śmiech-Słomkowska, dr n. med. Jacek Pypeć,
10. *Licówki ceramiczne bez tajemnic* – prof. dr hab. n. med. Jerzy Sokółowski,
11. *Stomatologia heroiczna. Trudne i bardzo trudne przypadki endodontyczne* – dr n. med. Piotr Wujec.

Za ewentualne drobne korekty w programie z góry przepraszamy!

KOSZT UDZIAŁU W KONFERENCJI

Istnieją dwie opcje uczestnictwa dla członków samorządu lekarskiego: tylko w wykładach lub w całej konferencji, z wykładami, noclegami i imprezami towarzyszącymi.

Uwaga! Wykłady w obu opcjach są bezpłatne!

1. Koszt uczestnictwa tylko w wykładach konferencji, z obiadem, przerwą kawową, materiałami dydaktycznymi, w piątek, sobotę i niedzielę – 400 zł;
2. Koszt uczestnictwa w całej konferencji: wszystkie posiłki (śniadania, obiady, kolacje, przerwy kawowe), noclegi w pokojach dwuosobowych, materiały dydaktyczne, imprezy towarzyszące plus 1 godz. basenu gratis, w piątek, sobotę i niedzielę:
  - dla członków Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi oraz Wojskowej Izby Lekarskiej – 850 zł,
  - dla członków innych izb – 900 zł,
3. Koszt uczestnictwa w całej konferencji dla osoby towarzyszącej lekarzowi, a niebędącej lekarzem – 1107 zł.

Dopłata do samodzielnego pobytu w pokoju wynosi – 240 zł.

WARUNEK PRZYJĘCIA NA KONFERENCJĘ

Wypełnić formularz zgłoszenia, załączony na stronie internetowej łódzkiej OIL (www.oil.lodz.pl/Iss) i wysłać online na adres e-mail: szafraniecw@gmail.com.

Następnie dokonać wpłaty na konto PKO BP SA I Oddział w Łodzi:

98 10203352 0000160200100362

(tytuł wpłaty: „Konferencja X ŁSS-2019”).

Rezerwacja miejsca na konferencję następuje po wysłaniu formularza rejestracyjnego oraz dokonaniu wpłaty!

LICZBA MIEJSC OGRANICZONA, DECYDUJE DATA DOKONANIA WPŁATY!

3.

Kongres Unii Stomatologii Polskiej

Poznań, 19–21. 09. 2019

- Stomatologia biologiczna
- Stomatologia estetyczna – cyfrowa
- Periodontologia
- Chirurgia
- Resuscytacja
- Onkologia
- Medycyna estetyczna dla lekarzy dentystów
- Wykłady, warsztaty panele dyskusyjne

Zapraszamy!

www.cede.pl | www.cedenews.pl

X Łódzki Weekend Gastroenterologiczny

Łódź, 27-28 września 2019
hotel Andel's

www.gastroweekend.pl

Zapraszamy!

KOMUNIKAT

**WYSOKOŚĆ SKŁADKI
CZŁONKOWSKIEJ
OD 1 STYCZNIA 2015 R.**

Przypominamy, że uchwałą Naczelnej Rady Lekarskiej nr 27/14/VII z 5 września 2014 r. w sprawie wysokości składki członkowskiej ustalono, że od 1 stycznia 2015 r.:

- składka obowiązująca lekarza i lekarza dentystę, członek izby lekarskiej, wynosi 60 zł miesięcznie;
- lekarz posiadający ograniczone prawo wykonywania zawodu, tj. lekarz stażysta, opłaca składkę w wysokości 10 zł miesięcznie.

Obowiązek opłacania składki powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym lekarz, lekarz stażysta:

- 1) został wpisany do rejestru członków okręgowej izby lekarskiej,
- 2) utracił prawo do zwolnienia z obowiązku opłacania składki.

Składkę za dany miesiąc opłaca się do końca tego miesiąca lub z dowolnym wyprzedzeniem, osobiście lub za pośrednictwem pracodawcy: 1) na konto bankowe okręgowej izby lekarskiej lub 2) na indywidualny numer subkonta bankowego nadany i przekazany przez okręgową izbę lekarską, lub 3) w kasie okręgowej izby lekarskiej. Od zaległych składek nalicza się odsetki ustawowe.

Z obowiązku opłacania składki członkowskiej zwolniony jest lekarz, który:

- 1) ukończył 75 lat,
- 2) został skreślony z rejestru członków okręgowej lub wojewskiej izby lekarskiej,

3) złożył stosowne oświadczenie*, że nie osiąga przychodów z tytułu wykonywania zawodu oraz ze źródeł przychodów wymienionych w przepisach o podatku dochodowym od osób fizycznych, z wyłączeniem renty lub emerytury.

Zwolnienie z obowiązku opłacania składek ma charakter czasowy i przysługuje tylko na okres nieosiągnięcia wyżej wymienionych przychodów. Lekarz ma obowiązek niezwłocznie powiadomić okręgową radę lekarską o ponownym osiągnięciu przychodów i złożyć stosowne oświadczenie*. Prawo do zwolnienia z obowiązku opłacania składki traci z pierwszym dniem miesiąca, następującego po miesiącu, w którym osiągnięto określony w przepisach przychód.

Okręgowa rada lekarska może zażądać od lekarza dokumentów podatkowych w celu weryfikacji prawdziwości złożonego w tej sprawie oświadczenia. W przypadku ustalenia, że oświadczenie o nieosiągnięciu przychodu zostało złożone niezgodnie z prawdą lub w przypadku nieprzedstawienia przez lekarza dokumentów podatkowych, okręgowa rada lekarska podejmuje uchwałę stwierdzającą brak podstaw do zwolnienia lekarza z obowiązku opłacania składki w okresie, w którym lekarz faktycznie korzystał ze zwolnienia i wzywa go do zapłaty zaległych składek wraz z odsetkami ustawowymi. •

*Wzory oświadczeń o nieosiągnięciu przychodów oraz o osiągnięciu przychodów stanowią załączniki nr 1 i nr 2 do wymienionej na wstępie uchwały i są dostępne na stronie internetowej łódzkiej OIL lub w siedzibie jej biura w Łodzi oraz w biurach delegatur.

Medycyna Grabieniec Sp. z o.o.

Łódź, ul. Grabieniec 13

Łódź, ul. Zachodnia 12A/12C

Zatrudnimy

specjalistów w ramach umowy z NFZ:

neurologa lub anestezjologa

do poradni leczenia bólu

laryngologa

psychiatrę lub w trakcie specjalizacji z psychiatrii

do poradni zdrowia psychicznego

psychiatrę lub w trakcie specjalizacji z psychiatrii

do zespołu leczenia środowiskowego

neurologa

pulmonologa

alergologa

dermatologa

ginekologa

kardiologa

nefrologa dziecięcego

specjalistę rehabilitacji

Proponujemy korzystne warunki pracy

Kontakt: tel. 600 012 351, e-mail: iwona@grabieniec.pl

**CENTRUM
MEDYCZNE**

SZPITAL ŚW. RODZINY

Centrum Medyczne Szpital św. Rodziny pilnie zatrudni:

- lekarzy rodzinnych
- lekarzy internistów (choroby wewnętrzne)
- lekarzy pediatrów
- lekarzy z zaświadczeniem z OIL o lekarzu POZ w ramach kontraktu z NFZ
- pielęgniarki do opieki długoterminowej

Poszukujemy również lekarzy o specjalizacji z:

alergologii, diabetologii, dermatologii, kardiologii, neurologii, okulistyki, otolaryngologii (do realizacji świadczeń w ramach Medycyny Pracy oraz NFZ), **psychiatrii, reumatologii, gastroenterologii, rehabilitacji medycznej**, absolwentów Wydziału Nauk o Zdrowiu UM, kierunku Zdrowie Publiczne.

Proponujemy bardzo korzystne warunki pracy.

Kontakt

TEL. 691 221 200, E-MAIL: SEKRETARIAT@SWIETARODZINA.COM.PL

Wojewódzki Szpital Zespolony
im. Stanisława Rybickiego
w Skierniewicach

**PILNIE
ZATRUDNI**

- lekarzy specjalistów lub specjalizujących się (powyżej 2 lat specjalizacji) z zakresu **ratownictwa medycznego**,
- lekarzy specjalistów lub specjalizujących się (powyżej 2 lat specjalizacji) z zakresu **chorób wewnętrznych** do pracy w oddziale oraz SOR,
- lekarzy specjalistów lub specjalizujących się (powyżej 2 lat specjalizacji) z zakresu **chirurgii ogólnej** do pracy w SOR,
- lekarzy specjalistów lub specjalizujących się (powyżej 2 lat specjalizacji) z zakresu **nefrologii** do pracy w Oddziale Nefrologii i Stacji Dializ,
- lekarzy specjalistów lub specjalizujących się (powyżej 2 lat specjalizacji) z zakresu **chorób zakaźnych** do pracy w oddziale,
- lekarzy specjalistów lub specjalizujących się (powyżej 2 lat specjalizacji) z zakresu **pediatrii** do pracy w oddziale,
- lekarzy specjalistów lub w trakcie specjalizacji do pracy (dyżury) w NPL.

Warunki zatrudnienia i wynagrodzenia do uzgodnienia z Dyrektorem Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego im. St. Rybickiego, 96-100 Skierniewice, ul. St. Rybickiego 1,

TEL. 46 834 07 50, E-MAIL: SEKRETARIAT@WSZ-SKIER.PL

Miejskie Centrum Medyczne „POLESIE” w Łodzi
zatrudni

lekarzy specjalistów w ramach umowy z NFZ w zakresie:

- laryngologii
- ortopedii
- ginekologii
- chirurgii

W sprawie zatrudnienia prosimy kontaktować się z Dyrektorem MCM „Polesie” w Łodzi:

TEL. 513 818 335, E-MAIL: DYREKTOR@MCMPOLESIE.PL

Medycyna Grabieniec Sp. z o.o.
Łódź, ul. Grabieniec 13

Pilnie zatrudnimy:

pediatrę lub lekarza w trakcie specjalizacji z pediatrii lub lekarza rodzinnego lub lekarza z zaświadczeniem z OIL o lekarzu POZ w ramach kontraktu z NFZ do pracy w poradni pediatrycznej. Praca po południu: godzina rozpoczęcia pracy do uzgodnienia, w czwartki – szczepienia.

oraz internistę lub lekarza rodzinnego lub lekarza z zaświadczeniem z OIL o lekarzu POZ do poradni dla dorosłych w ramach kontraktu z NFZ

Kontakt: tel. 600 012 351, e-mail: iwona@grabieniec.pl

Praca

Lekarz – po doktoracie, przed egzaminem z **chorób wewnętrznych**, poszukuje pracy na terenie Łodzi,
TEL. 507 107 252

Lekarz medycyny estetycznej podejmie współpracę, posiadam laser diodowy LightSheer Desire do depilacji,
TEL. 509 454 024

Poszukuję do pracy w SPZOZ Aleksandrów Łódzki **lekarza dermatologa, laryngologa, ginekologa**,
TEL. 42 712 00 26

Miejskie Centrum Medyczne „Bałuty” w Łodzi, ul. Bydgoska 17/21, 91-036 Łódź, nawiąże współpracę z lekarzem posiadającym tytuł specjalisty lub specjalizację II stopnia w dziedzinie **STOMATOLOGII ZACHOWAWCZEJ Z ENDODONCJĄ** w ramach kontraktu NFZ,
tel. 42 655 32 18

Prywatny gabinet stomatologiczny w Tuszninie poszukuje do współpracy **lekarzy dentystów** ogólnie praktykujących oraz specjalisty endodoncji i specjalisty stomatologii dziecięcej. Duże możliwości rozwoju, praca w zgranym zespole. Zapraszamy do kontaktu,
TEL. 692 440 680

Gminna Przychodnia Zdrowia w Rzgowie zatrudni **lekarza pediatrę** lub **lekarza rodzinnego**,
TEL. 42 280 75 50,
ADMINISTRACJA@GPZ.RZGOW.PL

Prywatna Klinika w centrum Łodzi nawiąże współpracę z **lekarzem periodontologiem** (także w trakcie specjalizacji),
TEL. 730 610 515,
BIUROSANKM@GMAIL.COM

Zatrudnię **specjalistę psychiatrii** do PZP w okolicy Łodzi,
TEL. 503 169 912

Prywatna Klinika w centrum Łodzi nawiąże współpracę z **lekarzem dentystą**, także w trakcie specjalizacji. Działalność gospodarcza,
TEL. 730 610 515,
BIUROSANKM@GMAIL.COM

Poradnia POZ przy Szpitalu Zakonu Bonifratrów w Łodzi zatrudni **lekarza rodzinnego/ internistę** – na cały etat. Dobre warunki pracy,
TEL. 517 157 526

Gabinet stomatologiczny w Pabianicach nawiąże współpracę z **lekarzem dentystą**,
TEL. 601 386 333

Zatrudnię **ortodontę, dentystów** oraz **stażystów**,
TEL. 501 683 404

Podejmę współpracę z **lekarzem dentystą**. Pacjenci prywatni i NFZ. Praca 2–5 dni w tygodniu. Okolica Łodzi i Piotrkowa. Korzystne warunki współpracy,
TEL. 516 321 520

Praca dla **lekarza dentysty**, Łódź-Bałuty. NFZ i komercja,
TEL. 501 383 634

Zatrudnię **pediatrę** (mile widziana dodatkowo **medycyna rodzinna**) do POZ w okolicy Łodzi,
TEL. 503 169 912

Poradnia „NOWA” zatrudni **dermatologa** (kriochirurgia, dermatoskopia, elektrokoagulacja) oraz **okulistę** (OCT, ONH, GDX, laser YAG i fotokoagulacyjny),
TEL. 797 600 516, 530 950 668

POZ zatrudni **lekarza internistę** lub **lekarza rodzinnego** na pełny etat, w Łodzi. Warunki do uzgodnienia,
TEL. 791 007 999

Lekarza dentystę pilnie zatrudnię. Dobre warunki. Ozorków,
TEL. 600 326 159

ZATRUDNIMY LEKARZA

ZE SPECJALIZACJĄ II STOPNIA
CHORÓB PŁUC ORAZ INTERNY

w celu realizacji wizyt domowych na terenie województwa łódzkiego u pacjentów objętych

Domowym Leczeniem Tlenem

DANE KONTAKTOWE:

telefon: 500-852-006; 733-655-007

e-mail: kontakt@ahcterapia.pl

strona: www.ahcterapia.pl

NZOZ Eskulap – Pabianice, Konstantynów Łódzki – zatrudni **lekarza medycyny rodzinnej, pediatrę, ginekologa, neurologa (NFZ)**,
TEL. 605 525 015

Podjęmę współpracę z **endodontą** lub **dentystą** z zamiłowaniem do endodoncji w dobrze prosperującym od 25 lat gabinecie stomatologicznym w CENTRUM Piotrkowa Trybunalskiego,
TEL. 601 984 800

Miejskie Centrum Medyczne „Bałuty” w Łodzi, ul. Bydgoska 17/21 zatrudni **LEKARZA RODZINNEGO i LEKARZA INTERNISTĘ**.
Szczegółowe informacje na miejscu,
TEL. 42 657 69 83

Zatrudnię **lekarza dentystę** w prywatnym gabinecie w Tomaszowie Mazowieckim; CBCT, mikroskopy, asysta,
TEL. 601 285 828,
TOMADENT@WP.PL

Zatrudnię **lekarza dentystę** do dobrze prosperującego gabinetu w Bełchatowie. Duża baza pacjentów.
Dni do ustalenia,
TEL. 605 585 654

Prywatna poradnia „Multimedyk” zatrudni **lekarzy wszystkich specjalizacji** (lub w trakcie jej realizacji),
TEL. 690 972 505

Klinika stomatologiczna w Łodzi nawiąże współpracę ze **specjalistą ortodontji**,
TEL. 692 440 680

Samodzielny Szpital Wojewódzki im. M. Kopernika w Piotrkowie Trybunalskim zatrudni **lekarza specjalistę w dziedzinie chirurgii naczyniowej** jako konsultanta Pododdziału Udarowego w Oddziale Neurologicznym,
TEL. 44 648 03 00
(SEKRETARIAT SZPITALA)

NZOZ zatrudni **lekarza dentystę**, oferujemy korzystne warunki. Informacje,
TEL. 609 197 090

NZOZ w Łodzi, działający od 25 lat, zatrudni **lekarza dentystę**. Praca na NFZ i prywatnie,
TEL. 600 750 976

Zatrudnię **lekarza dentystę** w NZOZ na Górnej (Łódź). Praca w ramach NFZ i prywatnie. Gabinet dobrze wyposażony endodontycznie: endopilot, mikroskop i RVG. Wymagana własna działalność,
TEL. 602 273 391,
IWONASZYM@GAZETA.PL

Gabinet stomatologiczny „Trident +” zatrudni **rejestratorkę**. Dobre warunki pracy, możliwość rozwoju. Doświadczenie niewymagane. CV proszę przestać na adres: A.ZECIN@GMAIL.COM,
TEL. 600 913 852

Miejskie Centrum Medyczne „POLESIE” w Łodzi zatrudni do pracy w Przychodniach POZ lekarzy o specjalności: **internista, medycyna rodzinna, pediatra**.
W sprawie zatrudnienia prosimy kontaktować się z Dyrektorem MCM „Polesie” w Łodzi:
TEL. 513 818 335, E-MAIL: DYREKTOR@MCMPOLESIE.PL

Stomatologiczna Pomoc Doraźna w ramach umowy z NFZ w Piotrkowie Trybunalskim. Nawiążemy współpracę z **LEKARZEM DENTYSTĄ** po stażu. Miła atmosfera, elastyczny czas pracy (już od jednego dyżuru na miesiąc). Więcej informacji TEL. 600 730 612

Prywatna Klinika Psychiatryczna Inventiva w Tuszynie nawiąże współpracę z **lekarzami spec. psychiatrii lub innych specjalności**
SEKRETARIAT@KLINIKA-INVENTIVA.PL, TEL. 602 305 132

NZOZ ESKULAP Pabianice, Konstantynów Łódzki zatrudni lekarza medycyny rodzinnej, pediatrę, ginekologa, neurologa (NFZ) tel. 605-525-015

Dynamicznie rozwijający się gabinet stomatologiczno-ortodontyczny w Koninie poszukuje ambitnego **LEKARZA DENTYSTY**
Zapewniamy atrakcyjne wynagrodzenie.
TEL. 512 550 358, E-MAIL: RECEPCJA@SEKORTODENT.PL

CENTRA MEDYCZNE MEDYCEUSZ
MEDICAL CENTRES THE MEDICI

nawiąże współpracę z lekarzami różnych specjalizacji w ramach przeprowadzania konsultacji komercyjnych oraz/lub NFZ

CMM Bazarowa

- do dyspozycji w pełni wyposażony blok operacyjny,
- dwie sale operacyjne,
- powierzchnia do prowadzenia działalności medycznej.

CMM Limanowskiego

- wynajem gabinetu lekarskiego w przychodni 15 m²,
- nowe pomieszczenia wraz z wyposażeniem,
- USG, TK, MR,
- punkt pobrań.

Oferujemy:

- dowolną formę współpracy,
- możliwość wyboru godzin pracy 7-20.

Zapraszamy do współpracy lekarzy wszystkich specjalizacji

Tel: 511 014 293 | e-mail: a.stepien@medyceusz.com
www.centramedycznemedyceusz.com

NZOO zatrudni
LEKARZA DENTYSTĘ
Praca na NFZ i prywatnie

TEL. 502 411 415

Centrum Rehabilitacji KRASZEWSKIEGO w Łodzi
nawiąże współpracę z lekarzem
SPECJALISTĄ REHABILITACJI MEDYCZNEJ lub ORTOPEDIĄ.

Zapraszamy do kontaktu:

PIOTR.SLEZAK@KAMIENMILOWY.ORG.PL lub TEL. 531 310 390

Samorządowa Przychodnia Zdrowia w Tuszynie
zatrudni na etat

LEKARZA RODZINNEGO lub **INTERNISTĘ** do poradni POZ
oraz podejmie współpracę ze specjalistą **GINEKOLOGIEM.**

Kontakt – dział Kadr:

KADRY@SPZTUSZYN.PL, TEL. 42 614 34 00, WWW.SPZTUSZYN.PL

Poszukuję do NZOO Łódź-Górna
lekarza lub rezydenta chorób wewnętrznych
albo **lekarza, lub rezydenta medycyny rodzinnej**
na umowę o pracę lub inną formę.

TEL. 697 970 621

NZOO w ŁODZI zatrudni
LEKARZA
LARYNGOLOGA (NFZ
i świadczenia prywatne),
TEL. 609 093 949

Prywatna klinika
stomatologiczna poszukuje
anestezjologa do zabiegów
u dzieci w znieczuleniu
ogólnym i implantologa.
Wymagane doświadczenie. Dobre
warunki i sprzęt. Warta k. Sieradza.
TEL. 697 921 632

NZOO w Ozorkowie
zatrudni lekarza
DENTYSTĘ.
Dobre warunki,
tel. 600 326 159

USŁUGI KSIĘGOWE
mgr Beata Rożnowska
dojazd do klienta (Łódź)
TEL. 604 876 675
ROZNOWSKA.BEATA@WP.PL

Centrum Medyczne Renoma z Łodzi
sprzeda kompletny sprzęt kardiologiczny:

- Bieżnię do prób wysiłkowych BTL Treadmil
- EKG BTL o8SD z systemem do prób wysiłkowych ERGOE300
- HOLTER EKG BTL R-3 z systemem
- HOLTER ciśnienia BTL ABPM II
- Defibrylator DEFI-N

Sprzęt całkowicie sprawny, serwisowany na bieżąco,
praktycznie nieużywany.

Cena zestawu: 39 000,00 zł

E-MAIL: AMODRZEJEWSKA@RENOMA-MED.PL, TEL. 539 089 399

Wszystkie sprzęty można obejrzeć
w Centrum Medycznym Renoma, Łódź ul. Sterlinga 16/18.

Zatrudnimy **lekarza okulistę**
do wykonywania konsultacji
w zakresie medycyny pracy,
pediatrę oraz specjalistę
medycyny rodzinnej
lub specjalistę **chorób**
wewnętrznych do pracy
w POZ,

TEL. 44 634 11 20,
SPZOZ_ZELOW@INTERIA.PL

Zatrudnię **lekarza dentystę**
do gabinetu w Zgierzu,
TEL. 693 908 008

Zatrudnię **lekarza rodzinnego,**
internistę,
TEL. 604 531 985

Poszukujemy **lekarza do pracy**
w POZ na Retkini. Lekarz
ze specjalizacją z **medycyny**
rodzinnej lub **chorób**
wewnętrznych, ale także
rezydent w trakcie specjalizacji
lub emeryt. Każda forma
zatrudnienia możliwa – etat,
zlecenie, kontrakt i wymiar
czasu pracy (cały etat lub
część). Stawka w zależności
od formy zatrudnienia od 80
do 110 zł za godzinę,
1438H@GAZETA.PL,
TEL. 501 046 480

Centrum medyczne w Otwocku
nawiąże współpracę z **lekarzem**
pediatrą oraz z **lekarzem**
rodzinnym.
TEL. 572 603 695

Klinika Stomatologiczna
nawiąże współpracę z **lekarzem**
endodontą (doświadczenie
w pracy pod mikroskopem)
na 2 dni w miesiącu.
Nowoczesny sprzęt, praca
na 4 ręce. Pacjenci tylko
prywatni. Zainteresowanych
prosimy o przesłanie swojego
CV na adres:
KLINIKANOWAK@GMAIL.COM
lub TEL. 512 330 105

Nowoczesny gabinet
stomatologiczny
w Aleksandrowie Łódzkim
podejmie współpracę
z **lekarzem dentystą,**
TEL. 501 431 020

Przyzakładowa Przychodnia
przy Narodowym Centrum
Badań Jądrowych w Świerku
zatrudni **lekarza medycyny**
pracy.

TEL. 602 571 909 LUB 22 273 10 40

Sprzedam

Leżanki lekarskie i stół
chirurgiczny,
SLIWZYNSKI@TERVENT.COM.PL

Narzędzia dentystyczne –
nowe,
TEL. 42 63 64 958

Pełne wyposażenie gabinetu
stomatologicznego (bardzo
mało używane) z Makromedu,
TEL. 601 760 304

Lokale

LOKAL 103 m² (po aptece)
do wynajęcia na gabinety
lekarskie, Łódź-Bałuty,
TEL. 608 357 237

Do wynajęcia 2-stanowiskowy,
wyposażony gabinet
stomatologiczny. Działający
w tej lokalizacji od 15 lat; Łódź-
Bałuty, ul. Mackiewiczza,
TEL. 501 229 559

Wynajmę lub sprzedam
nowoczesne mieszkanie pod
gabinet w Uniejowie. Trzy
pokoje z aneksem kuchennym,
pow. 50 m kw, osobno WC
i łazienka, I piętro, dwa
balkony.
TEL. 600 830 570

WYNAJEM lub ODSTĘPNE
pomieszczeń na działalność medyczną – 80 m².
Gotowe gabinety i rejestracja, po remoncie.

Ścisłe centrum Łodzi, okolice Dworca Fabrycznego. Parking!

TEL. 739 305 700

Z posiedzeń Rady

14 maja 2019 r.

Posiedzenie prowadził prezes ORL w Łodzi Paweł Czekalski.

Na wstępie prezes P. Czekalski podziękował członkom Rady za udział w XXXVII Okręgowym Zjeździe Lekarzy. Następnie przyjęto protokół z posiedzenia ORL nr 8/VIII/2019 i program Rady po wprowadzeniu autoprawki w pkt. 5, a sekretarz Mateusz Kowalczyk przedstawił sprawozdanie z prac ostatniego posiedzenia Prezydium ORL w dniu 16 kwietnia br. Grzegorz Krzyżanowski poinformował, w nawiązaniu do tematu, podjętego podczas Prezydium, że po dofinansowanie do szczepień ochronnych zgłaszają się lekarze, którzy od wielu lat zalegają ze składkami. Zgodnie z regulaminem programu, otrzymują odmowę.

•••

Następnie prezes Paweł Czekalski zdał relację z ostatniego posiedzenia NRL w dniu 2 kwietnia br. Podczas posiedzenia prezes Andrzej Matyja wręczył nagrody lekarzom i lekarzom denty stom, którzy najlepiej zdali LEK i LDEK w kraju. Taką nagrodą uhonorowana została lek. dent. Alicja Musierowicz z łódzkiej Izby. Prezes A. Matyja złożył również podziękowania dla Ryszarda Golańskiego, który pełnił stanowisko redaktora naczelnego „Gazety Lekarskiej” w okresie dwóch minionych kadencji (VI i VII).

Z ważniejszych wiadomości, jakie były przekazane w czasie omawianego posiedzenia NRL, wymienić należy informacje o:

1) powołaniu w Ministerstwie Zdrowia, w Departamencie Kwalifikacji Medycznych i Nauki, samodzielnego stanowiska pełnomocnika ds. kształcenia stomatologicznego,

2) finansowaniu przez Rząd półrocznych stypendiów dla młodych zdolnych lekarzy w Stanach Zjednoczonych,

3) liczbie wniosków, jakie otrzymała Komisja Stypendialna NRL, na dofinansowanie szkoleń w pierwszej turze ich składnia,

Do Komisji Stypendialnej wpłynęło pięćdziesiąt sześć wniosków. Kwoty wnioskowanego dofinansowania wahają się od 3 do 10 tys. zł, najwyższe pochodzą od lekarzy stomatologów ze względu na ceny kursów. Otwarta jest już nowa tura składania wniosków.

4) problemie, jaki dotyczy udzielania zgód/odmów przez okręgowe rady lekarskie na udział lekarzy spoza Unii Europejskiej w konsyliach lekarskich.

Przepisy w tym zakresie są dziś niejasne i okręgowe rady lekarskie poszczególnych izb wydają różne opinie w tej sprawie. Przepisy te wymagają doprecyzowania, w celu ujednolicenia decyzji w całym kraju.

Członkowie NRL przyjęli ponadto:

– uchwałę o zwołaniu Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Lekarzy 22 maja 2020 r.,

– stanowisko odnoszące się do zmian w projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego.

Rada zaakceptowała w stanowisku wprowadzenie obowiązku zawiadamiania o zakończeniu postępowania toczącego się z urzędu przeciwko lekarzowi w sprawie o czyn związany z wykonywaniem obowiązków zawodowych. Zwrócono jednak uwagę, że organy samorządu powinny być zawiadamiane również o wszczęciu postępowania w takich sprawach.

•••

Następnie prezes P. Czekalski przedstawił sprawozdanie z odbytych spotkań i udziału w różnych wydarzeniach, które odbyły się w ostatnim czasie. Do najważniejszych należały:

– spotkanie z rektorem Uniwersytetu Medycznego w Łodzi;

Tematem spotkania była kwestia dotycząca współpracy w organizowaniu szkoleń podyplomowych dla lekarzy i lekarzy denty stom – członków OIL w Łodzi. Spisano w tej sprawie specjalną umowę intencyjną, podpisaną przez rektora UM – prof. Radzisława Kordka i prezesa ORL – dr. n. med. Pawła Czekalskiego. Omawiane były ponadto założenia dotyczące wspólnej akcji szczepień młodzieży łódzkiej przeciwko HPV.

– udział w konferencji prasowej w siedzibie OIL w Łodzi w sprawie organizowanej przez samorząd lekarski akcji pn. „SOR(ry), tu ratuje się życie”, która ma uświadomić społeczeństwu, z jakimi sprawami pacjenci powinni się zgłaszać na SOR, a z jakimi udać się do lekarza POZ czy NPL.

•••

W czasie dalszej części posiedzenia ORL, Izabela Banaś, przewodnicząca Okręgowej Komisji Rewizyjnej, zdała relację z udziału w konferencji „Prawo i medycyna” w charakterze lekarza medycyny rodzinnej. Na konferencji wystąpiła jako referent w panelu dotyczącym szczepień ochronnych i przedstawiła aspekty prawne odmowy szczepień (więcej na ten temat – na łamach „Panaceum”).

Prezes P. Czekalski poinformował przy okazji, że Rada Miasta Łodzi zapowiedziała przyjęcie uchwały w sprawie wprowadzenia punktowanego kryterium, które w przyjęciach dzieci do przedszkoli i żłobków miejskich preferowałoby dzieci zaszczepione. W tym punkcie rozgorzała dyskusja, czy Komitetowi Inicjatywy Obywatelskiej „Szczepimy, bo myślimy” udało się zebrać wymagane sto tysięcy podpisów, które pozwoliłyby na procedowanie przygotowanego projektu ustawy. Z medialnych doniesień wynikało, że Komitet 6 maja br. złożył do Marszałka Sejmu odpowiednie dokumenty, z załączonymi listami podpisów, ale nie udało się jednak zebrać zapasowych głosów, dlatego teraz trzeba zacząć dwa tygodnie na sprawdzenie i ogłoszenie ważności głosów (więcej na ten temat – na łamach „Panaceum”).

Paweł Czekalski omówił przebieg i ustalenia, jakie zapadły na wspólnym spotkaniu

Apel ORL w Łodzi nr 9/VIII/ 2019-05-29 z 4 maja 2019 r.

Okręgowa Rada Lekarska w Łodzi apeluje do osób zarządzających podmiotami prowadzącymi szkolenie specjalizacyjne lekarzy w formie rezydentury o to, by korzystając z pracy lekarzy rezydentów, w szczególności wyznaczając ich do pełnienia dyżurów medycznych, zwłaszcza w Szpitalnych Oddziałach Ratunkowych, brali przede wszystkim pod uwagę konieczność zapewnienia prawidłowego przebiegu szkolenia specjalizacyjnego. Przypadki, w których lekarze rezydenci dyżurują w SOR niezgodnie z zapisami programu specjalizacji, jest naruszeniem zasad prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego, wymagającym interwencji Ministerstwa Zdrowia, jako powierzającego prowadzenie tego szkolenia. Jednocześnie przypominamy, że ewentualne dyżury w obrębie SOR po uzyskaniu zgody przez kierownika specjalizacji, dotyczą rezydentów realizujących program specjalizacji z: medycyny ratunkowej, modułu specjalistycznego chirurgii ogólnej, modułu specjalistycznego chorób wewnętrznych i pediatrii.

Prezydium ORL w Łodzi i Zarządu Regionu łódzkiego OZZL w dniu 23 kwietnia br. W czasie spotkania zdecydowano o organizacji i przeprowadzaniu wspólnych akcji protestacyjnych, a także medialnych. Potwierdzono potrzebę lepszej komunikacji między stomatologami działającymi w OZZL i w samorządzie lekarskim, żeby wspólnie podejmować decyzję na tym polu. Rozmawiano o organizacji manifestacji 1 czerwca br. w Warszawie, na którą wybierają się zarówno przedstawiciele łódzkiego samorządu, jak i członkowie OZZL. Lekarze z Porozumienia Rezydentów – Jan Czarnecki i Filip Płużański przedstawili szczegółowy planu organizacyjnego.

Sekretarz M. Kowalczyk omówił spotkanie przedstawicieli Łódzkiego Porozumienia Samorządów Zawodów Zaufania Publicznego i poinformował, że zaproponował podjęcie wspólnego stanowiska popierającego protest lekarzy i warszawską manifestację 1 czerwca br. Członkowie ORL poprosili o przygotowanie propozycji treści tego stanowiska, która ma być dyskutowana na kolejnym spotkaniu (więcej na ten temat i ostateczny tekst przyjętego przez ŁPSZZP – na łamach „Panaceum”).

Na koniec tej części posiedzenia, prezes P. Czekalski poinformował o organizowanym w siedzibie naszej OIL, w dniach 11–12 czerwca br., II Kongresie Komunikacji

w Ochronie Zdrowia. Organizatorem Kongresu jest Fundacja „Misja Medyczna”, która współpracuje z naszą Izbą przy organizacji cyklicznych spotkań pn. „Czwartki ze zdrowiem i medycyną” (więcej) o tych spotkaniach – na łamach „Panaceum”).

•••

W kolejnej części posiedzenia ORL, Paweł Czekalski omówił uchwały podjęte podczas XXXVII OZL w Słoku k. Bełchatowa, które Rada ma obowiązek zrealizować. Są to:

– uchwała w sprawie składania Przynależności Lekarskiego w czasie wręczania prawa wykonywania zawodu;

Członkowie Rady dyskutowali nad koniecznością złożenia formalnego podpisu pod treścią takiego przynależności i formie, z jakiej powinno być one składane. Głos w dyskusji zabrali: Paweł Czekalski, Grzegorz Krzyżanowski, Grzegorz Mazur, Ewa Denys-Ptaszyńska. Ostatecznie nie zdecydowano o konieczności złożenia podpisu.

– uchwała w sprawie zorganizowania konferencji poświęconej udziałowi lekarzy i lekarzy dentystów w zarządzaniu ochroną zdrowia (chodzi o dyskusję w gronie lekarzy, którzy pełnią w ochronie zdrowia funkcje kierownicze);

Paweł Czekalski poprosił autora projektu uchwały w tej sprawie – Fabiana Obzejtę o przygotowanie propozycji programu takiej konferencji.

– apel o wzięcie udziału w czerwcowej manifestacji organizowanej przez OZZL i Porozumienie Rezydentów, a także akcji ograniczania, w ramach protestu, czasu pracy przez lekarzy i wypowiadania umów *opt-out*.

•••

Członkowie Rady wysłuchali informacji przedstawicieli OZZL na temat organizowanego przez związek protestu. Głos zabierali:

1. Małgorzata Zatke-Witkowska, która przedstawiła harmonogram działań podjętych w tej kwestii i poinformowała, że:

– w marcu 2019 r. na terenie dużych miast w całym kraju pojawiły się billboardy z hasłami „Pacjenci w kolejkach, lekarze na dyżurach umierają”. Impulsem do akcji billboardowej był m.in. zgon lekarza z Łodzi podczas dyżuru;

– ZG OZZL zlecił przeprowadzenie badania opinii publicznej, w którym zapytano, co powinno być sfinansowane przez Rząd w pierwszej kolejności, a ankietowani wskazali w pierwszym rzędzie na likwidację kolejek w ochronie zdrowia, stawiając tę kwestię wyżej niż każdą sprawę z tzw. „piątki Morawieckiego” i „piątki Kaczyńskiego”;

– na 9 maja br. przedstawiciel ZG OZZL został zaproszony przez ministra zdrowia na prezentację projektu nowej ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentysty, z udziałem dziennikarzy;

Do tej pory OZZL nie otrzymał projektu ustawy przygotowanej przez zespół pod przewodnictwem J. Bilińskiego, po wprowadzeniu do niej poprawek „ministerialnych”, a jedynie został zapoznany z jej założeniami, przedstawionymi podczas prezentacji. Zgodnie z tymi założeniami, w projekcie ustawy ma znaleźć się wiele zapisów, o które zabiegali rezydenci, ale wiele zostało pominiętych lub zmienionych, w stosunku do projektu, który przygotował wspomniany zespół. Projekt ustawy ma zostać skierowany teraz do konsultacji społecznych.

– na 1 czerwca br. została zaplanowana ogólnopolska manifestacja w Warszawie.

2. Jan Czarnecki z Porozumienia Rezydentów OZZL, który był gościem Rady zaprosił członków ORL do udziału w manifestacji, przedstawił także jej planowany przemarsz ulicami Warszawy oraz miejsca postoju. Poprosił ponadto o powiadomienie członków Izby o wyjeździe na manifestację poprzez system SMS.

Prezes P. Czekalski poinformował członków Rady o tym, że Prezydium NRL, obradujące 10 maja br., wystosowało apel do lekarzy i lekarzy dentystów w sprawie udziału w manifestacji organizowanej przez OZZL.

•••

W części dotyczącej spraw bieżących delegatur, głos zabierali ich przewodniczący:

– Łukasz Jasek (Delegatura Łódzka), który poinformował, że najbliższe spotkanie Delegatury zaplanowane jest na 10 czerwca; – Grzegorz Mazur (Delegatura Piotrkowska), który zaprosił zainteresowanych do udziału w Mistrzostwach OIL w Półmaratonie, w ramach Nocnego Półmaratonu Piotrkowskiego Czterech Kultur 21 czerwca br., a także poinformował, że 18 czerwca odbędzie się tradycyjny mecz siatkówki „O Puchar Nocy Świętojańskiej” między reprezentacjami Piotrkowa Trybunalskiego i Bełchatowa;

– Włodzimierz Kardas (Delegatura Sieradzka), który poinformował o działaniach, jakie w ostatnim czasie podjęła Delegatura (sprawozdanie na ten temat zamieszczone zostało na łamach „Panaceum”);

– Robert Filipczak (Delegatura Skierniewicka), który poinformował o ostatnim posiedzeniu Delegatury 7 maja br., z udziałem prezesa ORL – P. Czekalskiego (sprawozdanie z jego przebiegu zamieszczone zostało na łamach „Panaceum”), a także powiadomił, że w tym roku w czerwcu nie odbędzie się tradycyjny „Spływ kajakowy rzeką Pilicą”, natomiast „Rajd Rowerowy po Puszczy Bolimowskiej” wyznaczony został na 7 września br.

•••

W części dotyczącej spraw komisji problemowych, omówiono następujące kwestie, przekazane przez przewodniczących poszczególnych komisji:

1. Ośrodek Kształcenia Medycznego;

Rada podjęła uchwałę w sprawie upoważnienia lek. dent. Małgorzaty Lindorf do złożenia wniosku o dotację NIL na konferencję „Dziesiąte Łódzkie Spotkania Stomatologiczne”.

2. Koło Młodych Lekarzy i lekarzy Dentystów;

Jakub Spałka przedstawił:

a) projekt apelu ORL do osób zarządzających podmiotami leczniczymi, prowadzącymi szkolenie specjalizacyjne lekarzy w formie rezydentury;

Członkowie Rady dyskutowali nad bezpieczeństwem pracy rezydentów, którzy niekiedy samodzielnie muszą wykonywać trudne dla nich procedury lub podejmować decyzje podczas dyżurów na SOR-ze, które należą do jednych z najtrudniejszych. Taka sytuacja stanowi dla nich zagrożenie. Marek Nadolski opowiedział o sprawie rezydentek, które samodzielnie wykonywały operację, czego nie powinny robić, narażając się na zarzuty. Głos w dyskusji zabrali:

Łukasz Jasek, Małgorzata Zatke-Witkowska, Paweł Czekalski, Elżbieta Jaszczuk, Ewa Kralkowska, Jan Czarnecki i Robert Sujka.

Apel został podjęty (jego tekst – obok).

b) informację o uczestniczeniu członków KMLiLD w spotkaniu z przedstawicielami Centrum Informatyzacji Ochrony Zdrowia, w czasie którego rozmawiano o problemach z obsługą tego systemu.

3. Komisja Bytowa;

Zbigniew Kijas poinformował, że na zaproszenie tytułu dofinansowania szczepień dla członków OIL, przekazano z tym roku z budżetu Komisji 17 tys. zł.

4. Komisja Finansowo-Budżetowa;

Zbigniew Kijas poinformował, że najbliższe spotkanie Komisji odbędzie się 11 czerwca br., na którym omawiana będzie aktualna sytuacja finansowa Izby oraz kwestia racjonalizacji kosztów. W tym punkcie przedstawiony został projekt uchwały ORL, upoważniającej prezesa ORL – P. Czekalskiego do samodzielnego wydatkowania z budżetu Izby kwoty 10 tys. zł w miesiącu na pilne cele bieżące. Uchwała została podjęta.

5. Komisja Informatyzacyjno-Wydawnicza;

Grzegorz Krzyżanowski poinformował, że spotkanie Komisji odbędzie się 15 maja br., po którym można się spodziewać przekazania ważnej informacji.

6. Komisja Kultury;

Mateusz Kowalczyk (w zastępstwie Andrzeja Święcia) poinformował o planowanych w najbliższym czasie imprezach w Klubie Lekarza. Do najważniejszych należy wernisaż Ogólnopolskiej Wystawy Malarstwa Lekarzy, w dniu 26 maja br., na który zaprosił wszystkich członków Rady.

7. Komisja Sportu i Rekreacji;

Ryszard Golański poinformował o najbliższych imprezach sportowych, organizowanych w ramach łódzkiej OIL, w tym m.in. jubileuszowych XX Regatach Żeglarskich Klubu „Szkwiał” o Puchar Prezesa OIL (23–26 maja, Kraina Wielkich Jezior), I Mistrzostwach Polskiej Lekarzy w Koszykówce (31 maja – 1 czerwca, Łódź) oraz innych.

8. Komisja Etyki;

Prof. Janusz Wasiak poinformował, że na skutek mediacji prowadzonych przez Komisję między dwoma skonfliktowanymi ze sobą lekarzami – członkami OIL w Łodzi, jedna ze stron została zobowiązana do zamieszczenia przeprosin na łamach pisma „Panaceum”. Przeprosiny już się ukazały, a tym samym spór doczekał się pozytywnego finału.

9. Komisja Rzecznika Praw Lekarzy

Marek Nadolski poinformował, że ostatnie posiedzenie Komisji poświęcono pewnym praktykom, które są dość często stosowane przez pracodawców wobec lekarzy. W przypadkach, gdy lekarzowi grozi wypowiedzenie dyscyplinarne, proponuje się mu – w ramach ugody – podpisanie wypowiedzenia za porozumieniem stron. Takie rozwiązania, niby korzystne dla lekarza, zamyka mu możliwość dochodzenia swoich praw przed sądem pracy.

•••

W kolejnym punkcie prezes P. Czekalski omówił aktualną sytuację w ochronie zdrowia, zwracając szczególną uwagę na następującą kwestię, dotyczącą wystawiania zaświadczeń o czasowej niezdolności do pracy obowiązkowo

w wersji elektronicznej od 1 grudnia 2019 r., co budzi sprzeciw lekarzy i lekarzy dentyków, którzy mają utrudniony dostęp do sieci elektronicznej. Członkowie Rady otrzymali w tej sprawie e-mailem dwa pisma, z którymi powinni się zapoznać: z ZUS (przypominające aktualne przepisy dotyczące zwolnień lekarskich) oraz z NRL, podpisane przez prezesa, omawiające przypadki postępowań ZUS w sprawie lekarzy wystawiających zwolnienia lekarskie w wersji papierowej. Prezes poinformował też członków Rady, że e-mailem przekazał drugie pismo prezesa NRL, prezentujące rządowy projekt rozwiązań legislacyjnych, upraszczających zasady wystawiania recept lekarskich.

Następnie prezes przekazał jeszcze kilka informacji z NIL, dotyczących:

- treści porozumienia podpisanego między rezydentami i ministrem zdrowia w lutym 2018 r., w temacie wzrostu nakładów na ochronę zdrowia w latach 2019–2024 i wskaźników przyjętych do obliczenia tego wzrostu;

- głosu przedstawicieli NRL na posiedzeniu sejmowej Komisji Zdrowia w sprawie sposobu wyliczania minimalnych wydatków na ochronę zdrowia na podstawie odsetek PKB.

Omawiając korespondencję bieżącą, jaka wpłynęła do Biura OIL w Łodzi, prezes P. Czekalski zapoznał członków Rady z m.in.:

- pismem prezesa NRL w sprawie prac nad nowelizacją Kodeksu Etyki Lekarskiej (temat ten zostanie podjęty podczas najbliższego Krajowego Zjazdu Lekarzy),

- informacją Uniwersytetu Medycznego w Łodzi o powołaniu do składu Rady UM dr. n. med. Grzegorza Mazura, wiceprezesa ORL w Łodzi, skarbnika NRL,

- opinią mec. Amadeusza Małolepszego nt. definicji lekarza POZ, zawartej w ustawie o podstawowej opiece zdrowotnej,

- apelami, stanowiskami i uchwałami, podjętymi na ostatnich zjazdach okręgowych innych izb, w tym lubelskiej, beskidzkiej, kujawsko-pomorskiej, szczecińskiej i krakowskiej,

- zawiadomieniem OROZ w Łodzi o skierowaniu do OSŁ wniosków o ukanie trzech lekarzy – członków łódzkiej OIL.

Ponadto prezes P. Czekalski poinformował członków Rady, że przesłał do nich e-mailem swoje kalendarium za ostatni okres.

•••

W części dotyczącej spraw różnych członkowie ORL rozważali powołanie komisji specjalnej orzekającej w sprawie stanu zdrowia jednego z lekarzy dentyków, na którego wpłynęła skarga, że wykonuje zawód, mając orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu

umiarkowanym. Paweł Lenartowicz, radca prawny OIL wskazał, że w obecnej sytuacji brak jest przesłanki o tym, że lekarz jest niezdolny do wykonywania zawodu. Głos w dyskusji, dotyczącej tej sprawy, udział wzięli: Małgorzata Lindorf i Jan Czarnecki. ORL podjęła decyzję o odmowie powołania komisji orzekającej.

Następnie prezes P. Czekalski omówił m.in. wniosek prezesa Sądu Okręgowego w Sieradzu o przekazanie listy kandydatów na lekarzy sądowych wraz z rekomendacjami. Poinformował, że ORL nie ma uprawnień, żeby taką listę stworzyć i przekazać. Informacja o poszukiwaniu biegłych sądowych w Sieradzu zostanie zatem podana członkom Delegatury Sieradzkiej.

Ponadto P. Czekalski poinformował, że:

- Izba ma elektroniczną skrzynkę podawczą na platformie ePUAP,

- ruszyły zapisy na obiady w Klubie Lekarza OIL za pomocą formularza przez stronę internetową.

Joanna Barczykowska-Tchorzewska

Termin kolejnego posiedzenia ORL – 25 czerwca 2019 roku, godz. 10:00.

Apele i Uchwały XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy OIL w Łodzi

Apel nr 1

do Ministra Zdrowia w sprawie równoległego utrzymania recept, również w formie papierowej

XXXVII OZL apeluje, aby przy wprowadzeniu e-recept została utrzymana możliwość wystawiania przez lekarzy i lekarzy dentyków recept również w formie papierowej.

Należy zwrócić uwagę, iż nie wszyscy lekarze posiadają odpowiedni sprzęt i wystarczającą umiejętność, aby sprostać wymogom wystawiania e-recept. Pozostawienie w obrocie prawnym jedynie elektronicznej formy wystawiania recept wyklucza tych lekarzy z możliwości wykonywania zawodu, a tym samym utrudnia dostęp pacjentów do uzyskania pomocy lekarskiej. Biorąc pod uwagę istniejące braki kadrowe wśród lekarzy, jest to działanie mogące zagrozić bezpieczeństwu zdrowotnemu pacjentów poprzez wydłużenie kolejek i czasu uzyskania przez pacjenta świadczeń zdrowotnych, w efekcie może to zagrozić wydolności całego systemu ochrony zdrowia.

APEL nr 2

do Ministra Zdrowia i Ministra Finansów w sprawie refundacji kosztów zakupu komputerów

XXXVII OZL domaga się wprowadzenia mechanizmów pełnej refundacji kosztów zakupu sprzętu komputerowego oraz oprogramowania niezbędnego do wystawiania e-recept dla wszystkich pomiotów wykonujących działalność leczniczą.

Wprowadzenie wyłącznie elektronicznej formy wystawiania recept zmusi lekarzy do zakupu na własny koszt odpowiedniego, często drogiego sprzętu. Biorąc pod uwagę fakt, że lekarze również w ramach indywidualnych

praktyk lekarskich biorą istotny udział w realizacji polityki bezpieczeństwa zdrowotnego Państwa, między innymi poprzez zaopatrywanie pacjentów w leki, niezbędna jest pomoc finansowa ze strony Ministerstwa Zdrowia. Brak możliwości zakupu przez lekarzy niezbędnego oprzyrządowania zmniejszy dostęp pacjentów do świadczeń zdrowotnych.

APEL nr 3

do Ministra Zdrowia w sprawie określania przez lekarzy poziomu refundacji na receptach

XXXVII OZL domaga się od Ministra Zdrowia likwidacji zapisów prawa, które nałożyły na lekarzy i lekarzy dentyków obowiązek każdorazowego wskazywania na receptach poziomu odpłatności leków refundowanych.

Obowiązkiem lekarza jest udzielanie świadczeń zdrowotnych zgodnych z aktualną wiedzą medyczną, w tym ordynowanie leków. Wiedza medyczna obejmuje wiedzę o mechanizmach działania leków, w tym o ich działaniu ubocznych i interakcjach, wskazaniach do ich ordynacji. Znajomość poziomów refundacji pacjentowi kosztów leków przez NFZ nie jest wiedzą medyczną. Refundacja jest to *sui generis* umowy między NFZ i pacjentem płacącym składkę ubezpieczeniową a pośrednikiem w wykonaniu tej umowy jest apteka. Lekarz, który leczy pacjenta, nie powinien być uczestnikiem wykonania tej umowy.

Zapisanie w ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych możliwości karania lekarza za wpisanie na receptę niewłaściwego poziomu refundacji budzi zdecydowany sprzeciw środowiska lekarskiego. Przypominamy, że zagadnienie to wielokrotnie było przedmiotem wystąpień samorządu lekarskiego.

APEL nr 4

do Naczelnej Rady Lekarskiej w sprawie nadzoru ordynatora nad pracą oddziału szpitalnego

XXXVII OZL zwraca się do NRL o wystąpienie do Ministra Zdrowia o podjęcie pilnych prac w celu zapewnienia właściwych warunków pacjentom, którzy wymagają ciągłej całodobowej opieki i leczenia. Cel ten można osiągnąć poprzez zmiany legislacyjne, których rezultatem będzie przywrócenie jednolitych ram organizacyjnych pracy oddziałów szpitalnych oraz właściwej pozycji ordynatora oddziału przy uwzględnieniu poniższych postulatów.

Pracą oddziałów szpitalnych powinien kierować wyłącznie ordynator – w rozumieniu art. 49 i następnych ustaw o działalności leczniczej z dnia 15 kwietnia 2011 r., który w czasie hospitalizacji pacjentów powinien ponosić odpowiedzialność i mieć nadzór merytoryczny nad jakością udzielanych świadczeń medycznych. Lekarz sprawujący opiekę nad pacjentem musi mieć możliwość skorzystania w każdym czasie z rady i pomocy doświadczanego ordynatora. Szkolenie lekarzy powinno odbywać się nie tylko poprzez nabywanie wiedzy teoretycznej, ale również na zasadzie przekazywania wiedzy i doświadczenia praktycznego, zgodnie z zasadą „mistrz – uczeń”. Ordynator w poczuciu odpowiedzialności za młodszych lekarzy, przekazując swoją wiedzę i doświadczenie, powinien zwracać szczególną uwagę na przestrzeganie przez wszystkich lekarzy zasad etyki zawodowej. Stanowisko funkcyjne ordynatora powinno być kadencyjne i obsadzone wyłącznie w drodze konkursów, a przepisy winny gwarantować ordynatorom stabilność i niezależność merytoryczną stanowiska w stosunku do dyrektora szpitala.

W ocenie delegatów XXXVII OZL, takie ukształtowanie funkcji ordynatora pozwoli

osiągnąć znacznie lepszy poziom jakości świadczeń zdrowotnych udzielanych pacjentom hospitalizowanym.

APEL nr 5

do Ministra Zdrowia w sprawie zmiany składu komisji konkursowych na stanowisko ordynatora oddziału szpitalnego

XXXVII OZL wzywa Ministra Zdrowia do wzmocnienia udziału podmiotów merytorycznych, w tym przedstawicieli samorządu lekarskiego, w postępowaniach konkursowych wskazujących kandydatów na stanowiska ordynatorów oddziałów szpitalnych.

Domagamy się, aby przepisy dotyczące zasad wyboru ordynatora oddziału szpitalnego uwzględniały szerszy wymiar oceny merytorycznej kandydatów. Obecny skład komisji konkursowych daje zdecydowaną przewagę przedstawicielom dyrekcji szpitali. Powoduje to uzależnienie rozstrzygnięcia konkursu od woli dyrektorów. Skład komisji powinien gwarantować przewagę osób mogących merytorycznie ocenić kandydata. Ten warunek spełniają przedstawiciele izb lekarskich, towarzystw naukowych, konsultantów wojewódzkich lub krajowych.

Większą rolę winni odgrywać w komisjach konkursowych przedstawiciele właśnie tych podmiotów. Taki skład byłby gwarancją, że wskazany na ordynatora kandydat spełnia najwyższe standardy etyczne oraz posiada odpowiednią wiedzę fachową, co wpłynie bezpośrednio na jakość świadczeń medycznych udzielanych pacjentom.

APEL nr 6

do Ministra Zdrowia w sprawie systemu pracy zmianowej i równoważnej lekarzy w oddziałach szpitalnych

XXXVII OZL domaga się od Ministra Zdrowia pilnej zmiany przepisów prawnych poprzez wyeliminowanie możliwości świadczenia przez lekarzy pracy w oddziałach szpitalnych w systemach zmianowym lub równoważnym, z wyłączeniem szpitalnych oddziałów ratunkowych (SOR).

W oddziałach szpitalnych powinien zostać wprowadzony zakaz pracy lekarzy w systemie zmianowym i równoważnym, ponieważ system ten wyraźnie działa na szkodę pacjentów. Codzienna obecność przy łóżku chorego, przez cały czas hospitalizacji, stałego lekarza prowadzącego gwarantuje najwyższy standard opieki nad pacjentem i dokładną wiedzę tego lekarza na temat pacjenta. Taka sytuacja buduje zaufanie pacjenta do lekarza i daje pacjentowi poczucie bezpieczeństwa.

Pacjenci hospitalizowani to na ogół chorzy w stanie ciężkim, wymagający często skomplikowanej diagnostyki różnicowej i trudnej terapii. Zmiana lekarza sprawującego bezpośredni nadzór nad chorym co 6, 8, 12 godzin generuje łatwość pomyłki lub przeoczenie ważnych informacji o chorym i jego stanie zdrowia.

APEL nr 7

do Ministra Zdrowia w sprawie zatrudnienia asystentów medycznych

XXXVII OZL w Łodzi domaga się od Ministra Zdrowia pilnego ustawowego uregulowania statusu i kompetencji zawodu asystenta medycznego.

Jak wynika z zapisów porozumienia zawartego przez Ministra Zdrowia z Porozumieniem Rezydentów OZZL w dniu 8 lutego 2018 r., w paragrafie 11 pkt 1 Minister Zdrowia zobowiązał się do przedstawienia Radzie Ministrów do końca 2018 r. przepisów „mających na celu przejście (przez sekretarki – asystentów medycznych) biurokratycznych obowiązków lekarzy i pielęgniarek” wraz z ustaleniem „wymogów i norm zatrudnienia sekretarek medycznych”. Utworzenie w dniu 23 października 2018 r. Rejestru Asystentów Medycznych w bardzo niewielkim stopniu zbliżyło nas do rozwiązania problemu i w dalszym ciągu konieczne są pilne działania, które spowodują odciążenie lekarzy ze stale narastających obowiązków biurokratycznych.

XXXVII OZL domaga się, aby w trybie pilnym zostały przygotowane przepisy określające w sposób szczegółowy uprawnienia i obowiązki asystentów medycznych, a ze względu na charakter ich pracy, w tym dostęp do danych wrażliwych, sprawa wymaga szczegółowych uregulowań prawnych. Wypełnienie przez Ministra Zdrowia zobowiązań zapisanych w cytowanym wyżej porozumieniu pozwoli lekarzom poświęcić więcej czasu pacjentom, pracować zgodnie ze swoim wykształceniem i nie marnować czasu na czynności niewymagające kwalifikacji medycznych.

APEL nr 8

do Naczelnej Rady Lekarskiej w sprawie liczenia kosztów procedur medycznych

XXXVII OZL zwraca się do NRL, aby wystąpiła do Ministra Zdrowia o podjęcie działań, dotyczących zmiany przepisów prawa tak, aby zapewnić możliwie szeroki udział przedstawicieli Samorządu Lekarskiego w pracach Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, związanych z rzeczywistą wyceną kosztów wszystkich procedur medycznych w poszczególnych dziedzinach medycyny.

Istniejące od wielu lat kłopoty ekonomiczne w ochronie zdrowia, szczególnie dotkliwie występujące w lecznictwie zamkniętym, są w dużej mierze spowodowane brakiem prawidłowej wyceny procedur medycznych w wielu dziedzinach medycyny. Wycena oparta na rzetelnej wiedzy medycznej i doświadczeniu lekarzy wykonujących te procedury pozwoli w przyszłości na prawidłowe i zgodne z rzeczywistością finansowanie leczenia pacjentów przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Stanowczo sprzeciwiamy się wycenie, która nie jest oparta na katalogu rzeczywistych kosztów, która nie wlicza kosztu pracy personelu medycznego i w efekcie pozwala dzielić pacjentów według procedur na „bardziej i mniej opłacalnych”, zamiast uzależnić finansowanie od ciężkości schorzenia i rzeczywiście ponoszonych kosztów.

APEL nr 9

do Ministra Zdrowia w sprawie wykonania porozumienia z lekarzami rezydentami zawartego 8 lutego 2018 r.

XXXVII OZL domaga się od Ministra Zdrowia niezwłocznego podjęcia działań, które doprowadzą do realizacji zapisów porozumienia zawartego z lekarzami rezydentami 8 lutego 2018 r., w szczególności:

1) faktycznego objęcia lekarzy dentystów, odbywających specjalizację w trybie rezydentury, uprawnieniami przewidzianymi w art. 16j

ust. 2b–2s ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty,

2) objęcia podwyżkami wynagrodzeń lekarzy specjalistów ambulatoryjnej opieki specjalistycznej i podstawowej opieki zdrowotnej,

3) uaktualnienia koszyka świadczeń,

4) skierowania do Sejmu RP nowelizacji ustawy o zawodzie lekarza zgodnie z projektem zespołu powołanego przez Ministra Zdrowia do spraw opracowania propozycji nowelizacji ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty,

5) egzekwowania od podmiotów prowadzących szkolenia specjalizacyjne ścisłego stosowania przepisów regulujących realizowanie programów specjalizacji i odbywanie dyżurów medycznych przez specjalizujących się lekarzy,

6) wykonania postanowień porozumienia dotyczących poziomu środków finansowych przeznaczonych na finansowanie ochrony zdrowia.

APEL nr 10

XXXVII OZL ponownie stanowczo domaga się zmiany art. 43a ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych w taki sposób, aby lekarze dentyści, którzy ukończyli 75. rok życia, mogli wystawić dla siebie albo dla małżonka, wstępnych lub zstępnych w linii prostej oraz rodzeństwa receptorę na bezpłatne leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne określone w wykazie leków bezpłatnych, tak by systemowo we wszystkich przepisach – w ślad za zapisami ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty – przez lekarza rozumiano lekarza i lekarza dentystę.

APEL nr 11

do lekarzy i lekarzy dentystów członków Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi

XXXVII OZL, w związku z niedotrzymaniem przez Ministra Zdrowia warunków porozumienia zawartego z lekarzami rezydentami 8 lutego 2018 r., zwłaszcza dotyczących nakładów finansowych na ochronę zdrowia, wzywa wszystkich członków Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi do ograniczania czasu pracy, w tym ponownego wypowiedzenia klauzuli *opt-out*, a także wzięcia udziału w czerwcowej manifestacji organizowanej przez OZZL i Porozumienie Rezydentów.

UCHWAŁA nr 8

XXXVII OZL zobowiązuje Okręgową Radę Lekarską w Łodzi do tego, by uroczyste wręczenie prawa wykonywania zawodu obejmowało złożenie Przyrzeczenia Lekarskiego.

UCHWAŁA nr 9

XXXVII OZL zobowiązuje Okręgową Radę Lekarską w Łodzi do zorganizowania w trybie pilnym konferencji poświęconej udziałowi lekarzy i lekarzy dentystów w zarządzaniu ochroną zdrowia w celu oceny możliwości zwiększenia wpływu środowiska lekarskiego na poprawę funkcjonowania systemu ochrony zdrowia.

Prezes ORL

Paweł R. Czekalski codziennie, po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 42 683 17 01

Wiceprezisi ORL

Małgorzata Lindorf wtorki po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 42 683 17 14

delegatura Łódzka

Łukasz Jasek czwartki w godz. 13⁰⁰ – 14⁰⁰ po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 42 683 17 10

delegatura Piotrkowska

Grzegorz Mazur wtorki w godz. 12⁰⁰ – 13⁰⁰ po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 44 649 17 34

delegatura Sieradzka

Włodzimierz Kardas wtorki i czwartki w godz. 11⁰⁰–12⁰⁰ po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 43 827 57 23

delegatura Skierniewicka

Robert Filipczak środy w godz. 8³⁰–10⁰⁰ po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 46 832 31 47

Sekretarz ORL Mateusz Kowalczyk po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 42 683 17 01

Zastępca Sekretarza ORL Zbigniew Kijas po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 42 683 17 01

Skarbnik ORL Grzegorz Krzyżanowski

Członkowie Prezydium ORL

Ryszard Golański po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 42 683 17 09

Lesław Jacek Pypec po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 42 683 17 14

Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej Januariusz Kaczmarek, środa 12⁰⁰–14⁰⁰

Przewodniczący OSŁ Janusz Prochaska środa 10⁰⁰–12⁰⁰

Rzecznik Praw Lekarzy Marek Nadolski po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 664 413 077

Pełnomocnik ds. zdrowia lekarki Emilia Kołodziej-Kowalska po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 668 005 348

BIURO OKRĘGOWEJ IZBY LEKARSKIEJ

Dyrektor Biura OIL Halina Kotus Główna Księgowa Małgorzata Lewandowska

biuro czynne wtorek 9⁰⁰–18⁰⁰, piątek 8⁰⁰–15⁰⁰, pozostałe dni 8⁰⁰–16⁰⁰, 93-005 Łódź, ul. Czerwona 3, biuro@oil.lodz.pl

WYKAZ TELEFONÓW BEZPOŚREDNICH

Sekretariat OIL/Sekretariat Prezesa Iwona Szelewa tel. 42 683 17 01, biuro@oil.lodz.pl lub lodz@hipokrates.org
także sprawy Komisji Kultury i Klubu Lekarzy

Kancelaria OIL

Alina Paradowska tel. 42 683 17 10, alina.paradowska@hipokrates.org lub panaceum@oil.lodz.pl

sekretariat redakcji „Panaceum” i strony internetowej – ogłoszenia; zmiany adresów do korespondencji

Magdalena Rydz tel. 42 683 17 09 sprawy Okręgowej Rady Lekarskiej i Prezydium ORL, Komisji Sportu, Komisji ds. Legislacji

Kasa, księgowość, składki, ubezpieczenia

Wiesława Legieź tel. 42 683 17 33, także sprawy Komisji Bytowej

Joanna Wencel tel. 42 683 17 35

Ewa Arlt tel. 42 683 17 32

Ilona Wantkiewicz tel. 42 683 17 34, faks 42 684 98 94, także sprawy Koła Lekarzy Seniorów

Rejestr lekarzy i lekarzy dentyistów. Rejestr podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Wojciech Łukomski koordynator działu, tel. 42 683 17 15, w.lukomski@hipokrates.org

Rejestr lekarzy i lekarzy dentyistów, staże podyplomowe

Ewa Lenartowicz tel. 42 683 17 17 (także SMK),

Agnieszka Tokarska tel. 42 683 17 14

RPWDL – Rejestr praktyk zawodowych Beata Krawiec tel. 42 683 17 42, b.krawiec@hipokrates.org

Rejestr podmiotów kształcących lekarzy, Okręgowa Komisja Wyborcza, Klub DoktorRIDERS

Elżbieta Sadura tel. 42 683 17 27, ela.sadura@hipokrates.org

Ewidencja punktów edukacyjnych Katarzyna Krupska tel. 42 683 17 60, k.krupska@hipokrates.org

Szkolenia – Ośrodek Kształcenia, konkursy na stanowiska kierownicze

Urszula Pruszyńska tel. 42 683 17 25, u.pruszyńska@hipokrates.org

Legitymacje lekarskie Bartłomiej Nowak tel. 42 683 17 21

Kancelaria Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i Okręgowego Sądu Lekarskiego

czynna: wtorek 9⁰⁰–17⁰⁰, środa 10⁰⁰–18⁰⁰, pozostałe dni 8⁰⁰–16⁰⁰, tel. 42 682 11 62, 42 682 11 74

Joanna Romanowska-Krawentek kierownik kancelarii

Anna Korpacka-Mikulska Maja Burkot, Agnieszka Gasparowicz, Bożena Szymańska, Agnieszka Zych

Sprawy Komisji Bioetycznej i Komisji Etyki ORL Anna Marciniak tel. 42 683 17 44

Sprawy Rzecznika Praw Lekarzy Elżbieta Sadura tel. 42 683 17 27

Sprawy Koła Młodych Lekarzy i Lekarzy Dentyistów Wojciech Łukomski tel. 42 683 17 15

Rzecznik prasowy, redaktor strony internetowej OIL

Joanna Barczykowska tel. 696 095 580, joanna.barczykowska@oil.lodz.pl

Bufet w Klubie Lekarzy tel. 42 682 57 30

Lekarska Kasa Pożyczkowa tel. 42 682 57 28

Centrala ogólna tel. 42 683 17 91, faks 42 683 13 78

RADCY PRAWNI

Amadeusz Małolepszy poniedziałek 14⁰⁰–16⁰⁰

Jarosław Klimek wtorek 14⁰⁰–15³⁰,

Aleksandra Granosik-Kaczanowska czwartek 13³⁰–15³⁰,

Paweł Lenartowicz piątek 11⁰⁰–13⁰⁰ tel. 42 683 17 36 lub 42 683 17 51, tylko w godzinach dyżurów

FILIE BIURA W DELEGATURACH

Piotrków Trybunalski

97-300 Piotrków Trybunalski, ZNP, ul. Sienkiewicza 16, tel. 44 649 17 34, piotrkow@hipokrates.org
poniedziałek–piątek 8⁰⁰–15³⁰, wtorek 9⁰⁰–16⁰⁰

Sieradz

98-200 Sieradz, SP ZOZ, ul. Armii Krajowej 7, tel. 43 827 57 23, sieradz@hipokrates.org
poniedziałek–piątek 7⁰⁰–14⁰⁰, wtorek bez interesantów

Skierniewice

96-100 Skierniewice, ul. Rybickiego 8, tel. 46 832 31 47, skierniewice@hipokrates.org
poniedziałek–piątek 8⁰⁰–16⁰⁰, wtorek 9⁰⁰–17⁰⁰, przyjmowanie interesantów: 10⁰⁰–15⁰⁰, wtorek 10⁰⁰–17⁰⁰

RACHUNKI BANKOWE

Okręgowa Izba Lekarska w Łodzi PKO BP SA I Oddział w Łodzi, nr konta 98 10203352 0000160200100362

na to konto przekazują składki lekarskie zakłady pracy, zbiorczo za pracowników.

Indywidualnie składki lekarskie członkowie OIL w Łodzi opłacają na otrzymane, unikatowe numery kont bankowych.

Lekarska Kasa Pożyczkowa PKO BP SA, nr konta 03 1020 3352 0000 1502 0010 6195

zapraszamy na
panaceum.lodz.pl

Wydawca

Okręgowa Izba Lekarska w Łodzi

93-005 Łódź, ul. Czerwona 3

www.oil.lodz.pl/kontakt – wykaz telefonów

biuro@oil.lodz.pl

www.oil.lodz.pl

Komisja Informacyjno-Wydawnicza ORL VIII kadencji

Grzegorz Krzyżanowski przewodniczący

Patrycja Proc wiceprzewodnicząca ds. „Panaceum”

Przemysław Karpiński wiceprzewodniczący

ds. mediów elektronicznych),

Bogumiła Kempieńska-Mirostawska

wiceprzewodnicząca ds. Sekcji

Historyczno-Medycznej

Kolegium redakcyjne PANACEUM

Patrycja Proc przewodnicząca

Krzysztof Papuziński

Paweł Czekalski

Włodzimierz Kardas

Bogumiła Kempieńska-Mirostawska,

Mateusz Kowalczyk

Fabian Objezta

Barbara Szeffer-Marcinkowska

Nina Smoleń redaktor naczelna

Halina Kotus dyrektor Biura OIL

Joanna Barczykowska rzecznik prasowy OIL

Stale współpracują

Jerzy Ciesielski

Robert Filipczak

Grzegorz Mazur

Krzysztof Papuziński

Damian Patecki

Ryszard Poradowski

Marcin Wojtczuk

Pismo redaguje zespół

Nina Smoleń redaktor naczelna

Alina Paradowska sekretarz redakcji

Ewa Juszyńska-Poradecka współpracownik

Sekretariat redakcji i biuro reklamy

tel. 42 683 17 10, faks 42 683 13 78

panaceum@oil.lodz.pl

alina.paradowska@hipokrates.org

Projekt graficzny Joanna Apanowicz

Skład komputerowy KIERC.NET

Druk SPRINT STUDIO Jarosław Szejner

Numer zamknięto 28 maja 2019 r.

Nakład 12 750 egz.

Copyright © OIL Łódź

Cennik ogłoszeń i reklam oraz warunki ich przyjmowania i formularze zleceń: www.panaceum.lodz.pl/reklama

Wydawca nie ponosi odpowiedzialności za treść i formę reklam ani ogłoszeń przedstawionych w piśmie.

Uwaga autorzy tekstów i zdjęć!

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania oraz redagowania nadesłanych tekstów, nie zwraca materiałów niezamówionych. Zdjęcia prosimy przysyłać w formacie JPG, TIF lub RAW, ich rozmiar nie powinien być mniejszy niż ok. 1500 x 1000 pikseli.

NOWY PEUGEOT 508

WHAT DRIVES YOU?

JUŻ OD

1239 PLN NETTO
/MIES. *

PERFECT DRIVE

PEUGEOT i-Cockpit®

SYSTEM NIGHT VISION

ADAPTACYJNE ZAWIESZENIE

MOTION & EMOTION

PEUGEOT

PEUGEOT REKOMENDUJE TOTAL Peugeot 508 – zużycie paliwa i emisja CO₂: pomiaru zgodne z procedurą WLTP. Zużycie paliwa od 4,7 do 7,8 l/100 km w cyklu mieszanym, od 5,7 do 10,5 l/100 km w cyklu niskim, od 4,6 do 7,7 l/100 km w cyklu średnim, od 3,9 do 6,6 l/100 km w cyklu bardzo wysokim zgodnie z procedurą WLTP. Emisja CO₂ (w cyklu mieszanym) WLTP: od 124 do 175 g/km. Podane wartości zużycia paliwa i emisji CO₂ są zmierzone na podstawie procedury WLTP zgodnie z przepisami prawa europejskiego, w tym rozporządzenia (UE) 2017/1151 i rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2017/1153. Wartości mogą odbiegać od rzeczywistych, ponieważ nie uwzględniają m.in. różnicowanego wyposażenia danego samochodu, stylu oraz warunków jazdy. Zaprezentowany model może się różnić od wersji dostępnych w ofercie. Informacje dotyczące wyników pomiarów zużycia paliwa i emisji spalin w pojazdach, demontażu samochodu, przydatności do odzysku oraz recyklingu są dostępne na stronie internetowej www.peugeot.pl.

Oferta leasingowa skierowana do przedsiębiorców. Zatożenia przyjęte do kalkulacji – cena katalogowa netto: 123 900 zł, okres leasingu: 36 miesięcy i roczny przebieg 20 000 km, wpłata początkowa: 10%, miesięczna rata leasingowa netto: 1239 zł (zawiera ubezpieczenie Assistance). Szczegóły oferty znajdą Państwo u Autoryzowanego Dealera Peugeot. Zgoda na zawarcie umowy leasingu jest uzależniona od zdolności kredytowej Klienta ustalonej zgodnie z procedurami leasingodawcy. Niniejsza informacja nie stanowi oferty w rozumieniu art. 66 Kodeksu cywilnego.

AUTORYZOWANY KONCESJONER PEUGEOT

92-340 Łódź, ul. Snowalniająca 3

(przy skrzyżowaniu Przybyszewskiego i Puszkina)

tel. 42 677 19 99, 42 677 14 99

www.nordyński.peugeot.pl, e-mail: firma@nordyński.pl

Zobacz nas na [facebook.com/PeugeotNordyński](https://www.facebook.com/PeugeotNordyński)

Na Państwa pytania odpowiadają:

Przemysław Woźny

tel. 506 012 410, przemyslawwozny@nordyński.pl

Piotr Lewandowski

tel. 501 510 688, piotr.lewandowski@nordyński.pl